

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ORHANIYE KIŞLASI TARİHSEL GELİŞİMİ KORUMA
SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Mimar Esmâ ATMACA

**FBE Mimarlık Anabilim Dalı Rölöve Restorasyon Programında
Hazırlanan**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Z. Gül ÜNAL

İSTANBUL, 2009

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
RESİM LİSTESİ	iv
TABLO LİSTESİ	xiv
ÖNSÖZ.....	xv
ÖZET	xvi
ABSTRACT	xvii
1. GİRİŞ.....	1
2. OSMANLI DEVLETİ'NDE KIŞLA OLGUSUNUN GELİŞİMİ, DEĞİŞİMİ VE ORHANIYE KIŞLASI.....	2
2.1 Orhaniye Kışlası'nın Tarihsel Gelişimi	5
2.1.1 Orhaniye Kışlası'nın Başbakanlık Osmanlı Arşivi Belgeleri'ne Dayanarak Tarihsel Gelişiminin Değerlendirilmesi	8
3. ORHANIYE KIŞLASI'NIN MİMARİ ÖZELLİKLERİ	15
3.1 Kışla Ana Binası	15
3.1.1 Plan Özellikleri	16
3.1.2 Cephe Özellikleri	25
3.1.3 Yapım Sistemi	47
3.2 Nöbetçi Kulübeleri ve Giriş Kapısı	47
3.2.1 Plan Özellikleri	47
3.2.2 Cephe Özellikleri	48
3.2.3 Yapım Sistemi	48
3.3 Cami (B Bölümü)	49
3.3.1 Plan Özellikleri	49
3.3.2 Cephe Özellikleri	64
3.3.3 Yapım Sistemi	68
3.4 Hünkar Dairesi (B Bölümü)	68
3.4.1 Plan Özellikleri	68
3.4.2 Cephe Özellikleri	76
3.4.3 Yapım Sistemi	78
4. ORHANIYE KIŞLASI'NIN 19. YÜZYIL KIŞLALARI İÇİNDEKİ YERİ	79
5. RESTİTÜSYON ÖNERİSİ	85
5.1 Kışla Ana Binası	88
5.2 Cami.....	91
5.3 Hünkar Dairesi.....	91

6.	ORHANIYE KIŞLASI KORUMA SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ...	92
6.1	Kışla Ana Binası.....	93
6.2	Cami.....	94
6.3	Hünkar Dairesi.....	94
7.	GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	96
	KAYNAKLAR.....	99
	RESİM KAYNAKLARI	103
	EKLER	106
	Ek A Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgeleri.....	106
	Ek B Orhaniye Kışlası Rölöve ve Restitüsyonu.....	133
	ÖZGEÇMİŞ.....	174

RESİM LİSTESİ

Resim 2.1 Castrum	2
Resim 2.2 Mecidiye Semti – Beşiktaş Haritası	5
Resim 2.3 Orhaniye Kışlası avlu giriş kapısı üzerindeki kitabe.....	6
Resim 2.4 Orhaniye Kışlası Cami’sinin üzerindeki kitabe.....	6
Resim 2.5 Necip Bey Haritası	7
Resim 2.6 Rumeli Ciheti Haritası 1914-1918	11
Resim 2.7 Orhaniye Kışlası plan krokisi	12
Resim 2.8 Orhaniye Kışlası sağ kanat	12
Resim 2.9 Orhaniye Kışlası sol kanat	12
Resim 2.10 Orhaniye Kışlası saçak profili	12
Resim 2.11 Alman Sendika Haritası.....	13
Resim 2.12 J. Pervititch Haritası	14
Resim 3.1 Orhaniye Kışlası hava fotoğrafı	15
Resim 3.2 Güneybatı cephesi-A bölümü	25
Resim 3.3 Güneybatı cephesi-A bölümü	25
Resim 3.4 Güneybatı cephesi-A bölümü	26
Resim 3.5 Güneybatı cephesi-A bölümü	26
Resim 3.6 Güneybatı cephesi-A bölümü	26
Resim 3.7 Güneybatı cephesi-bahçe duvarı	26
Resim 3.9 Güneybatı cephesi-C bölümü	26
Resim 3.10 Güneybatı cephesi-C bölümü	27
Resim 3.11 Güneybatı cephesi-C bölümü	27
Resim 3.12 Güneybatı cephesi-C bölümü	27
Resim 3.13 Güneybatı cephesi- korkuluk	27
Resim 3.14 Güneydoğu cephesi	28
Resim 3.15 Güneydoğu cephesi	28
Resim 3.16 Güneydoğu cephesi	28
Resim 3.17 Güneydoğu cephesi	28
Resim 3.18 Güneydoğu cephesi	28
Resim 3.19 Güneydoğu cephesi	28
Resim 3.20 Güneydoğu cephesi	29
Resim 3.21 Güneydoğu cephesi	29
Resim 3.22 Güneydoğu cephesi	29

RESİM LİSTESİ

Resim 3.23 Güneydoğu cephesi	29
Resim 3.24 Güneydoğu cephesi	29
Resim 3.25 Güneydoğu cephesi	29
Resim 3.26 Güneydoğu cephesi	30
Resim 3.27 Güneydoğu cephesi	30
Resim 3.28 Güneydoğu cephesi	30
Resim 3.29 Güneydoğu cephesi	30
Resim 3.30 Güneydoğu cephesi	30
Resim 3.31 Güneydoğu cephesi	30
Resim 3.32 Güneydoğu cephesi	31
Resim 3.33 Güneydoğu cephesi	31
Resim 3.34 Güneydoğu cephesi	31
Resim 3.35 Güneydoğu cephesi	31
Resim 3.36 Güneydoğu cephesi	31
Resim 3.37 Güneydoğu cephesi	31
Resim 3.38 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü	32
Resim 3.39 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü	32
Resim 3.40 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü	32
Resim 3.41 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü	32
Resim 3.42 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü	33
Resim 3.43 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü	33
Resim 3.44 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü	33
Resim 3.45 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü	33
Resim 3.46 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü	33
Resim 3.47 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü	33
Resim 3.48 Kuzeybatı cephesi	34
Resim 3.49 Kuzeybatı cephesi	34
Resim 3.50 Kuzeybatı cephesi	34
Resim 3.51 Kuzeybatı cephesi	34
Resim 3.52 Kuzeybatı cephesi	35
Resim 3.53 Kuzeybatı cephesi	35
Resim 3.54 Kuzeybatı cephesi	35
Resim 3.55 Kuzeybatı cephesi	35

RESİM LİSTESİ

Resim 3.56 Kuzeybatı cephesi	35
Resim 3.57 Kuzeybatı cephesi	35
Resim 3.58 Kuzeybatı cephesi	36
Resim 3.59 Kuzeybatı cephesi	36
Resim 3.60 Kuzeybatı cephesi	36
Resim 3.61 Kuzeybatı cephesi	36
Resim 3.62 Kuzeybatı cephesi	36
Resim 3.63 Kuzeybatı cephesi	36
Resim 3.64 Kuzeybatı cephesi	37
Resim 3.65 Kuzeybatı cephesi	37
Resim 3.66 Orta avlu kuzeybatı cephesi	38
Resim 3.67 Orta avlu kuzeybatı cephesi	38
Resim 3.66 Orta avlu kuzeybatı cephesi	38
Resim 3.68 Orta avlu kuzeybatı cephesi	38
Resim 3.69 Orta avlu kuzeybatı cephesi	38
Resim 3.70 Orta avlu kuzeybatı cephesi	38
Resim 3.71 Orta avlu kuzeybatı cephesi	38
Resim 3.72 Orta avlu kuzeybatı cephesi	39
Resim 3.73 Orta avlu kuzeybatı cephesi	39
Resim 3.74 Orta avlu kuzeybatı cephesi	39
Resim 3.75 Orta avlu kuzeybatı cephesi	39
Resim 3.76 Orta avlu kuzeybatı cephesi	39
Resim 3.77 Orta avlu kuzeybatı cephesi	39
Resim 3.78 Orta avlu kuzeybatı cephesi	40
Resim 3.79 Orta avlu kuzeybatı cephesi	40
Resim 3.80 Orta avlu kuzeybatı cephesi	40
Resim 3.81 Orta avlu kuzeybatı cephesi	40
Resim 3.82 Orta avlu kuzeybatı cephesi	40
Resim 3.83 Orta avlu kuzeybatı cephesi	40
Resim 3.84 Orta avlu güneybatı cephesi- A bölümü.....	41
Resim 3.85 Orta avlu güneybatı cephesi- A bölümü.....	41
Resim 3.86 Orta avlu güneybatı cephesi- A bölümü.....	41
Resim 3.87 Orta avlu güneybatı cephesi- A bölümü.....	41

RESİM LİSTESİ

Resim 3.88 Orta avlu güneybatı cephesi- A bölümü.....	42
Resim 3.89 Orta avlu güneybatı cephesi- A bölümü.....	42
Resim 3.90 Orta avlu güneybatı cephesi- A bölümü.....	42
Resim 3.91 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	42
Resim 3.92 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	42
Resim 3.93 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	42
Resim 3.94 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	43
Resim 3.95 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	43
Resim 3.96 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	43
Resim 3.97 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	43
Resim 3.98 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	43
Resim 3.99 Orta avlu güneybatı cephesi- C bölümü.....	43
Resim 3.100 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	44
Resim 3.101 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	44
Resim 3.102 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	44
Resim 3.103 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	44
Resim 3.104 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	45
Resim 3.105 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	45
Resim 3.106 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	45
Resim 3.107 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	45
Resim 3.108 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	45
Resim 3.109 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	45
Resim 3.110 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	46
Resim 3.111 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	46
Resim 3.112 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	46
Resim 3.113 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	46
Resim 3.114 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	46
Resim 3.115 Orta avlu güneydoğu cephesi.....	46
Resim 3.116 BK 33 HOL volta döşeme.....	47
Resim 3.117 Nöbetçi kulübeleri ve giriş kapısı.....	48
Resim 3.118 Nöbetçi kulübeleri ve giriş kapısı.....	48
Resim 3.119 Nöbetçi kulübesi.....	48
Resim 3.120 Nöbetçi kulübesi.....	48

RESİM LİSTESİ

Resim 3.121 Giriş kapısı	49
Resim 3.122 Giriş kapısı	49
Resim 3.123 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ tavanı	50
Resim 3.124 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ tavanı	50
Resim 3.125 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ duvarı.....	51
Resim 3.126 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ duvarı.....	51
Resim 3.127 ZK 71 SON CEMAAT YERİ	51
Resim 3.128 ZK 71 SON CEMAAT YERİ tavanı.....	51
Resim 3.129 ZK 71 SON CEMAAT YERİ tavanı.....	51
Resim 3.130 ZK 71 SON CEMAAT YERİ tava.....	51
Resim 3.130 ZK 71 SON CEMAAT YERİ tavanı.....	52
Resim 3.131 ZK 71 SON CEMAAT YERİ duvarı	52
Resim 3.132 ZK 71 SON CEMAAT YERİ duvarı	52
Resim 3.133 ZK 71 SON CEMAAT YERİ duvarı	52
Resim 3.134 ZK 71 SON CEMAAT YERİ penceresi	52
Resim 3.135 ZK 72 ANA İBADET MEKANI tavanı.....	52
Resim 3.136 ZK 72 ANA İBADET MEKANI duvarı	52
Resim 3.137 ZK 72 ANA İBADET MEKANI duvarı	53
Resim 3.138 ZK 72 ANA İBADET MEKANI duvarı	53
Resim 3.139 ZK 72 ANA İBADET MEKANI duvarı	53
Resim 3.140 ZK 72 ANA İBADET MEKANI duvarı	53
Resim 3.141 ZK 72 ANA İBADET MEKANI mihrap.....	53
Resim 3.142 ZK 72 ANA İBADET MEKANI minber.....	53
Resim 3.143 ZK 73 ABDESTHANE	54
Resim 3.144 ZK 73 ABDESTHANE tavanı	54
Resim 3.145 ZK 74 HOL duvarı	54
Resim 3.146 ZK 74 HOL duvarı	54
Resim 3.147 ZK 74 HOL kapısı.....	54
Resim 3.148 ZK 75 HOL tavanı.....	54
Resim 3.149 ZK 75 HOL duvarı	55
Resim 3.150 ZK 76 MEKANI kapısı	55
Resim 3.151 ZK 76 MEKANI tavanı.....	55
Resim 3.152 ZK 76 MEKANI duvarı	55

RESİM LİSTESİ

Resim 3.153 ZK 77 MEKANI kapısı	55
Resim 3.154 ZK 77 MEKANI tavanı	55
Resim 3.155 ZK 77 MEKANI duvarı	56
Resim 3.156 ZK 78 WC kapısı.....	56
Resim 3.157 ZK 78 WC tavanı	56
Resim 3.158 ZK 78 WC duvarı	56
Resim 3.159 1K 10 HOL tavanı	57
Resim 3.160 1K 10 HOL duvarı.....	57
Resim 3.161 1K 10 HOL tavanı	57
Resim 3.162 1K 11 MEKANI kapısı	57
Resim 3.163 1K 11 MEKANI tavanı	57
Resim 3.164 1K 11 MEKANI duvarı.....	57
Resim 3.165 1K 11 MEKANI duvarı.....	58
Resim 3.166 1K 12 MEKANI tavanı	58
Resim 3.167: 1K 12 MEKANI duvarı.....	58
Resim 3.168: 1K 12 MEKANI duvarı.....	58
Resim 3.169 1K 13 MEKANI kapısı	58
Resim 3.170 1K 13 MEKANI tavanı	58
Resim 3.171 1K 13 MEKANI duvarı.....	59
Resim 3.172 1K 14 MEKANI kapısı	59
Resim 3.173 1K 14 MEKANI tavanı	59
Resim 3.174 1K 14 MEKANI	59
Resim 3.175 1K 14 MEKANI kapısı	59
Resim 3.176 1K 14 MEKANI penceresi	59
Resim 3.177 1K 15 MEKANI tavanı	60
Resim 3.178 1K 15 MEKANI-B1 balkonu	60
Resim 3.179 1K 15 MEKANI duvarı.....	60
Resim 3.180 1K 16 HOL kapısı	60
Resim 3.181 1K 16 HOL tavanı	60
Resim 3.182 1K 16 HOL tavanı.....	60
Resim 3.183 1K 17 MEKANI tavanı	61
Resim 3.184 1K 17 MEKANI duvarı.....	61
Resim 3.185 1K 17 MEKANI kapısı	61

RESİM LİSTESİ

Resim 3.186 1K 18 MEKANI tavanı	61
Resim 3.187 1K 18 MEKANI duvarı	61
Resim 3.188 1K 18 MEKANI kapısı	61
Resim 3.189 1K 19 WC.....	62
Resim 3.190 1K 19 WC tavanı.....	62
Resim 3.191 1K 19 WC kapısı	62
Resim 3.192 1K 20 MEKANI tavanı	62
Resim 3.193 1K 20 MEKANI duvarı	62
Resim 3.194 1K 20 MEKANI-B2 balkonu	62
Resim 3.195 1K 20 MEKANI-B3 balkonu	63
Resim 3.196 1K 20 MEKANI kapısı	63
Resim 3.197 M2 MERDİVENİ tavanı	63
Resim 3.198 M2 MERDİVENİ	63
Resim 3.199 M2 MERDİVENİ duvarı.....	63
Resim 3.200 M2 MERDİVENİ duvarı.....	63
Resim 3.201 M1 MERDİVENİ tavanı	64
Resim 3.202 M1 MERDİVENİ korkuluk	64
Resim 3.203 M1 MERDİVENİ minare kapısı	64
Resim 3.204 M2 MERDİVENİ duvarı.....	64
Resim 3.205 Cami güneybatı cephesi	65
Resim 3.206 Cami güneybatı cephesi	65
Resim 3.207 Cami güneybatı cephesi	65
Resim 3.208 Cami güneybatı cephesi	65
Resim 3.209 Cami güneybatı cephesi	66
Resim 3.210 Cami güneybatı cephesi	66
Resim 3.211 Cami güneybatı cephesi - ZK 73 ABDESTHANE giriş kapısı	66
Resim 3.212 Cami güneybatı cephesi-giriş kapısı.....	66
Resim 3.213 Cami kuzeydoğu cephesi.....	67
Resim 3.214 Cami kuzeydoğu cephesi.....	67
Resim 3.215 Cami kuzeydoğu cephesi.....	67
Resim 3.216 Cami kuzeydoğu cephesi.....	67
Resim 3.217 Cami kuzeydoğu cephesi.....	67
Resim 3.218 Cami kuzeydoğu cephesi.....	67

RESİM LİSTESİ

Resim 3.219 ZK 62 HOL tavanı.....	69
Resim 3.220 ZK 62 HOL döşemesi.....	69
Resim 3.221 Ahşap merdiven.....	69
Resim 3.222 ZK 63 OFİS tavanı	69
Resim 3.223 ZK 63 OFİS döşemesi	69
Resim 3.224 ZK 63 OFİS kapısı	69
Resim 3.225 ZK 64 OFİS tavanı	69
Resim 3.226 ZK 64 OFİS döşemesi	70
Resim 3.227 ZK 64 OFİS kapısı	70
Resim 3.228 ZK 65 WC tavanı	70
Resim 3.229 ZK 65 WC döşemesi	70
Resim 3.230 ZK 65 WC kapısı.....	70
Resim 3.231 ZK 67 OFİS tavanı	71
Resim 3.232 ZK 67 OFİS döşemesi	71
Resim 3.233 ZK 67 OFİS kapısı	71
Resim 3.234 ZK 68 OFİS tavanı	71
Resim 3.235 ZK 68 OFİS döşemesi	71
Resim 3.236 ZK 68 OFİS kapısı	71
Resim 3.237 1K1 HOL tavanı	72
Resim 3.238 1K1 HOL döşemesi	72
Resim 3.239 1K2 OFİS tavanı.....	72
Resim 3.240 1K2 OFİS döşemesi	72
Resim 3.241 1K2 OFİS kapısı.....	73
Resim 3.242 1K3 OFİS tavanı.....	73
Resim 3.243 1K3 OFİS döşemesi	73
Resim 3.244 1K3 OFİS kapısı.....	73
Resim 3.245 1K4 OFİS tavanı.....	73
Resim 3.246 1K4 OFİS döşemesi	73
Resim 3.247 1K4 OFİS kapısı.....	74
Resim 3.248 1K5 WC tavanı.....	74
Resim 3.249 1K5 WC döşemesi.....	74
Resim 3.250 1K5 WC kapısı	74
Resim 3.251 1K6 DEPO tavanı.....	74

RESİM LİSTESİ

Resim 3.252 1K6 DEPO kapısı	74
Resim 3.253 1K7 OFİS tavanı.....	75
Resim 3.254 1K7 OFİS döşemesi	75
Resim 3.255 1K7 OFİS kapısı.....	75
Resim 3.256 1K8 OFİS tavanı.....	75
Resim 3.257 1K8 OFİS döşemesi	75
Resim 3.258 1K8 OFİS muhdes kapısı	75
Resim 3.259 1K9 OFİS tavanı.....	76
Resim 3.260 Ahşap merdiven.....	76
Resim 3.261 Hünkar Dairesi güneybatı cephesi.....	76
Resim 3.262 Hünkar Dairesi güneybatı cephesi.....	76
Resim 3.263 Hünkar Dairesi güneybatı cephesi.....	77
Resim 3.264 Hünkar Dairesi güneybatı cephesi girişi	77
Resim 3.265 Hünkar Dairesi kuzeydoğu cephesi.....	77
Resim 3.266 Hünkar Dairesi kuzeydoğu cephesi.....	77
Resim 3.267 Hünkar Dairesi kuzeydoğu cephesi.....	78
Resim 3.268 Hünkar Dairesi kuzeydoğu cephesi.....	78
Resim 4.1 Selimiye Kışlası hava fotoğrafı	81
Resim 4.2 Selimiye Kışlası cephe fotoğrafı	81
Resim 4.3 Taksim Topçu Kışlası hava fotoğrafı	81
Resim 4.4 Taksim Topçu Kışlası cephe fotoğrafı	81
Resim 4.5 Tophane Topçu Kışlası hava fotoğrafı	81
Resim 4.6 Tophane Topçu Kışlası cephe fotoğrafı	81
Resim 4.7 Davutpaşa Kışlası hava fotoğrafı	81
Resim 4.8 Davutpaşa Kışlası cephe fotoğrafı.....	81
Resim 4.9 Rami Kışlası hava fotoğrafı.....	81
Resim 4.10 Rami Kışlası cephe fotoğrafı.....	81
Resim 4.11 Kuleli Kışlası hava fotoğrafı	82
Resim 4.12 Kuleli Kışlası cephe fotoğrafı	82
Resim 4.13 Kırmızı Kışla hava fotoğrafı.....	82
Resim 4.14 Kırmızı Kışla cephe fotoğrafı.....	82
Resim 4.15 Demirkapı Kışlası hava fotoğrafı	82
Resim 4.16 Demirkapı Kışlası cephe fotoğrafı	82

RESİM LİSTESİ

Resim 4.17 Taşkışla hava fotoğrafı	82
Resim 4.18 Taşkışla cephe fotoğrafı	82
Resim 4.19 Gümüşsuyu Kışlası hava fotoğrafı	82
Resim 4.20 Gümüşsuyu Kışlası cephe fotoğrafı	82
Resim 4.21 Galatasaray Kışlası hava fotoğrafı	83
Resim 4.22 Galatasaray Kışlası cephe fotoğrafı.....	83
Resim 4.23 Orhaniye Kışlası hava fotoğrafı	83
Resim 4.24 Orhaniye Kışlası cephe fotoğrafı.....	83
Resim 4.25 Ertuğrul Kışlası hava fotoğrafı.....	83
Resim 4.26 Eminönü'ndeki Kışla hava fotoğrafı	83
Resim 4.27 Eminönü'ndeki Kışla cephe fotoğrafı	83
Resim 5.1 Taşkışla özgün planı.....	86
Resim 5.2 Orhaniye Kışlası eski (tarihi bilinmeyen) fotoğrafı	87
Resim 5.3 Orhaniye Kışlası eski fotoğrafı(1960-1987)	87
Resim 5.4 Orhaniye Kışlası eski (tarihi bilinmeyen) fotoğrafı	88

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1 Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Orhaniye Kışlası ve camisi ile ilgili belgeler.....	9
Tablo 4.1 İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışlaların genel özellikleri.....	79
Tablo 4.2 İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışlaların hava fotoğrafları ve cepheleri	81

ÖNSÖZ

Günümüzde İstanbul Beşiktaş ilçesine bağlı Mecidiye Sempti'nde yer alan Orhaniye Kışlası 19. yüzyılda İstanbul'da inşa edilen önemli askeri yapılardan biridir.

Bu çalışmada günümüze kadar koruma yöntemleri ile değerlendirilmeyen yapının, mevcut durumu incelenmiş, fotoğraflarla belgelenmiş, bilimsel ölçme yöntemleri ile rölövesi hazırlanmıştır. Ulaşılabilen kaynaklar dikkate alınarak yapının ilk durumu ile ilgili restitüsyon önerisi yapılmıştır. Yapının mevcut durumu göz önünde bulundurularak koruma sorunları değerlendirilerek çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Öncelikle, beni bu çalışma sırasında yön verip destekleyen, ve konuyu öneren hocam Yrd. Doç. Dr. Z. Gül Ünal'a, konuya dair birikimini benimle paylaşan Yrd. Doç. Dr. Aynur Çiftçi'ye, rölöve çalışmalarındaki desteğinden dolayı Mimar Elgün Poçan'a ve Mimar Ebru Bilgiç'e, Osmanlıca çevirilerde yardımda bulunan A.Emin Osmanoğlu'na, benden her türlü desteği ve anlayışı esirgemeyen annem Vasfiye Atmaca ve babam Makine Mühendisi Hamdullah Atmaca'ya, ağabeyim Dr. Murat Atmaca ve eşi Burçak Atmaca'ya teşekkürlerimi bir borç bilirim.

ÖZET

Askerleri toplu olarak barındıran modern kışla yapılarının ilk örneklerine Osmanlı Devletinde 18. yüzyılda rastlanmaktadır. İstanbul'da 19.yüzyılda inşa edilen ve günümüzde İstanbul Merkez Komutanlığı binası olarak kullanılan Orhaniye Kışlası, tarihsel değeri ve mimari özellikleri nedeni ile korunması ve incelenmesi gereken değerlere sahiptir.

Bu çalışmada Orhaniye Kışlasının tarihsel gelişimi, mimari yapısı ve bugünkü durumu; Osmanlı Devleti'nde kışla mimarisinin gelişim süreci ve 19. yüzyıl İstanbul kışlaları ışığında incelenmiştir.

Giriş bölümünde, çalışmanın kapsamı, izlenen yöntemler ve elde edilen bulgular hakkında bilgiler verilmiştir.

İkinci bölümde; kışla tanımı, Osmanlı Devleti'nde kışla yapısının gelişim süreci ve Orhaniye Kışlası'nın tarihsel gelişimi Başbakanlık Osmanlı Arşiv belgeleri ve eski haritalar ele alınarak incelenmiştir.

Üçüncü bölümde; Orhaniye Kışlası'nın mimari özellikleri incelenmiş; bilimsel ölçme ve belgeleme yöntemleri kullanılarak mevcut durum analizi yapılmış ve rölövesi hazırlanmıştır.

Dördüncü bölümde; Orhaniye Kışlası'nın mimari özellikler açısından 19. yüzyıl kışlaları ile karşılaştırılması yapıldı.

Beşinci bölümde; yapının, incelenen arşiv belgelerine, eski harita ve fotoğraflarına göre restitüsyon önerisi hazırlanmıştır.

Altıncı bölümde; elde edilen veriler doğrultusunda Orhaniye Kışlası'nın bugünkü durumu değerlendirilmiş koruma sorunları ve çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Son bölümde ise, çalışmanın bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Orhaniye Kışlası, 19. yüzyıl kışlaları, İstanbul Merkez Komutanlığı

ABSTRACT

The first examples of modern barracks, in which soldiers collectively take shelter, are to be found in the Ottoman Empire in the 18th century. Orhaniye Barrack, which was built in 19th century in İstanbul and today has been used as a central commandery building of Istanbul Central Commander, should be conserved and investigated because of its historical importance and architectural features.

In this study, historical development, architecture and actual condition of Orhaniye Barrack, and the developmental process of barrack architecture in Ottoman Empire have been analyzed with respect to 19th century barracks of Istanbul.

In the introduction part, the scope of work, the methods employed and information about acquired findings have been introduced.

In the second chapter, description of barrack, developmental process of structure of barracks in the Ottoman Empire and historical evolution of Orhaniye Barrack have been investigated by considering the documents of Prime Ministry Ottoman Archive and old maps.

In the third chapter, architectural features of Orhaniye Barrack has been surveyed, its actual condition has been analyzed by using scientific measurement and documentation methods, and its architecture plan has been prepared.

In the fourth chapter, Orhaniye Barrack has been compared to 19th century barracks with regards to its architectural features.

In the fifth chapter, restitution of the building has been proposed relying on investigated archive documents, its old maps and photographs.

In the sixth chapter, the actual condition of Orhaniye Barrack has been evaluated, conservation problems have been stated and possible solutions have been suggested.

In the final chapter, overall evaluation of the work has been submitted.

Key words: Orhaniye Barrack, 19th century barracks, Istanbul Central Commander

1. GİRİŞ

18.yy sonu ve 19. yy ilk çeyreğinde Osmanlı dönemi mimarlığında sadece üslup olarak değil, ölçek ve fonksiyon olarak da batı mimarisini tanımlayan ilk yapıların cami ve saraylardan çok kışlalar olduğu söylenebilir. Bu çalışmada; Orhaniye Kışlası'nın tarihsel gelişimi, mimari özellikleri ve yapının günümüzdeki durumu, Osmanlı Devleti'nde kışla mimarisinin gelişim süreci ve 19. yüzyıl İstanbul kışlaları bağlamında incelenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın ilk aşamasında Orhaniye Kışlası'nın inşası ve yapının geçirdiği evreler saptanmaya çalışılmıştır. Bunun için konuya ilişkin harita, fotoğraf gibi görsel veriler incelenmiş, yapının üzerinde yer alan veriler bu belgeler ışığında değerlendirilmiştir. Yapılan araştırmalar sırasında ulaşılabilen en eski belgeler Başbakanlık Osmanlı Arşivinden elde edilen ve 1303-1326 / 1885-1908 tarihleri arasındaki bir dönemi kapsayan yazılı belgelerdir. Yapıya ait bulunan diğer belgeler ise kışlanın kuzeydoğu cephesinin kısmen görüldüğü çekim tarihi belirlenemeyen bir fotoğrafı, kışlanın tüm yerleşim alanını gösteren fotoğrafı ve kışla camisinin güneybatı cephesinden kısmen görüldüğü fotoğrafıdır. Ayrıca 1913-1914 yıllarına ait Alman Sendika haritası ve 1914-1918 yılına ait Rumeli Ciheti Haritası, 1920-1930 yılları arasındaki J. Pervititch Haritası'nda bu kapsamda incelenen bir diğer görsel verilerdir.

Çalışmanın birinci çalışmaya paralel devam eden ikinci aşamasında analitik belgeleme amaçlı rölöveleri alınmış ve günümüzdeki durumunun fotoğrafik belgelemesi yapılmıştır. Daha sonra elde edilen tüm verilerin ışığında restitüsyon denemeleri yapılmıştır.

Çalışmanın son aşamasında, elde edilen tüm veriler ışığında Orhaniye Kışlası'nın koruma sorunları irdelenerek çözümü için öneriler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Sonuç olarak bu çalışmanın ana hedefi; Osmanlı Devleti'nin kışla yapılarının gelişimi sürecinde 19. yüzyılda inşa edilen Orhaniye Kışlası'nı değerlendirmek, mimari özelliklerini ve yapı üzerindeki müdahaleleri saptayarak bu müdahaleleri ortaya koymak ve yapının korunmasına yönelik öneriler tanımlamak biçiminde özetlenebilir.

2. OSMANLI DEVLETİ'NDE KIŞLA OLGUSUNUN GELİŞİMİ, DEĞİŞİMİ VE ORHANIYE KIŞLASI

Türkçe'de "kışın oturulan yer" anlamına gelen "kışlağ" sözcüğünden gelen kışla, askerlerin toplu olarak barındığı büyük yapılara verilen addır. Talimli askerler için koruma, eğitime ve topluca barındırma işlevini taşıyan kışlalar bir anlamda Roma askeri örgütlenmesinin "castrum" adı verilen, kare veya dikdörtgen biçimindeki çevreleri bir çukur yâda çakılı kazıklarla çevrili yapılarını anımsatırlar (Resim 2.1) (Kubilay, 1994, 7).

Resim 2.1 Castrum (www.willkommeninkoeln.de/media/bilder/castrum)

Osmanlı Devleti'nin, klasik dönemindeki ordunun barınaklarına ilişkin yeterli fiziksel veri günümüze ulaşmamıştır. Muhtemelen bu durum ordu kurumunun değişime ve gelişime açık olması ile ilişkilidir (Kuban, 2007, 551). Osmanlı'da askeri tesis ve yapıların hayrat türü binalar grubundan olmadığı için devlet tarafından yaptırıldığı bilinmektedir (Karakaya, 2004, 561). Osmanlı askeri yapısında yaya ordusunun çekirdeğini yeniçeriler, süvarilerin çekirdeğini de tımarlı sipahiler oluşturmaktaydı (Kuban, 2007, 551). Osmanlı tarihinde bildiğimiz kışlalar sadece yeniçerilere ait olanlardır. Osmanlı mimarisi içinde, İstanbul ölçeğinde en erken kışla örnekleri, Sultan II. Mehmet döneminde Yeniçeri Ocakları için yaptırılmış olan ve "oda" adı verilen bir tür kışla niteliğindeki yapılarda görülür. Eski ve Yeni Odalar olarak bilinen bu kışlalardan Eski Odalar Sultan II. Mehmet tarafından acemi yeniçerilerin kışlası olarak Şehzadebaşı semtinde , Yeni Odalar ise Kanuni Sultan Süleyman

tarafından Kıztaşı ile Aksaray semtleri arasındaki Etmeydanı'nda yer almaktaydı (Yetişkin, 2005, 92). Yeniçeri teşkilatı kaldırıldığında, bu kışlalar da tamamen tahrip edilmiş ve belli başlı binaları ortadan kaldırılarak, arsaları üzerine evler yapılmak suretiyle Ahmediye ve Fevziye adları ile mahalle haline getirilmiştir (Eyice, 2006, 77-79). Buna karşın Kapıkulu süvarileri çok sayıda at beslemeye mecbur olduklarından, hükümet merkezine yakın yerlerde bulunurlardı. Bu ocağın askerlerinin kendilerine ait kışla benzeri özel olarak yapılmış binaları yoktu (Uzunçarşılı, 1984, 184).

Osmanlı Devleti 17. yüzyılı başarısız Viyana Kuşatması (1682) ve toprak kaybı ile sonlanan Karlofça Antlaşması (1699) ile kapatmış ve bu durum 18. yüzyılda Osmanlı Devleti'ni bazı yenilikler yapmaya itmiştir (Cezar, 1971, 36). Bu yeniliklerin başında dış etkilerin kolaylıkla belirip yer edebileceği alan olarak sanat gelmektedir (Lale Devri (1711–1730)) (Yetişkin, 2005, 91). Reformlar döneminde humbaracıların eğitiminde, (I. Mahmud Dönemi (1730–1754)) ordunun topçu sınıfındaki düzenlemede (III. Mustafa Dönemi (1757–1774)), öğrencilere matematik ve denizcilik-gemicilik tekniğiyle ilgili derslerin verilmesi (I. Abdülhamid Dönemi (1774–1789)) gibi durumlarda askeri alanda batılı personelin bilgisinden de yararlanılmıştır (Cezar, 1971, 36).

Reformlar döneminde askeri alanda yapılan en büyük değişiklik ise Nizam-ı Cedid adında yeni bir ordu kurulmasıdır (III. Selim dönemi (1789–1807)). Bu yeni ordu, modern anlayışa uygun olarak alay, tabur ve bölüklere ayrılmıştı (Özcan, 1996,127). Modern tarzda talimli asker yetiştirilmesi ise doğal olarak modern anlamdaki kışla yapılarına olan gereksinimi de beraberinde getirmiştir (Yetişkin,2005,92). Askeri gereksinimler çerçevesi içinde yoğun bir şekilde inşa edilmeye başlanan kışlalar, mimari alandaki batılılaşmanın ilk fiziksel görüntülerini oluşturmaları yanında ordudaki yenileşmenin bir anlatımı olarak da algılanmaktadır (Kubilay, 1994, 7).

Reformlar Dönemi, İstanbul'a iki yeni önemli yapı türü kazandırmıştı. Bunlardan biri askeri yapılar, diğeri ise yeni saraylardır. Aslında bu yapı türlerinin ikisi de öteden beri İstanbul'un tanıdığı yapılardır. Ancak reformlar döneminde bunlar, eskilerden farklı mimarileriyle, İstanbul silüetinde değişik bir görünüm yaratarak ortaya çıkıyordu. Önce askeri yapılar boy gösterdi, daha sonra da yeni saraylar İstanbul'un güzel görüntü veren yerlerine oturdu. İstanbul'un tepe ve yüksekçe sahalarına oturtulan camiler, küresel kubbeleri nirengiyi güçlendiren uzun minareleri ile güzel silüet veren kütleli yapılarıydı. Cami kütleleri arasına

yerleşmiş konutlar yatay bir düzen gösterdiğinden pek dikkat çekmemekteydi. Şimdi ise, yatay bir örtü oluşturan konut sahalarının açığında büyük boyutlu ve kırma çatılı kışla yapıları yükselmeye başlamaktaydı (Cezar, 2002, 468).

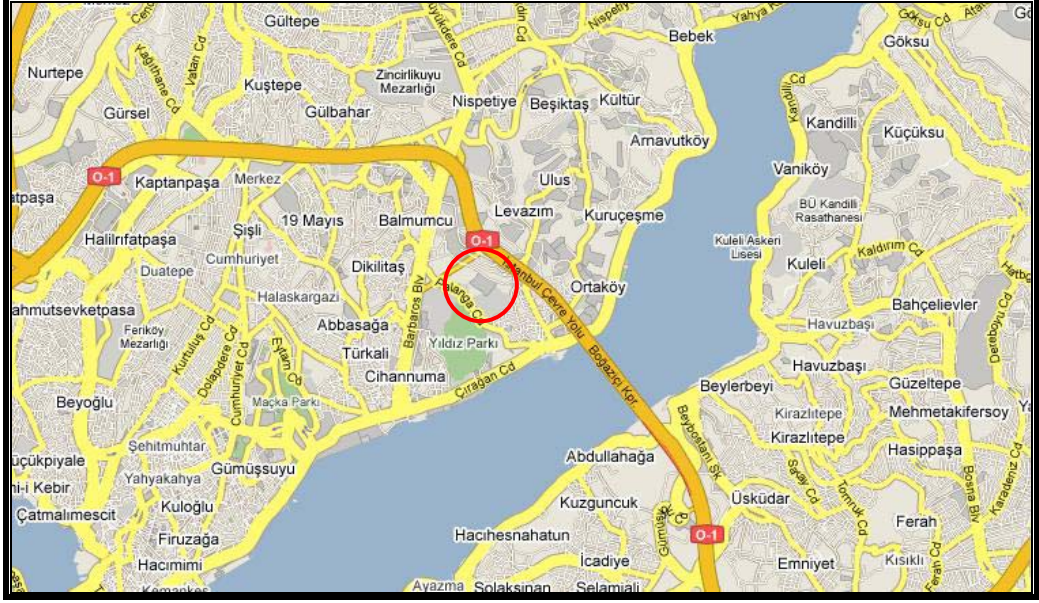
1783 tarihinde Kasımpaşa'da Kaptan-ı Derya Cezayirli Gazi Hasan Paşa tarafından inşa edilen Kalyoncu Kışlası reformlar döneminin ilk modern kışla yapısı olma özelliğindedir (Cezar, 1991, 57). Kargir olarak inşa edilen yapı, dikdörtgen planlı ve avlulu bir şemaya sahiptir. Padişahın ziyaretlerinde kullanılmak üzere yapılan hünkar köşküyle, avlu ortasında bulunan camisi ile (kışla-cami birlikteliği) plan düzeni ve genel tasarımı daha sonra yaptırılacak olan diğer kışla yapıları için bir örnek oluşturmuştur (Yetişkin, 2005, 93).

Yeni kışlalar yapılırken konut alanlarının dışında, talim ve eğitim işlerinin rahat şekilde yapılabileceği, ulaşımın kolay sağlanabileceği yerler aranmıştır. Bazı kışlalar yapılırken buraların ilerde şehrin yerleşim bölgesine katkı sağlayacağı da göz önünde bulundurulmuştur. Reformlar döneminin ilk kışlalarından, özellikle kale savunmalarında toprak altında "lağım" denilen tüneller açarak buralara yerleştirdikleri patlayıcı maddelerle kale fetihlerini kolaylaştıran ve köprü, tabya, kale ve metris gibi savunma yapılarını inşa eden Lağımçı ve Humbaracı (1794) kışlalarının inşa edileceği yerin seçimi yapılırken, konut sahasının dışında, suyu ve havası güzel, denizden ulaşımı kolay olan, Karaağaç gibi gözde bir yere yakın, karadan da kolaylıkla gidilen Okmeydanı'na yakın olmasına önem verilmiştir. Şehir kalabalığının dışında kaldığından, veba gibi salgın hastalıklarında kolaylıkla bulaşamayacağı düşünülmüştür (Cezar, 2002, 470; Çiftçi, 2004a).

1826'da Yeniçeri Ocağının ortadan kaldırılması ile yeni bir askeri düzene geçilmiştir. Yeniçerilere ait yapılar yıkılmış, terkedilmiş, ayakta kalanlara ise yeni işlevler verilmiştir. Askeri teşkilatta yapılan düzenlemelerden sonra ordu merkezi olan kentlerde yeni ordu ve bu ordunun ihtiyaçları doğrultusunda farklı işlevli bir çok askeri yapı inşa edilmiştir. (Çiftçi, 2004a, 64). 19. yüzyılın kışlaları miktarlarının fazlalığı ve yurt geneline yayılmalarıyla önemli bir özellik taşır. 18. yüzyılın sonlarında ahşap yerine kargir olarak inşa edilen yapılar cami-kışla birlikteliği ve padişah geldiği zaman konaklaması ve dinlenmesi için inşa edilen Hünkar kasırlarına ilaveten bu dönemde eklenen fırın, hamam ve atlar için ahırların bulunduğu yapılar ile bir kompleks haline getirilmiştir.

2.1 Orhaniye Kışlası'nın Tarihsel Gelişimi

Orhaniye Kışlası, Yıldız Sarayı'nın doğusunda, Ortaköy'den Barbaros Bulvarına bağlantıyı sağlayan Palanga Caddesi üzerinde, İstanbul Beşiktaş ilçesine bağlı Mecidiye Semtinde yer almaktadır (Resim 2.2). 42 pafta 639 ada 32-33-36-38-179-180-181 parsellerdedir.

Resim 2.2 Mecidiye Semt – Beşiktaş haritası (<http://sehirrehberi.ibb.gov.tr>)

II. Abdülhamid döneminde (1876-1909) yaptırılmış olan kışlanın inşasının bitiş tarihi avlu giriş kapısı üzerindeki kitabeye göre 1302/1884 (Resim 2.3), ortasında bulunan caminin kitabesine göre 1303/1885'dir. (Resim 2.4). Ayrıca Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki 1303 /1885 tarihli Tasnif Kodu: İDH, Dosya No:988, Gömlek Sıra No:78010 ile kayıtlı belgede Orhaniye Kışlası'nın inşasının bitmiş olduğunu bununla birlikte kışla camisinin yapımının da sona erdiği açıklamıştır (Ek A.3). Fakat kışla ve caminin inşasının hangi tarihte başladığı ve kim tarafından yapıldığı bilinmemektedir.

Avlu giriş kapısı üzerinde bulunan kitabe 16 mısralıdır, kitabenin sağına " İnnafetahna leke fetham mübina", soluna "Nasrun minallahi vefethun kariybun" âyetleri ile "1302" tarihi yazılmıştır. Şair Naci tarafından yazılan kitabesi şöyledir:

"Encüm-i sipâh -ipâd-şâh-i âsmân-penâh
 Abdülhamîd Hân ki odur sâye-i Hudâ
 Saffbağlamaz mı emrine dâr- ül -cihâdda
 Askerler ordu ordu mu' asker liva liva
 Birden cihan-ı gazaya gider cân-fedâ eder
 Fermanı bir işaret ederse gazâ gazâ

Olmaz mı fart-ı himmetinin hep nişanesi
 İ'mâr-ı mülke eylediği bunca i'tinâ
 Yaptırdı pek metin ve mükemmel kışlayı
 Olsun cihanda fâtiha-i nusret ü Hudâ
 Nisbet kılındı Hazret-i Orhan'ın ismine
 Eyler o intisâb ile de kesb-i i'tilâ
 Oldukça sul ü cenk bu âlemdepây-dâr
 A'dâ -yı dîne galib ola ceysi dâima
 Tarihi etti kalbime Naci bu şeb tulü'
 Yıldız'da kışla kıldı meh-i saltanat binâ 1302"

Camii üzerinde yine Şair Naci tarafından yazılan 4 mısralı kitabesi ise şöyledir:

"Yaptırdı cediti Hazret-i Orhan nâmına
 Bu ma'bed-i şerifi cenâb-ı şeh-i zemân
 Sa'dî kulu dedi tarîh-i tâmmını
 Nurânî oldu cami' Abdülhamîd Hân 1303" (Çiftçi, 2004a, 123).

Avlu giriş kapısı üzerinde ve cami üzerinde bulunan kitabenin “Nisbet kılındı Hazret-i Orhan'ın ismine” ve “Yaptırdı cediti Hazret-i Orhan nâmına” adlı mısralardan anlaşıldığı üzere bu kışla ve cami Osmanlıların ikinci Padişahı Orhan Gazi' ye ithafen yapılmıştır.

Resim 2.3 Orhaniye Kışlası avlu giriş kapısı üzerindeki kitabe

Resim 2.4 Orhaniye Kışlası Cami'sinin üzerindeki kitabe

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Sultan II. Abdülhamid kışlarının bulunduğu araziye seçerken bu platonun savunma ve askerlik bakımından önemini göz önünde bulundurmıştır. Çünkü; bu bölge Beyoğlu, Beşiktaş, İstanbul ve Ortaköy yönlerinden Yıldız Sarayı'na ulaşan yolların hepsine hakim olduğu gibi Haliç'i, Boğaz'ın güneybatı girişini, Üsküdar ve Anadolu kıyılarını da görmektedir. Bu bölgeye bu kadar çok önem verilmesinin nedeni; İstanbul'un 1453 senesinde Fatih Sultan Mehmed tarafından fethedildikten sonra Edirne'de bulunan devlet başkentinin buraya nakledilmesi, Yıldız Bölgesinde hemen her dönemde çeşitli köşk ve kasırlar yapılarak padişahların burada oturmalarıydı (Çetiner, 1996, 54).

Yıldız Sarayı'nın doğusunda bulunan Orhaniye Kışlası, yine II. Abdülhamid döneminde yapılmış olan Ertuğrul Kışlası ve Yıldız Bahçesi Mecidiye Kapısı yanında bulunan Maiyet Süvari Kışlaları Yıldız Sarayı'nı korumak amacıyla çevresine inşa edilmiş kışlalardır. Hamidiye Camisi batısındaki geniş alan Yıldız çevresindeki bu kışla yapılarındaki askerlerin talim yaptıkları alandı (Resim 2.5) (Binan,1984, 40).

Resim 2.5 Necip Bey Haritası (Binan,1984, 29)

2.1.1 Orhaniye Kışlası'nın Başbakanlık Osmanlı Arşivi Belgeleri'ne Dayanarak Tarihsel Gelişiminin Değerlendirilmesi

Günümüzde İstanbul Merkez Komutanlığı'na ait olan Orhaniye Kışlası belirli zaman aralıklarında ve farklı boyutlarda onarımlar geçirmiştir. Tez çalışması kapsamında gerçekleştirilen BOA (Başbakanlık Osmanlı Arşivi) çalışmaları sırasında Orhaniye Kışlası ile ilgili ulaşılabilen veriler, kışlanın inşasından sonra zaman içinde meydana gelen bozulmalar gerçekleştirilen basit ve/veya kapsamlı onarımlar ile kışlanın kullanılan bölümlerindeki fonksiyonlar hakkında genel bir bilgi edinilmesine olanak sağlamaktadır.

BOA'den elde edilen ve 1303-1326 /1885-1908 tarihleri arasına ait belgelerde genel olarak kışlada cam kırılmasından çatı aktarılmasına kadar değişen boyutta basit onarımlar ile ek binalar yapılması gibi kapsamlı müdahalelerin de izlenmesi mümkün olmaktadır. Bu belgelere dayanarak hazırlanan müdahale tablosu aşağıda sunulmuştur (Tablo 2.1). Tablodaki veriler genelde Orhaniye Kışlası'nda zaman içinde kullanıma ve bakım onarım eksikliğine bağlı meydana gelen bazı bozulmaları ve bunlar için alınan ya da alınması gereken önlemleri içermektedir. Bu belgelerde zaman içinde yapıda mekan yetersizliğine bağlı olarak inşa edilmesi istenen ek kanatlara ve günümüzde kaldırılmış olan iç avlu barakalarına ilişkin verileri de içermesi açısından önemlidir.

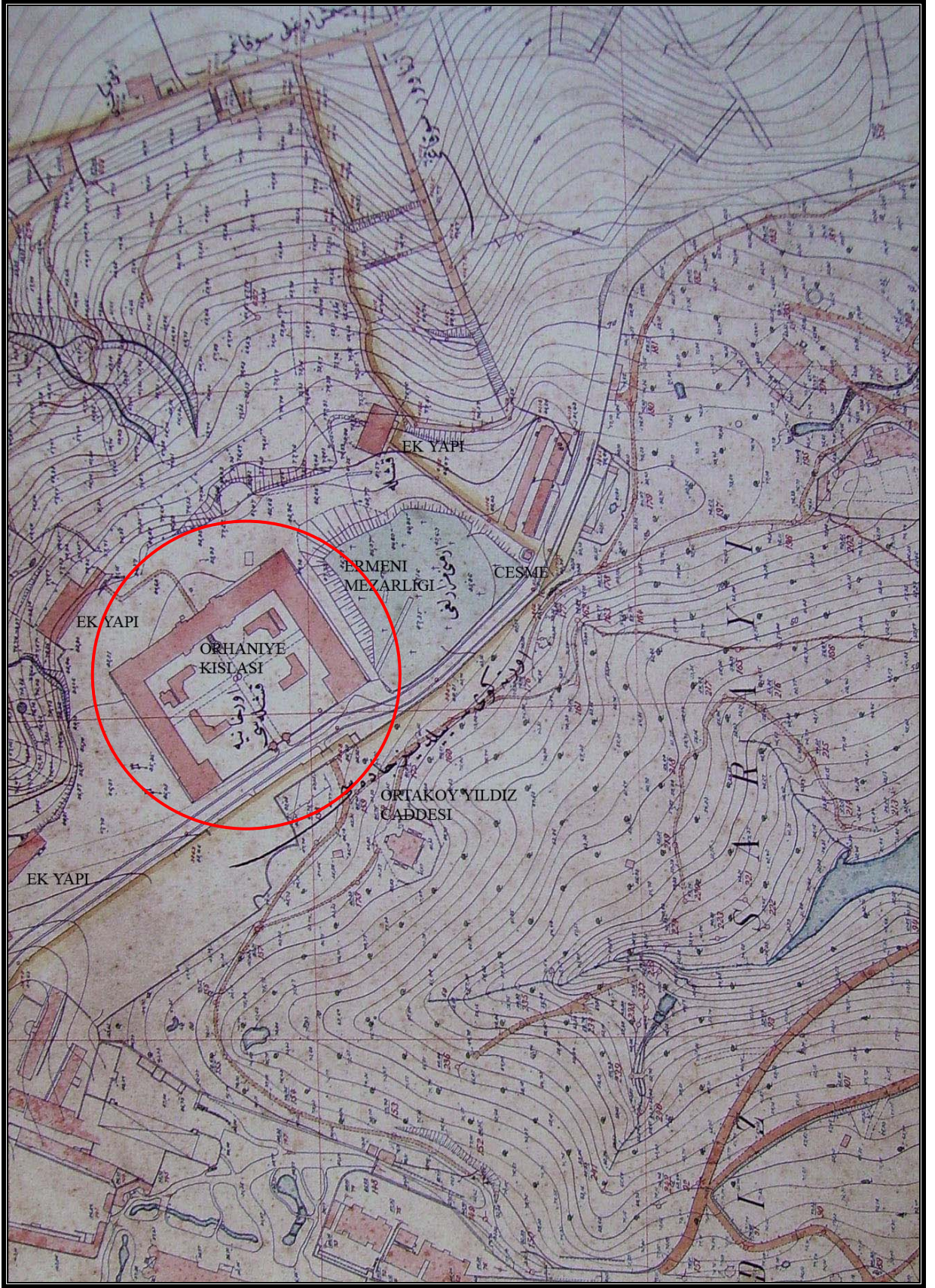
Buna göre günümüze ulaşmayan fakat BOA'ndeki 1324/1906 tarihli, Tasnif Kodu: Y.MTV, Dosya No: 292, Gömlek Sıra No: 155 olan arşiv belgesinde (Ek A.19) bahsi geçen dört barakanın çatısının tamiri ile alakalı belgeden ve 1914-1918 tarihli Rumeli Ciheti haritasından (Resim 2.6), kışlanın orta avlu kısmında imalat bölükleri askerlerinin ikamet ettiği 4 adet "L" şeklinde, açıklıkları birbirine bakan, aynı büyüklükte, küçük boyutlu yapıların varlığı anlaşılmaktadır. Ayrıca Rumeli Ciheti Harita'sından, 4 adet "L" şeklindeki yapıların haricinde yine orta avluda 2 adet, avlu dışında ise 3 adet ek yapının ve bir çeşmenin olduğu anlaşılmaktadır. Günümüze ulaşmayan orta avluda bulunan yapıların kışla ile eş zamanlı mı yoksa sonrasında ek yapı olarak mı yapıldığına ait veri de elimizde bulunmamaktadır.

Tablo 2.1 Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Orhaniye Kışlası ve camisi ile ilgili belgeler

TARİH	TASNİF KODU	DOSYA NO	GÖMLEK NO	BELGE İÇERİĞİ
1303 / 1885	Y.PRK – ASK	35	15	Yeni düzenlenecek istihkam taburu için toprak olan bodrum kat döşemesinin düzeltilmesi ile burada 400 askerin kalabileceğini ifade eden belge
1303 / 1885	İ.DH	988	78010	Orhaniye Kışlası'nın inşasının bitmiş olduğunu bununla birlikte kışla camisinin yapımının da sona erdiği ve Caminin suyunun temin edilmesi isteğinde bulunulan belge
1306 / 1888	Y.PRK – ASK	53	51	Orhaniye Kışlası Camisinde saklanan 18 adet ayet, tevhid ve duayı içeren levhanın uygun yerlere asılmasını belirten belge
1308 /1890	Y.MTV	46	83	Orhaniye Hamam'ındaki suyun yetersizliği, askerlerin zahmet çektiği, suyun nasıl temin edileceği hakkındaki belge
1309 /1891	Y.PRK.B ŞK	23	115	Orhaniye Hamamı'nın suyunun yetmemesi nedeniyle 3-4 tabur askerin çarşı hamamlarına gönderildiğine dair belge
1309 /1891	Y.PRK.A SK	80	9	Orhaniye Hamam'ına alınacak terkos suyu ile ilgili çalışmalar hakkındaki belge
1309 /1891	Y.MTV	64	24	Orhaniye Kışlası'nın iki kanadına, iki katlı subay dairesi yapılacağı, bu kısımlara ait plan ve projelerinin hazır olduğu ve bu inşaat için gereken masrafların çıkarılarak padişaha sunulduğunu ifade eden belge
1309 / 1891	Y.PRK.B ŞK	24	72	Orhaniye Kışlası hamamı kullanımından ücret alınması ile ilgili belge
1310 / 1892	Y.PRK.A SK	84	32	Orhaniye Kışlası'nda nöbetçi doktorların nöbetleri haricinde işe çağrılmalarının sıkıntıya sebep olduğu esasında nöbeti biten doktorun çağrılmayacağına karar verilmiş olduğu, ancak buna aykırı iş yapıldığı hakkındaki belge.

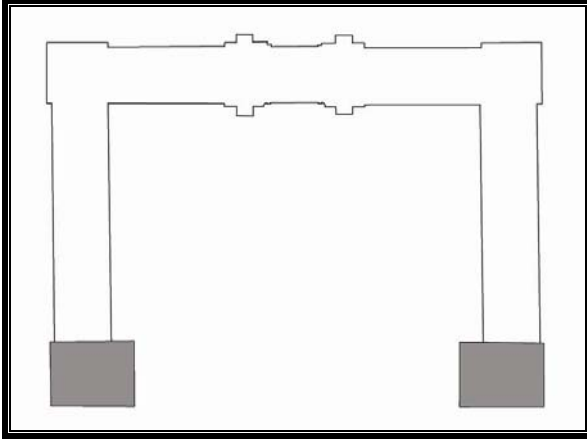
Tablo 2.1'in devamı Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Orhaniye Kışlası ve camisi ile ilgili belgeler

TARİH	TASNİF KODU	DOSYA NO	GÖMLEK NO	BELGE İÇERİĞİ
1312 / 1894	Y.PRK – ASK	103	92	Orhaniye Kışlası silahhane yanında talim yeri yapılması ile ilgili belge
1320 /1902	Y.PRK- ASK	189	84	Orhaniye Kışlası'nda bazı camların kırık olduğunu, içeriye yağmur suyu aktığını, bazı çerçevelerin çürüdüğünü, bazı taburların kapılarının olmadığını, sıvalarının döküldüğünü ve en acil olanın ise Sarıklı Zühaf Alayı'nın Aşçı koğuşunun bulunduğu bölümde karın ve yağmur suyunun içeriye akması sebebiyle buranın yaşamaya elverişli olmadığını ifade eden belge Camii de ise son cemaat yeri üstündeki camekanın çürük olduğunu bu yüzden aktığını ve iç kısımda ise camların kırık olduğunu, bazı yerlerde de sıvaların döküldüğünü ve su talebinde bulunulduğu halde suyun temin edilmediğini bildiren belge
1324 / 1906	Y.MTV	292	155	Kışlada çürümüş çerçevelerinin değiştirilmesini, dört barakanın çatısının tamiri hakkında bilgi edinilen belge
1324 / 1906	Y.MTV	294	118	Kışlanın iç kısımlarında sıva ve boya ihtiyacı olduğunu ifade eden belge
1325 /1907	Y.MTV	297	158	Ortaköy Orhaniye Kışlası bitişiğinde olan arsadan bir kısmının istimlak edildiğini ifade eden belge
1326 /1908	İRADE ASKERİ	Vesika No: 30		Kışlanın iç kısımlarında sıva ve boya ihtiyacı olduğunu ifade eden belge

Resim 2.6 Rumeli Ciheti Haritası 1914-1918. (Dağdelen, 2005, A15)

Yine Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin 1309/1891 yılına ait, Tasnif Kodu: Y.MTV, Dosya No: 64, Gömlek Sıra No: 24 olan belgesinden (Ek A.9) Orhaniye Kışlası'nın ihtiyaç doğrultusunda genişletilmesi düşünülerek iki kanadına, iki katlı subay dairesi yapımına ait projelerin hazırlandığı anlaşılmaktadır. Bu projelerin hayata geçirilip geçirilmediğine ait arşiv belgesi bulunmamaktadır fakat bu belge kışlanın günümüze ulaştığı şeklinin, ilk yapıldığı dönemden farklı olduğunu, "U" şeklindeki yapının uç kısımlarda yer alan birimlerin sonradan eklendiğini düşündürmektedir. Sonradan eklenen bu kısımlar plan krokisi üzerinde taranarak gösterilmiştir (Resim 2.7). Bina üzerinde yapılan gözlemlerde kışlanın iki kanadındaki uç kısımların saçak silmelerinin ana binanın saçak silmelerinden farklı olması, zemin kat döşemelerinin arasındaki kot farkı, ana binadaki zemin kat pencereleri yarım daire kemerli iken ek bina zemin kat pencerelerinin düz atkılı olması ve ana bina ile ek bina pencere boyutları ile parapet yüksekliklerinin farklı olması bu düşüncemi destekler niteliktedir (Resim 2.8-2.9-2.10).

Resim 2.7 Orhaniye Kışlası plan krokisi

Resim 2.8 Orhaniye Kışlası sağ kanat

Resim 2.9 Orhaniye Kışlası sol kanat

Resim 2.10 Orhaniye Kışlası saçak profil

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

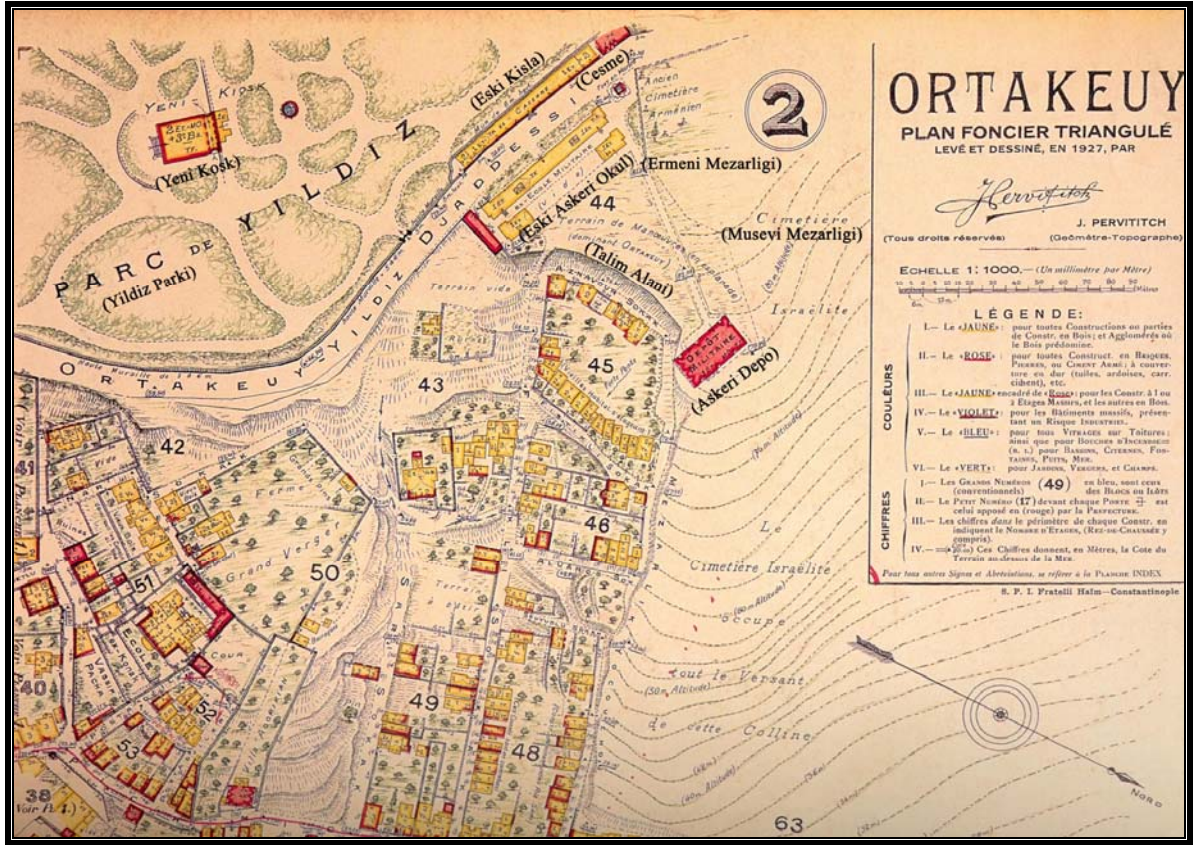
1891 yılında projesi hazırlanan bu ek yapıların tam olarak ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Ancak 1914-1918 tarihli Rumeli Ciheti Haritasında (Resim 2.6) ve 1913-1914 I. Dünya Savaşı Öncesi Alman Mavi Sendika Haritasında (Resim 2.11) bu ek yapılar görülmektedir. Alman Mavi Sendika Haritasında kışlanın tamamı görünmese de kanatların ve nöbetçi kulübelerinin izleri görülmektedir.

Resim 2.11 Alman Sendika Haritası 1913-1914 (Dağdelen, 2006, D14/2)

Başbakanlık Osmanlı Arşiv belgelerinden Orhaniye Kışlası'nın kışlaya ilaveten cami, hamam, hastane, çeşme, ek yapılar, manej, ahırlar, silahhane ve talim yerinden oluştuğu anlaşılmaktadır (Ek A). 1914-1918 Rumeli Ciheti haritasında kışla binası, orta avludaki L şeklindeki 4 adet ek bina, çeşme ve bunlar dışında günümüze de ulaşan 3 ek yapı görülmektedir (Resim 2.6). 1920-1930 J.Pervititch haritasında ise mermer çeşme, ek yapılardan bir tanesi ve talim alanı görülmektedir (Resim 2.12).

BOA'nin 1312/ 1894 tarihli Tasnif kodu: Y.PRK-ASK, Dosya No:103, Gömlek Sıra No:92 (Ek A.12) belgesinden silahhane civarında bir talim yeri olduğu anlaşılmaktadır, ancak J. Pervititch haritasında talim alanı olarak tanımlanan yer Orhaniye Kışlası'na yakındır. Buna göre bölgede iki farklı noktada talim alanı olduğu düşünülebilir.

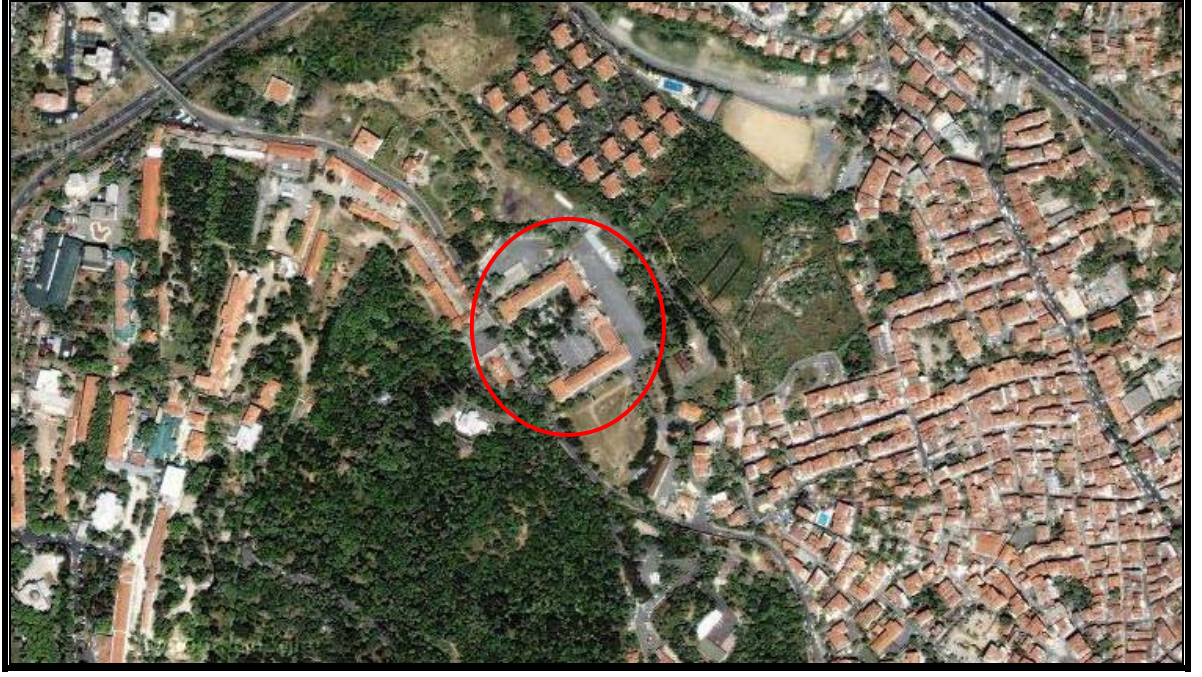

Resim 2.12 J. Pervititch Haritası 1920-1930 (Pervititch, 2000,48)

BOA belgelerinden 1320/1902 tarihli Tasnif Kodu: Y.PRK – ASK, Dosya No: 189, Gömlek Sıra No: 84 belgesinde Orhaniye Kışlası içinde yer alan birimlere ilişkin daha ayrıntılı tanımlar vardır. Buna göre kışla içinde; Borazancı Koğuşu, Aşçı Koğuşu, Kundura Bölüğü, Süvari Bölüğü gibi bölüklere ait koğuşların olduğunu ayrıca; terzhane, divanhane, divan harb odası, mutfak ve ahır gibi mekanların olduğu anlaşılmaktadır.

3. ORHANIYE KIŞLASI'NIN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

4762 m²'lik bir alan üzerine oturan Orhaniye Kışlası günümüzde silahhane, kışla ana binası, nöbetçi kulübeleri ve avlu giriş kapısı, cami, hünkar dairesi, * özgün 3 ek yapı ve çeşmeden oluşmaktadır (Resim 3.1).

Resim 3.1 Orhaniye Kışlası hava fotoğrafı (<http://www.haritalar.net/>)

3.1 Kışla Ana Binası

Günümüzde İstanbul Merkez Komutanlığı'na ait olan kışla yapısının plan şeması 19. yüzyıl İstanbul kışlalarında görülen “U” şeklindeki ortası avlulu bir yapıdır. İki kattan oluşan kışla yapısının tam orta aksında 19. yüzyıl İstanbul kışlalarında karakteristik olarak görülen bir camisi ve hünkar dairesi bulunmakta ve bu birimler üç kattan oluşmaktadır. Kışla ana yapısının açık kalan kenarı, üzerinde özgün demir parmaklıklar bulunan bahçe duvarı ile bir avluya dönüştürülmüştür. Kışlanın avlusuna Palanga Caddesi üzerinde bulunan iki yanı sekizgen planlı nöbetçi kulübelerinin ortasındaki taç kapıdan girilir. Yaklaşık 7700 metrekarelik süs havuzu, çardak ve ağaçlardan oluşan avluya girildiğinde basık kubbeli bir cami ve hünkar dairesi sizi karşılamaktadır.

Özgün işlev farklılığından dolayı kışla yapısı üç bölümde ele alınarak incelenmiştir. Avludan girişte iki katlı sağ kanat; A Bölümü, Camii ve Hünkar Dairesini içine alan üç katlı bölüm; B Bölümü ve iki katlı sol kanat ise; C bölümü olarak tanımlanmıştır (Ek B.1 Vaziyet Planı).

* Sınırlı izin nedeniyle bu yapılarda belgeleme çalışması yapılamamıştır.

Kışla yapısının köşeleri, genelde 19. yüzyıl İstanbul kışla yapılarında da görüldüğü gibi; ana binadan çıkma yaparak kule görüntüsü vermeye çalışılmıştır ancak, diğer kışlalarda bu köşelerdeki mekanlar yükseltilirken Orhaniye Kışlası'nda köşelerin kat sayısında bir değişiklik yoktur. Binanın Palanga Caddesi'ne bakan çıkma yapan köşe kısımların Bodrum Katı ile asıl yapının Bodrum Katı arasındaki +1.20~1.30m kot farkından dolayı çizimlerde planlar bodrum kat: -1.90 Kotu Planı ve -0.50 Kotu Planı, zemin kat: +1.20 Kotu Planı, birinci kat ise +5.20 Kotu Planı olarak gösterilmiştir.

3.1.1 Plan Özellikleri

- Bodrum Kat Planı (-1.90 ve -0.50 Kotu Planı) (Ek B.2, B.3, B.4, B.5)

-3.59 kotunda bulunan bu kattaki mekanlara orta avludan her mekanın kendi kapısı ile giriş sağlanmaktadır. Toplam 87 mekandan oluşan bu kat ofis birimleri, yemekhane, cezaevi, kazan dairesi, mutfak, çamaşırhane, berber, wc ve depolardan oluşmaktadır. Orta avluya bakan kısımda kot farklılığından dolayı mekanlar kuranglezler yardımıyla havalandırılmakta ve girişleri sağlanmaktadır. Arka tarafa bakan kısımlarda ise kot farklılığı olmadığından direk dışarıya çıkış sağlanabilmekte ve mekanlar havalandırılabilir. Bodrum kat dış beden duvarları 110-120 cm, iç özgün duvarlar ise 90-100 cm'dir. Bodrum katın döşeme kaplaması ve ara bölücü duvarları muhdestir. Tavanı betonarmeye çevrilmiş, sıva ve boyalıdır. Orta avluya bakan özgün pencere boşlukları 100-105cm; arka tarafa bakanlar ise iç kısımları 100-105cm dış kısımları 90-95cm'dir. Yapının özgün planına ulaşamadığından özgün iç kapı boşlukları hakkında bir değerlendirme yapılamamıştır.

- A Bölümü Bodrum Kat Planı:

Bu bölümün planı orta bir koridor düzeni ve bu koridora açılan odalardan oluşmaktadır. Bu bölümden zemin kata çıkışı sağlayan bir betonarme merdiven bulunmaktadır.

BK 1 GİRİŞ, BK 2 HOL, BK 3, 4, 5, 6 DEPO olarak kullanılmaktadır. Bu mahallere orta avlu tarafından A BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ I' den girilmektedir. BK 1 GİRİŞ ve BK 2 HOL' ün döşemesi seramik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. BK1 GİRİŞ'in tavanı volta döşemedir. Bu mekandan diğer mahallere geçiş sağlanmaktadır. BK 3, 5, 6 DEPO döşemeleri beton mozaik, BK 4'ün pvc (Poli Vinil Clorür), duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Yükseklik 2.23m'dir. Bu mekanlardan kuzeybatı cephesine bakan 2 adet özgün

pencere boşluğu bulunmaktadır bir tanesi kapatılmıştır; güneybatı cephesinde ise 3 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu özgündür.

BK 7 HOL, BK 8, 9, 10, 11, 12, 13 DEPO olarak kullanılmaktadır. Bu mahallere A BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ I' den giriş sağlanmaktadır. Döşemeleri beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Yükseklik 2.40m-2.43m'dir. Bu mekanların güneydoğu cephesinde 4, güneybatı cephesinde ise 6 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 14 HOL BK 15, 16, 17, 18 DEPO olarak kullanılmaktadır. Bu mahallere giriş A BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ II'den sağlanmaktadır. Döşemeleri beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Yükseklik 2.25m-2.32m'dir. Bu mekanların güneydoğu cephesine bakan 1 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 19, 20 HOL, BK 21, 22 ,23 OFİS, BK 24 DEPO, BK 25 OFİS, BK 26, 27, 28, 29, 30 DEPO, BK 31, 32, 33 OFİS, BK 34 DEPO, BK 35 HOL, BK 36 WC, BK 37 SPOR SALONU olarak kullanılmaktadır. Bu mekanlara giriş avlu tarafından B BÖLÜMÜ KUZEBATI BODRUM GİRİŞİ IV'den, arka taraftan ise A BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ III'den sağlanmaktadır. Ayrıca BK 29 DEPO mekanına kuzeybatı cephesinden 2 adet giriş kapısı bulunmaktadır. Buradaki mahallerin döşemeleri beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. BK 31 OFİS'in döşemesi seramik, duvarları sıvalı ve boyalıdır, BK 36 WC'nin döşeme ve duvarları seramik kaplamadır. Yükseklik 3.03m-3.08m giriş altı 2.64m'dir. Sadece BK 30 DEPO'nun yüksekliği 2.19m'dir. Bu mekanların kuzeybatı cephesine bakan 3 adet muhdes pencere boşluğu, 12 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Muhdes pencere boşlukları BK 23 OFİS, BK 26 DEPO ve BK 28 DEPO'da bulunmaktadır. Güneydoğu cephesinde ise 23 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Orta avludan girişi sağlayan kapı boşlukları özgündür arka taraftan giriş sağlayan kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 38 MERDİVEN mekanında zemin kata çıkışı sağlayan çift kollu betonarme merdiven bulunmaktadır. Girişi A BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ IV'den sağlanmaktadır. Merdiven basamakları seramik kaplamadır, duvarları sıvalı ve boyalıdır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 39, 40 DEPO olarak kullanılmaktadır. Girişi A BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ V ve A BÖLÜMÜ KUZEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ I'den sağlanmaktadır. Döşemesi beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Yükseklik 3.28m kiriş altı 2.73m'dir. Bu mekanların güneydoğu cephesinde 5 adet, kuzeydoğu cephesinde de 5 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşlukları pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 41 YEMEKHANE, BK 42 SERVİS MUTFAĞI ve BK 43 DEPO olarak kullanılmaktadır. Bu mahallere orta avludan giriş A BÖLÜMÜ GÜNEYBATI BODRUM GİRİŞİ I VE II'den arka taraftan ise A BÖLÜMÜ KUZEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ II'den sağlanmaktadır. Döşemesi seramik kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı boyalıdır. Yükseklik 3.28m kiriş altı 2.73m'dir. Güneybatı cephesinde 8 adet, kuzeybatı cephesinde ise 12 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Güneybatı dış kapı boşlukları özgün, kuzeydoğu kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

- C Bölümü Bodrum Kat Planı

Kışla yapısı orta bir koridor ve bu koridora sağından ve solundan açılan kapılarla bir plan kurgusuna sahiptir ancak bu bölümde bir koridor düzeni olmadığından ortak kullanım işlevine sahip mekanların hepsinin girişi dışarıdan ayrı bir kapı ile sağlanmaktadır. Zemin kata çıkışı sağlayan iki tane betonarme merdiven bulunmaktadır.

Bu bölümdeki mahaller sırasıyla BK 64 KAZAN DAİRESİ ve BK 65, 66, 67, 68, 69, 70 ve 71 de kazan dairesi bölümü içinde küçük ebatlı mekanlardan oluşmaktadır. Bu mekanlara giriş C BÖLÜMÜ GÜNEYBATI BODRUM GİRİŞİ II avlu tarafından, C BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ I arka taraftan olmak üzere iki girişle sağlanmaktadır. Arka giriş yakıt girişi için kullanılmaktadır. BK 64 KAZAN DAİRESİ'nin döşemesi ve duvarları seramik kaplamadır. Bu mekanın döşemesi 100cm diğer bodrum kat döşemelerinden aşağıdadır. Kazan dairesi olarak kullanılan mekanın yüksekliğinin fazla olması gerektiğinden bu mekanın döşemesinin kotu sonradan düşürülmüştür. Yüksekliği 4.05m, kiriş altı 3.48m'dir. BK 65, 66, 67, 68, 69, 70 ve 71 MEKAN'larının da döşemesi seramik; duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Yükseklikleri 3.10-3.12m; kiriş altı 2.54-2.56m arasındadır. Bu mekanların orta avluya bakan cephesinde (güneybatı) 7 adet özgün pencere boşluğu, BK 71 MEKANI'nda bulunan pencere kapı boşluğundan pencereye dönüştürülmüştür, arka cepheye (kuzeydoğu) bakan kısmında ise 6 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı

boşlukları ise pencereden kapıya dönüştürülmüştür. Bu mekanın arka cephesine bitişik olarak yapılmış muhdes tek katlı yakıt deposu bulunmaktadır, içine girilmediğinden mekan özellikleri belirtilememiştir.

BK 72 HAMAM GİRİŞ, BK 73 WC ve BK 74 HAMAM mekanı olarak kullanılmaktadır. Bu mekana giriş C BÖLÜMÜ GÜNEYBATI BODRUM GİRİŞİ I olarak tanımlanmış ve avlu tarafından sağlanmaktadır. Avlu tarafında kuranglez içinde binaya bitişik muhdes tek katlı bir depo bulunmaktadır. BK 72 HAMAM GİRİŞ döşemesi beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. BK 73 WC döşemesi beton mozaik, duvarları seramik kaplıdır. BK 74 HAMAM'ın döşeme ve duvarları seramiktir. Yükseklikleri 3.12m, giriş altı ise 2.56m'dir. Bu mekanların kuzeydoğu cephesine bakan 6 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Bu mekanın dış giriş kapı boşluğu özgündür.

BK 75, 76 DEPO, BK 77 SOĞUK DEPO ve BK 78 MUTFAK olarak kullanılmaktadır. Bu mekanlara giriş orta avludan C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ V ve arka taraftan ise C BÖLÜMÜ KUZEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ II olmak üzere iki girişi vardır. Arka giriş mutfak kısmına yiyecek girişi sağlanmakta ve aynı zamanda C Bölümü'nde bulunan yemekhaneye yemek servis kapısı olarak kullanılmaktadır. BK 75 DEPO'nun döşemesi mermer, duvarı seramik kaplamadır. Bu mekana ait bir adet muhdes pencere boşluğu bulunmaktadır. BK 76 DEPO'nun döşemesi seramik, duvarı ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Bu mekana ait bir tane özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. BK 77 SOĞUK DEPO'nun zemini, duvar ve tavanı pvc kaplamadır. BK 78 MUTFAK'ın döşemesi mermer, duvar seramik kaplama, tavanı sıvalı boyalıdır. Bu mekana ait kuzeydoğu cephesine bakan 5 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır, bunlardan ikisi kapatılmıştır. Kuzeybatı cephesinde ise 4 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Bu mekanların dış kapı boşlukları ise pencereden kapıya dönüştürülmüştür. Bu mekanların yükseklikleri 3.20-3.30m, giriş altı ise 2.68m'dir. Mutfağın kuzeydoğu cephesine bakan kısmında tek katlı muhdes tüp deposu bulunmaktadır. Binadan ayrı olan bu deponun çatısı binaya bitişiktir.

BK 79 BULAŞIKHANE mekanı mutfağın yanında bulunmaktadır. Girişi C BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ I'den sağlanmaktadır. Döşemesi mermer, duvarları seramiktir. Tavanı sıvalı boyalıdır. Yüksekliği 3.20m, giriş altı 2.69m'dir. Bir adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu ise pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 80 MERDİVEN bu mekanda zemin kata çıkışı sağlayan betonarme bir merdiven bulunmaktadır. Girişi C BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ II'den sağlanmaktadır. Kapı kanadı yok olmuştur. Merdiven seramik ile kaplıdır. Duvarları ise sıvalı ve boyalıdır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 81 ÇAMAŞIRHANE, BK 82 YIKAMA, BK 83 KURUTMA mekanlarına giriş C BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ III'den muhdes bir rüzgarlık ile giriş sağlanmaktadır. Bu mekanların döşeme ve duvarları seramik kaplamadır. Tavanı sıvalı boyalıdır. Yüksekliği 2.97m- 3.07m, kiriş altı 2.46m-2.51m'dir. Kuzeydoğu cephesine bakan 6 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. BK 83 KURUTMA mekanındaki pencere kapatılmıştır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 84, 85, 86 ve 87 DEPO (SİLAHHANE) olarak kullanılan mekanların girişi orta avlu tarafından C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ IV ile sağlanmaktadır. BK 87 DEPO'NUN güneydoğu cephesinde kapatılmış bir kapı izi bulunmaktadır. BK 84, 85, 86 DEPO döşemeleri seramik, BK 87 DEPO'nun ise beton mozaiktir, tüm duvarlar ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Yükseklikler 2.93-3.20m kiriş altı 2.68m'dir. Bu mekanların güneydoğu cephesine bakan 3 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

BK 88 DEPO, BK 89 SOĞUK DEPO, BK 90 DEPO olarak kullanılan mekanlarda yiyecek depolanmaktadır. Girişi C BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ IV'den sağlanmaktadır. BK 88 DEPO'nun döşemesi beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır; BK 89 SOĞUK DEPO'nun döşeme, duvar ve tavanı pvc kaplama; BK 90 DEPO'nun döşemesi beton mozaik duvarları sıvalı ve boyalıdır. Yüksekliği 3.00–3.16m kiriş altı 2.66m' dir. Bu mekanların 5 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 91 HOL ve BK 92 WC'lerin ise girişi C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ III ile sağlanmaktadır. Döşeme ve duvarları seramiktir. Tavanı sıvalı, boyalıdır. Yüksekliği 2.90m kiriş altı 2.41m'dir. Güneydoğu cephesinde bir tane muhdes pencere boşluğu, kuzeybatı cephesinde 3 tane özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu özgündür.

BK 93 BERBER'in girişi C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ II ile sağlanmaktadır. Döşemesi beton mozaik, duvarları seramik kaplamadır. Tavanı sıvalı boyalıdır. Yüksekliği 2.85m, kiriş altı 2.40m'dir. Güneydoğu cephesine bakan 1 adet, kuzeybatı cephesinde ise 2 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu özgündür.

BK 94 SALON giriş C BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ V'den sağlanmaktadır. Askerlerin ortak kullanım alanı olarak kullanılmaktadır. Döşemesi beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Yüksekliği 2.83m, kiriş altı 2.36m'dir. Kuzeybatı cephesine bakan 3 adet özgün pencere boşluğu vardır bunlar kapatılmıştır. Güneydoğu cephesinde ise 6 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür. BK 95 HOL bu mekanda zemin kata çıkışı sağlayan betonarme bir merdiven bulunmaktadır. Ayrıca bu mahal BK 94 SALON ile BK 101 HOL arasında bir geçiş bölgesidir.

BK 96 DEPO giriş C BÖLÜMÜ KUZEYBATI BODRUM GİRİŞİ VI'dan sağlanmaktadır. Döşemesi beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Kuzeybatı cephesine bakan 1 adet özgün pencere boşluğu vardır ve bu pencere de BK 97 NÖBETÇİ KULÜBESİ' ne bakmaktadır. Dış kapı boşluğu pencereden kapıya dönüştürülmüştür.

BK 97 NÖBETÇİ KULÜBESİ kışla ana binasına ek olarak yapılan tek katlı bu mekanın döşemesi beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Bir kapısı ve üç penceresi vardır.

BK 98 GİRİŞ, BK 99 HOL, BK 100 DEPO, BK 101 HOL, BK 102 WC, BK 103, 104, 105, 106 DEPO olarak kullanılmaktadır. Bu mahallerin giriş orta avlu tarafından C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ I ile sağlanmaktadır. Bu mahaller diğer mekanlardan +1.30m yüksektedir. Tüm mekanlar döşemesi beton mozaik, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır, sadece BK 102 WC mekanının döşemesi ve duvarları seramiktir. BK 98 GİRİŞ mekanının tavanı volta döşemedir. Yükseklikleri 1.97m-2.01m, kiriş altı 1.82m'dir. Kuzeybatı cephesinde 7 adet, güneydoğu cephesinde ise 4 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış kapı boşluğu özgündür.

- Zemin Kat Planı (+1.20 Kotu Planı) (Ek B.6, B.7):

Kışla ana binasının zemin katına orta avludan girişler 5'i A bölümü, 5'i de C Bölümü'nden olmak üzere toplam 10 kapıdan sağlanmaktadır. Yaklaşık +1.62m kot farklılığından dolayı tüm girişlerin önünde 7-8 basamaklı merdiven bulunmaktadır. Toplam 97 mekandan oluşan bu kat ofis birimleri, yatakhaneler wc ve depo olarak kullanılmaktadır. Kışla ana bina zemin katta orta bir koridor ve buna açılan odalar şeklinde düzenlenmiştir. Oda büyüklükleri ise işleve göre muhdes ara bölücü duvarlarla düzenlenmiştir. Zemin kat dış beden duvarları ve iç özgün duvarlar 70-75 cm'dir. Pencere boşlukları orta avluya bakan cephelerde ve arka cephelerde 105~110cm'dir. Yapının özgün planına ulaşamadığından özgün kapı boşlukları hakkında tam bir değerlendirme yapılamamıştır.

- A Bölümü Zemin Kat Planı:

ZK 1 GİRİŞ, ZK 2 HOL, ZK 3 TOPLANTI ODASI, ZK 4 OFİS, ZK 5 MUTFAK, ZK 6, 7 OFİS, ZK 8 SOYUNMA, ZK 9 DİNLENME, ZK 10 SAUNA, ZK 11 BANYO, ZK 12 HOL, ZK 13, 14 DEPO olarak kullanılan mekanların olduğu kısım kışla ana binadan 621cm kuzeybatı cephesinden, 94cm güneydoğu cephesinden çıkma yapmaktadır. Bu mahallere A BÖLÜMÜ KUZEYBATI ZEMİN GİRİŞİ I'den girilmektedir. Döşeme kaplamaları ZK 1 GİRİŞ, ZK 2 HOL, ZK 5 MUTFAK, ZK 11 BANYO, ZK 12 HOL, ZK13, 14 DEPO'nun seramik kaplama; ZK 3 TOPLANTI ODASI, ZK 4, 6, 7 OFİS, ZK 8 SOYUNMA, ZK 9 DİNLENME'nin ahşap laminanttır. Tüm duvarlar sıvalı ve boyalıdır. Tavanları ise ZK 1 GİRİŞ, ZK 2 HOL, ZK 4,7 OFİS kalem işi; ZK 3 TOPLANTI ODASI'nın alçıpan; ZK 5 ve ZK 12 HOL'ün asma tavan; ZK 6 OFİS, ZK 8 SOYUNMA, ZK 9 DİNLENME, ZK 11 BANYO, ZK 13, 14 DEPO'nun da sıvalı ve boyalıdır. Yükseklik 3.30m~3.83m arasındadır. Kuzeybatı cephesinde 4, güneybatı cephesinde 9, güneydoğu cephesinde 6, kuzey doğu cephesinde ise 2 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. ZK 3 TOPLANTI ODASI ve ZK 15 HOL arasında da kapatılmış iki adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. ZK 7 OFİS mekanında ise izine rastlanamayan bir adet özgün pencerenin cephedeki doluluk boşluk oranına göre kapatılmış olduğunu düşünülmektedir.

ZK 15 HOL ve ZK 16 REVİR mekanlarına A BÖLÜMÜ KUZEYBATI ZEMİN GİRİŞİ II'den girilmektedir. ZK 15 HOL; ZK 12 HOL ve ZK 17 HOL arasında bir geçiş mekanıdır. Bu mekanların döşemesi seramik, duvarları sıvalı ve boyalı, tavanı ise asma tavadır. Yükseklik 3.40m'dir. Güneydoğu cephesine bakan iki adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

ZK 17 HOL, ZK 18 OFİS, ZK 19 SOYUNMA ODASI, ZK 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39 OFİS, ZK 35 WC, ZK 40 HOL olarak kullanılan mekanların girişleri A BÖLÜMÜ KUZEYBATI ZEMİN GİRİŞİ IV'den sağlanmaktadır. Döşemeleri seramik, duvarları sıvalı ve boyalı, tavanları ise asma tavadır. Yükseklik 3.40m'dir. Kuzeybatı cephesinde 22, güneydoğu cephesinde 26 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. ZK 24 OFİS mekanına dışarıdan A BÖLÜMÜ KUZEYBATI ZEMİN GİRİŞİ III'den de giriş sağlanmaktadır. ZK 40 HOL mekanı ZK 17 HOL ve ZK 41 SALON arasında bulunmakta olan bir geçiş bölgesidir. Bu mekanda bodrum kata inişi sağlayan betonarme bir merdiven bulunmaktadır.

ZK 41 SALON, ZK 42 MUTFAK, ZK 43 BERBER mekanlarına ZK 40 HOL'den ulaşılmaktadır. Bu mekanların döşemeleri seramik, duvarları sıvalı ve boyalı, tavanları ise asma tavadır. Yükseklik 3.40m'dir. Güneydoğu cephesinde 6, kuzeydoğu cephesinde 3 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

ZK 45, 46 OFİS, ZK 47 BAY WC, ZK 48 BAYAN WC, ZK 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60 OFİS, ZK 55, 61 DEPO olarak kullanılmaktadır. Bu mekanlara A BÖLÜMÜ GÜNEYBATI ZEMİN GİRİŞİ I' den girilmektedir. Döşemeleri seramik, duvarları sıvalı ve boyalı, tavanları ise asma tavadır. Yükseklikler 3.40~3.43m'dir. Kuzeydoğu cephesinde 16, güneybatı cephesinde ise 11 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

- C bölümü Zemin Kat Planı:

ZK 79 HOL, ZK 80 YATAKHANE, ZK 81 BAY WC, ZK 82 HOL, ZK 83, 84, 85, 86, 87, 88 DEPO olarak kullanılan mekanlara C BÖLÜMÜ GÜNEYBATI ZEMİN GİRİŞİ I' den girilmektedir. ZK 79 HOL'den diğer mekanlara dağılım sağlanmaktadır. Tüm mekanların döşemeleri seramik kaplama, duvarları ve tavanları sıvalı ve boyalıdır. Yükseklikleri 4.60~4.70m kiriş altı 4.23~4.33 m'dir. Bu mekanların güneybatı cephesinde 11, kuzeydoğu cephesinde 19, kuzeybatı cephesinde ise 6 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. ZK 80 YATAKHANE mekanı kuzeydoğu ve kuzeybatı cephesinde bina dış yüzeyinden 118~128cm çıkma yapmıştır.

ZK 89 HOL bu mekanda bodruma inişi sağlayan betonarme bir merdiven bulunmaktadır. Bu mekana giriş C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU ZEMİN GİRİŞİ IV'den sağlanmaktadır. Döşemesi seramik; duvarlar ile tavanlar sıvalı ve boyalıdır. Yükseklik 4.61m'dir. Bu mekandan ZK 80

YATAKHANE ve ZK 94 DEPO mekanlarına geçişi sağlayan çift kanatlı kapılar bulunmakta ancak günümüzde bu kapılar kilitlidir ve kullanılmamaktadır. Kuzeybatı cephesinde 2 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

ZK 90 HOL, ZK 91 DEPO, ZK 92 HOL, ZK 93 YATAKHANE, ZK 94 DEPO, ZK 95, 96 YATAKHANE mekanı olarak kullanılmaktadır. Bu mekanlara giriş C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU ZEMİN GİRİŞİ III'den sağlanmaktadır. Tüm döşemeler seramik; tavanlar ile duvarlar sıvalı ve boyalıdır. Yükseklik 4.56~4.60m giriş altı 4.11m'dir. Bu mekanların güneydoğu cephesinde 18 adet, kuzeybatı cephesinde ise 20 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

ZK 97 HOL, ZK 98 YATAKHANE mekanı olarak kullanılan bu mekanlara C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU ZEMİN GİRİŞİ II'den girilmektedir. ZK 97 HOL mekanı ZK 98 YATAKHANE ve ZK 99 HOL arasındaki bir geçiş mekanıdır. Bu mekanda bodrum kata inişi sağlayan betonarme bir merdiven bulunur. Döşemesi beton mozaik, duvar ile tavanı sıvalı ve boyalıdır. Yüksekliği 4.59m'dir. Bu mekanın kuzeybatı cephesinde iki adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. ZK 98 YATAKHANE mekanının ise döşemesi beton mozaik, duvarları ile tavanı sıvalı boyalıdır. Yüksekliği 4.62m' giriş altı ise 4.16m'dir. Güneydoğu cephesinde 4, kuzeybatı cephesinde de 4 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

ZK 99 HOL, ZK 100 OFİS, ZK 101 HOL, ZK 102 DEPO, ZK 103 OFİS, ZK 104 DEPO, ZK 105 GİRİŞ, ZK 106 HOL, ZK 107 WC, ZK 108, 109, 110, 111 ve 112 OFİS, ZK 113 DEPO olarak kullanılan mekanların dış beden duvarları kışla ana binasından güneydoğu cephesinden 618cm kuzeybatı cephesinden ise 112cm çıkma yaparak öne çıkartılmıştır. Ayrıca bu mekanlar C Bölümü zemin katının diğer mekanlarından +40cm yüksektedir. Bu mekanlara C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU ZEMİN GİRİŞİ I'den giriş sağlanmaktadır. Mekanların tüm duvar ve tavanları sıvalı boyalıdır. ZK 99 HOL, ZK 101 HOL, ZK 105 GİRİŞ, ZK 106 HOL' ün döşemesi beton mozaik, ZK 100 OFİS, ZK 102 DEPO, ZK 103 OFİS, ZK 104 DEPO, ZK 108, 109, 110, 111, 112 OFİS, ZK 113 DEPO'nun pvc, ZK 107 WC'nin seramik kaplamadır. Bu mekanların yükseklikleri 3.96~4.04m'dir. Güneydoğu cephesinde 4, kuzeydoğu cephesinde 2, güneydoğu cephesinde 9, kuzeybatı cephesinde ise 7 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Ayrıca iç mekanda ise ZK 102 DEPO ile ZK 97 HOL arasında 2 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

3.1.2 Cephe Özellikleri:

Neoklasik dönemin izlerini taşıyan 2 katlı kışla ana yapısı, 4 köşesi yükseklik farkı olmayan çıkıntılarla belirginleştirilmiş olsa da son derece sade bir cephe düzenine sahiptir. Kışla ana binasına orta avludan bakılınca kot farkından dolayı bir buçuk katlı görülmektedir. Ana binanın orta avluya bakan ve kot farkından dolayı yarım görünen bodrum kat pencereleri düz atkılı, zemin kat pencereleri ise yarım daire kemerlidir. Ana binanın arka tarafa bakan cephelerinde ise zemin ve bodrum kat pencereleri yarım daire kemerlidir. Ancak sonradan eklendiğini düşündüğüm sağ ve sol kanatların ucundaki çıkıntılar bodrum ve zemin kat pencereleri ise düz atkılıdır. Kışla ana cephesine bodrum kat ve zemin kat arasındaki taş kat silmesi, profilli saçak silmeleri ve cephelerde belli bir düzen içinde olmayan 10-15 cm'lik içe çekmelerle hareketlilik verilmiştir. Tüm cephe yüzeyi sıvalı ve boyalıdır. Kıırma çatılı kışla yapısının çatı örtüsü marsilya tipi kiremittir. Binanın özgün duvarları çatıda kalkan duvar oluşturacak şekilde yükseltilmiş ve üzeri marsilya tipi kiremitle örtülüdür (Ek B.10, B.11). Tüm bu kalkan duvarların ortasında ve çoğu yerde sıvalı tuğla baca bulunmaktadır.

- Güneybatı Cephesi (EK B.13, EK B.14):

Kışla ana binasının Palanga Caddesinden gördüğümüz bu cephede A Bölümü, C Bölümü ve bunların arasında kalan kısımda ise tam ortada nöbetçi kulübeleri ile giriş kapısı bulunmaktadır. Nöbetçi kulübeleri ile kışla ana yapısı arasında ise bahçe duvarı ve bunun üzerinde özgün dökme demir korkuluk bulunmaktadır. 22.4m uzunluğundaki A Bölümü ve 22.1m uzunluğundaki C bölümü'nde; bodrum ve zemin katta 9'ar tane, toplam 18 tane düz atkılı pencere bulunmaktadır. Bodrum kat pencereleri; A bölümünde 70x110cm, C Bölümünde 75x60cm, zemin kat pencereleri; A ve C bölümünde 104x214cm'dir. Tüm pencerelerin önlerinde muhdes korkuluk bulunmaktadır. Bodrum kat dış beden duvarı zemin kat duvarından 10-15cm çıkma yapmıştır.

Resim 3.2 Güneybatı cephesi- A bölümü

Resim 3.3 Güneybatı cephesi-A bölümü

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.4 Güneybatı cephesi-A bölümü

Resim 3.5 Güneybatı cephesi-A bölümü

Resim 3.6 Güneybatı cephesi-A bölümü

Resim 3.7 Güneybatı cephesi-bahçe duvarı

Resim 3.8 Güneybatı cephesi-giriş kapısı

Resim 3.9 Güneybatı cephesi-C bölümü

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.10 Güneybatı 3phesi-C bölümü

Resim 3.11 Güneybatı cephesi-C bölümü

Resim 3.12 Güneybatı cephesi-C bölümü

Resim 3.13 Güneybatı cephesi- korkuluk

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Güneydoğu Cephesi (EK B.13, EK B.14):

Kışla ana yapısının A Bölümü bulunan bu cephe 96.6m uzunluğundadır. Sol köşede bulunan kışla ana binadan çıkma yapan kısma kadar zemin katta; 34 adet 105x213 yarım daire taş kemerli, bodrum katta; 28 adet 82x92cm yarım daire kemerli taş söveli pencere bulunmaktadır. Bu kısmın bodrum katında bir tane kapatılmış pencere bulunmaktadır. Çıkma yapan kısımda ise bodrum katta 5 adet 70x110cm ve zemin katta 6 adet 105x215cm düz atkılı pencere bulunmaktadır. Bu kısmın Zemin katında ise kapatılmış bir pencere bulunmaktadır. Güneydoğu cephesindeki kapıların tümü muhdestir, bu kapılar pencereden kapıya dönüştürülmüştür. Bodrum ve zemin katta bazı pencerelerde muhdes demir korkuluk vardır. Bodrum ve zemin kat arasında bulunan taş silmenin üzerinde cephe boyunca muhdes elektrik kablosu bulunmaktadır. Bu cephede kısmi yerlerde zeminden gelen su nedeniyle boyada dökülme ve sıva çatlakları yağmur iniş borularında da hasar görülmektedir.

Resim 3.14 Güneydoğu cephesi

Resim 3.15 Güneydoğu cephesi

Resim 3.16 Güneydoğu cephesi

Resim 3.17 Güneydoğu cephesi

Resim 3.18 Güneydoğu cephesi

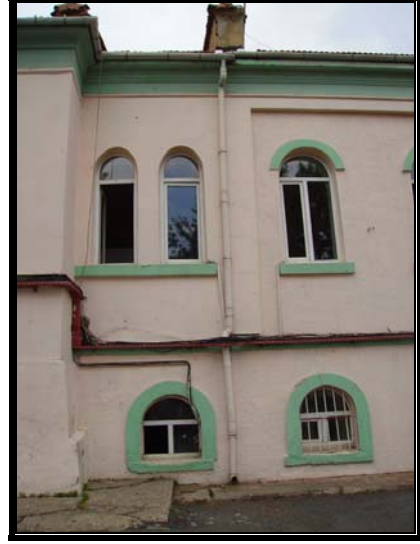

Resim 3.19 Güneydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.20 Güneydoğu cephesi

Resim 3.21 : Güneydoğu cephesi

Resim 3.22 Güneydoğu cephesi

Resim 3.23 Güneydoğu cephesi

Resim 3.24 Güneydoğu cephesi

Resim 3.25 Güneydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.26 Güneydoğu cephesi

Resim 3.27 Güneydoğu cephesi

Resim 3.28 Güneydoğu cephesi

Resim 3.29 Güneydoğu cephesi

Resim 3.30 Güneydoğu cephesi

Resim 3.31: Güneydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.32 Güneydoğu cephesi

Resim 3.33 Güneydoğu cephesi

Resim 3.34 Güneydoğu cephesi

Resim 3.35 Güneydoğu cephesi

Resim 3.36 Güneydoğu cephesi

Resim 3.37 Güneydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Kuzeydoğu Cephesi (EK B.13, EK B.14):

Kışla ana yapısının 131.2m uzunluğundaki bu cephede A Bölümü, B Bölümü (Camii ve Hünkar Dairesi), C Bölümü bulunmaktadır. Bodrum katta; A Bölümü'nde 17 adet, C bölümünde 13 adet 90x145cm yarım daire kemerli taş söveli, zemin katta; A Bölümünde 19 , C Bölümünde de 19 adet 107x213cm yarım daire taş kemerli pencere bulunmaktadır. C Bölümü bodrum katta 2 pencere kapatılmış 4 pencerenin önünde ise muhdes yakıt deposu bulunmaktadır. Bu cephedeki kapıların tümü muhdestir, bu kapı boşlukları pencere boşluğundan kapıya dönüştürülmüştür. Bodrum ve zemin kat arasında bulunan taş silmenin üzerinde cephe boyunca muhdes elektrik kablosu bulunmaktadır. C Bölümü bodrum kat mutfak olan bölümde cephede 110cm muhdes seramik kaplama vardır. Muhdes tel kafesle çevrilmiş alanda ise kışla ana binaya bitişik muhdes ekler mevcuttur. Kazan dairesinin olduğu kapının solundaki pencerede muhdes baca mevcuttur. A Bölümü bodrum kat yemekhanenin sol iki penceresinin altında muhdes seramik kaplama mevcuttur, ayrıca bu pencerelerden birinde dışarı çıkan muhdes havalandırma bacası bulunmaktadır. Bu cephede kısmi yerlerde boyada dökülme, sıva çatlakları ve yağmur iniş borularında da hasar görülmektedir.

Resim 3.38 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü

Resim 3.39 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü

Resim 3.40 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü

Resim 3.41 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.42 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü

Resim 3.43 Kuzeydoğu cephesi-A bölümü

Resim 3.44 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü

Resim 3.45 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü

Resim 3.46 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü

Resim 3.47 Kuzeydoğu cephesi-C bölümü

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Kuzeybatı Cephesi (EK B.13, EK B.14):

Kışla ana binanın C Bölümü bulunan bu cephe 96.4m uzunluğundadır. Sağ köşede bulunan kışla ana binadan çıkma yapan kısma kadar bodrum katta 23 adet 90x148cm yarım daire kemerli taş söveli, zemin katta 34 adet 103x213cm yarım daire taş kemerli pencere bulunmaktadır. Bu kısımda bodrum katta 4 adet kapatılmış pencere bulunmaktadır. Çıkma yapan kısımda ise bodrum katta 7 adet 70x72cm, zemin katta 7 adet 97x216cm düz atkılı pencere bulunmaktadır. Cephenin sol köşesinde, yatakhane olduğu yerde acil çıkış için muhdes demir merdiven bulunmaktadır. Bu cephedeki kapıların tümü muhdestir, bu kapılar pencereden kapıya dönüştürülmüştür. Bodrum kat yiyecek deposunun önündeki, sağ çıkma yapan kısmın bodrum kat pencerelerinin tümünde ve zemin kat idari birimlerin olduğu 2 penceresinde muhdes demir korkuluk bulunmaktadır. Bodrum kat yiyecek deposu ve salonun önünde muhdes çatı örtüsü, çamaşırhanenin önünde muhdes tek katlı bir giriş, ayrıca muhdes tek katlı nöbetçi kulübesi bulunmaktadır. Bodrum ve zemin kat arasında bulunan taş silmenin üzerinde cephe boyunca muhdes elektrik kablosu bulunmaktadır. Bu cephede kısmi yerlerde boyada dökülme ve yağmur iniş borularında da hasar görülmektedir.

Resim 3.48 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.49 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.50 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.51 Kuzeybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.52 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.53 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.54 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.55 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.56 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.57 Kuzeybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.58 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.59 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.60 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.61 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.62 Kuzeybatı cephesi

Resim 3.63 Kuzeybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.64 Kuzeypbatı cephesi

Resim 3.65 Kuzeypbatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Orta Avlu Kuzeypbatı Cephesi (Ek B.15, B.16):

Kışla ana binanın A bölümünden oluşan bu cephe 80.4m uzunluğundadır. Bu bölümde sağda ana kışla yapısından çıkma yapan kısım hariç bodrum katta; 15 adet 100x162cm düz atkılı, zemin katta; 22 adet 102x218cm yarım daire taş kemerli pencere bulunmaktadır. Bodrum kat pencereleri kot farklılığından dolayı yarım olarak görülmekte olan pencerelerin parapet seviyesine kadar subasman duvarı mevcuttur. Buraya girişi sağlayan kapılar kuranglez içinde kaldığından merdivenle inilmektedir. Buradaki bodrum kat pencerelerinin tümünde muhdes demir korkuluk bulunmaktadır. Sağ çıkma yapan kısımda ise bodrum katta 2 adet 70x104cm, zemin katta 4 adet 104x217 düz atkılı pencere mevcuttur ayrıca bu kısımda bodrum katta 2 adet kapatılmış pencere bulunmaktadır. Bu kısımdaki A BÖLÜMÜ KUZEYPBATI ZEMİN GİRİŞİ I olarak tanımlanan girişin önünde bulunan merdivenlerin demir parmaklıkları özgündür. Diğer üç zemin girişinin önünde bulunan merdivenlerin demir parmaklıkları ise muhdestir. Bu sağ kısımda bodrum kat yüksekliğince ve A BÖLÜMÜ KUZEYPBATI ZEMİN GİRİŞİ III' ün önünde bulunan merdivenin duvarı muhdes taş ile kaplanarak boyanmıştır. A BÖLÜMÜ KUZEYPBATI GİRİŞİ IV olarak tanımlanan giriş kapısı pencereden kapıya dönüştürülmüştür. Bodrum ve zemin kat arasında bulunan taş silmenin üzerinde cephe boyunca muhdes elektrik kablosu bulunmaktadır. Bu cephede bazı yerlerde sıva çatlağı görülmektedir.

Resim 3.66 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.67 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.68 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.69 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.70 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.71 Orta avlu kuzeybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.72 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.73 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.74 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.75 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.76 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.77 Orta avlu kuzeybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.78 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.79 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.80 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.81 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.82 Orta avlu kuzeybatı cephesi

Resim 3.83 Orta avlu kuzeybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Orta Avlu Güneybatı Cephesi (Ek B.15, B.16):

Kışla ana yapısının A Bölümü, B Bölümü (Camii ve Hünkar Dairesi), C Bölümü'nden oluşan bu cephe 98.7m uzunluğundadır. A Bölümü bodrum katta; 8 adet 109x172cm düz atkılı, zemin katta 11 adet 105x213cm yarım daire taş kemerli pencere mevcuttur. A Bölümü zemin katta 1 pencerede muhdes demir korkuluk bulunmaktadır. C Bölümü bodrum katta 8 adet 109x172cm düz atkılı, zemin katta 11 adet 105x213cm yarım daire taş kemerli pencere mevcuttur. C Bölümü zemin katta 3 pencerede muhdes demir korkuluk bulunmaktadır. C Bölümü'nde bir pencereye kapıya dönüştürülmüş, bir kapı da pencereye dönüştürülmüştür. Bodrum kat pencereleri kot farklılığından dolayı yarım olarak görülmektedir. Buraya girişi sağlayan kapılar kuranglez içinde kaldığından merdivenle inilmektedir. Buradaki pencerelerin parapet seviyesine kadar subasman duvarı mevcuttur. Bodrum ve zemin kat arasında bulunan taş silmenin altında cephe boyunca muhdes elektrik kablosu bulunmaktadır. Zemin katta depo olarak kullanılan kısımlarda pencereden acil çıkışı sağlayan muhdes 2 adet demir merdiven mevcuttur. A Bölümü'nde saçak ve kat silmelerinde yer yer kopmalar görülmektedir. Bu kırıklar yağmur iniş borularının yerlerini göstermektedir.

Resim 3.84 Orta avlu güneybatı cephesi-A bölümü

Resim 3.85 Orta avlu güneybatı cephesi-A bölümü

Resim 3.86 Orta avlu güneybatı cephesi-A bölümü

Resim 3.87 Orta avlu güneybatı cephesi-A bölümü

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.88 Orta avlu güneybatı cephesi-
A bölümü

Resim 3.89 Orta avlu güneybatı cephesi-
A bölümü

Resim 3.90 Orta avlu güneybatı cephesi-
A bölümü

Resim 3.91 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

Resim 3.92 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

Resim 3.93 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.94 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

Resim 3.95 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

Resim 3.96 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

Resim 3.97 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

Resim 3.98 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

Resim 3.99 Orta avlu güneybatı cephesi-
C bölümü

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Orta Avlu Güneydoğu Cephesi (Ek B.15, B.16):

Kışla ana yapısının C Bölümü'nden oluşan bu bölümde solda ana kışla yapısından çıkma yapan kısım hariç bodrum katta 13 adet 100x170cm düz atkılı, zemin katta 22 adet 108x213cm yarım daire taş kemerli pencere bulunmaktadır. Bodrum kat pencereleri kot farklılığından dolayı yarım olarak görülen pencerelerin parapet seviyesine kadar subasman duvarı mevcuttur. Buraya girişi sağlayan kapılar kuranglez içinde kaldığından merdivenle inilmektedir. Zemin katta yatakhanelerin olduğu kısımlarda pencereden acil çıkışı sağlayan muhdes 4 adet demir merdiven mevcuttur. Sol çıkma yapan kısımda ise bodrum katta 4 adet 73x72cm, zemin katta 4 adet 105x217cm düz atkılı pencere mevcuttur. Bu kısımdaki C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU ZEMİN GİRİŞİ I olarak tanımlanan girişin önünde bulunan merdivenlerin demir parmaklıkları özgündür. Diğer üç zemin girişinin önünde bulunan merdivenlerin demir parmaklıkları ise muhdestir. C BÖLÜMÜ GÜNEYDOĞU ZEMİN GİRİŞİ IV olarak tanımlanan giriş kapısı pencereden kapıya dönüştürülmüştür. Bu cephede sıvada çatlaklar, boyada dökülme görülmektedir. Kuranglez içinde kalan duvarlarda da nemden kararma ve boyada dökülme görülmektedir.

Resim 3.100 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.101 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.102 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.103 Orta avlu güneydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.104 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.105 Orta avlu güneydoğu cephesi

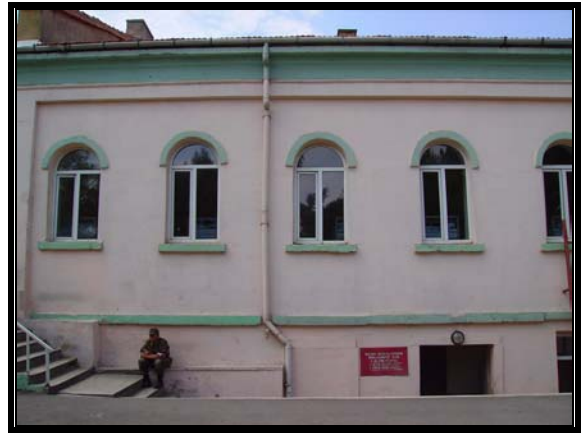
Resim 3.106 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.107 Orta avlu güneydoğu cephesi

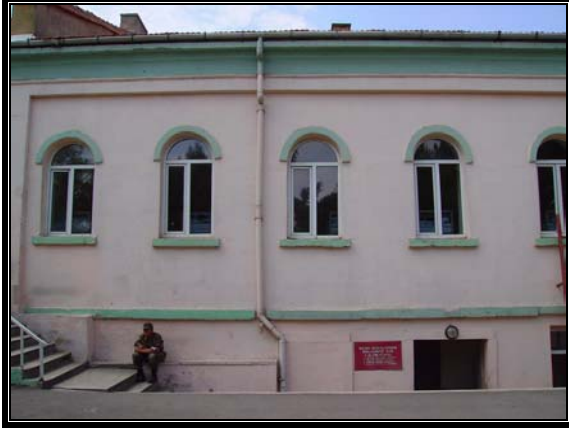

Resim 3.108 Orta avlu güneydoğu cephesi

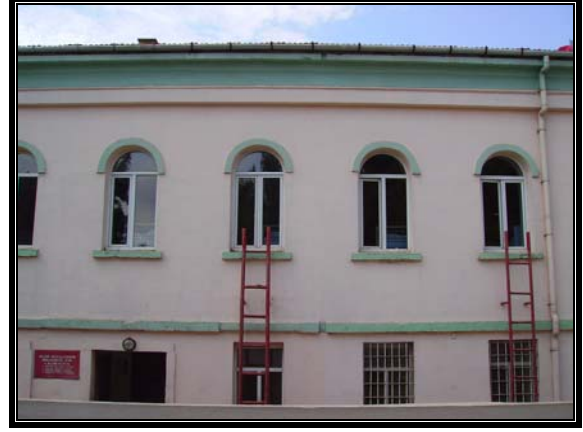

Resim 3.109 Orta avlu güneydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.110 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.111 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.112 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.113 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.114 Orta avlu güneydoğu cephesi

Resim 3.115 Orta avlu güneydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

3.1.3 Yapım Sistemi:

Özgün yapım sistemi yığma kargir olan ana yapının, Bodrum Kat, BK 33 HOL ve BK 96 GİRİŞ kısımlarında tavan döşemesi putrel genişlikleri 7-8 cm, putrel aralıkları ise yaklaşık 50cm volta döşemedir (Resim 3.116). Bunun dışındaki tüm döşemeleri ve merdivenleri günümüzde betonarmedir. Aynı zamanlı inşa edilen hünkar dairesi ve caminin döşemelerinin günümüze ahşap olarak ulaşmış olması, diğer bir taraftan bazı mekanlarda volta döşemeye rastlanması, kışla ana binanın özgün hali hakkında net bir bilgi vermemektedir. Yapının özgün dış beden duvarları bodrum katta 110-120 cm, zemin katta ise 70-80 cm'dir.

Resim 3.116 BK 33 HOL volta döşeme

* Bu fotoğraf 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

3.2 Nöbetçi Kulübeleri ve Giriş Kapısı (Ek B.6, B.7, B.13, B.14):

Palanga Caddesi'nden Orhaniye Kışlası'nın orta avlusuna girişte bizi karşılayan ilk mimari öğedir. Giriş kapısı basık kemerli ve üzerinde kitabe bulunur. Bu kapının iki yanında nöbetçi kulübeleri mevcuttur. Nöbetçi kulübeleri ile kışla ana binası arasında ise üzerinde özgün dökme demir korkuluk bulunan, bahçe duvarı mevcuttur.

3.2.1 Plan Özellikleri

Sekizgen planlı tek katlı olarak inşa edilmiş olan nöbetçi kulübelerinin girişleri avlu tarafından birer kapı ile sağlanmaktadır. Kapıları muhdes pvc doğramadır. Bu kulübelere bitişik, tek katlı, günümüzde depo olarak kullanılan birimler mevcuttur. Bu birimlerin komşu olduğu nöbetçi kulübelerinin duvarında ve simetriğinde pencere bulunmamaktadır. Bu nedenle beş adet özgün pencere açıklığı bulunmaktadır. Pencereler ahşap doğramadır. Döşemesi seramik, iç duvar ile tavanı sıva ve boyalıdır. Yüksekliği 3.43m'dir.

3.2.2 Cephe Özellikleri

Cepheleri sıva ve boyalı olan nöbetçi kulübelerinin; pencereleri ve kapıları dikdörtgen niş içerisinde sivri kemerlidir. 5'er adet 77x208cm boyutlarında pencere, 1'er tane 92x260cm kapı bulunmaktadır. Furuş ve profilli saçak silmesine sahip bu yapıların parapet duvarları kale görüntüsü vermektedir. Üstleri teras çatı ile örtülü olan nöbetçi kulübelerine bitişik bulunan tek katlı depoların ise üstleri muhdes ondulin ile örtülüdür.

3.2.3 Yapım Sistemi

Yığma kagir, beden duvarı kalınlığı 62cm olan nöbetçi kulübelerinin döşemeleri hakkında bir bilgi elde edilememiştir.

Resim 3.117: Nöbetçi kulübeleri ve giriş kapısı

Resim 3.118 Nöbetçi kulübeleri ve giriş kapısı

Resim 3.119 Nöbetçi kulübesi

Resim 3.120 Nöbetçi kulübesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.121 Giriş kapısı

Resim 3.122 Giriş kapısı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

3.3 Cami (B Bölümü):

Cami kışlaya bitişik olarak tam ortasında yapılmıştır. Ana kışla yapısının B Bölümünde bulunan cami üç katlıdır. Ahşap kapıları, ahşap döşemeleri, ahşap merdivenleri, duvar ve tavandaki kalem işleriyle özgün olarak günümüze kadar ulaşabilmiştir. Kuzeydoğu cephesinde camiden ayrı olarak yapılmış, bir geçiş holü ile zemin kattan girişi sağlanan minaresi bulunmaktadır.

3.3.1 Plan Özellikleri:

- Bodrum Kat Planı (-1.90 ve -0.50 Kotu Planı) (Ek B.2, B.3, B.4, B.5):

Bodrum, zemin ve birinci kattan oluşan caminin bodrum katı cezaevi olarak kullanılmaktadır. BK 44 GEÇİŞ HOLÜ, BK 45 CEZAEVİ HOLÜ, BK 46, 47, 48, 49 YATAKHANE, BK 50 YEMEK ODASI, BK 51 BANYO-WC, BK 52 YATAKHANE, BK 53 OFİS olarak kullanılmaktadır. Bu kata orta avludan B BÖLÜMÜ GÜNEYBATI BODRUM GİRİŞİ ve arka taraftan B BÖLÜMÜ KUZEYDOĞU BODRUM GİRİŞİ'nden girilmektedir. BK 44 GEÇİŞ HOLÜ bu katta orta avludan arka cepheye özgün bir geçiş mekanıdır ayrıca bu mekanda bulunan iki depoya girilememiştir. BK 53 OFİS mekanının yanında bulunan M1 merdiveni kapatılarak zemin kata çıkış engellenmiştir. Buradaki mekanların döşemeleri taş kaplama, duvarları sıvalı ve boyalı ve tavanları ahşaptır. Sadece BK 50 YEMEK ODASI ve BK 51 BANYO-WC tavanı volta döşemedir. Yükseklik 2.82~2.92m'dir. Bu mekanların güneybatı cephesinde 2 kapatılmış özgün pencere boşluğu, kuzeydoğu cephesinde ise 7 özgün

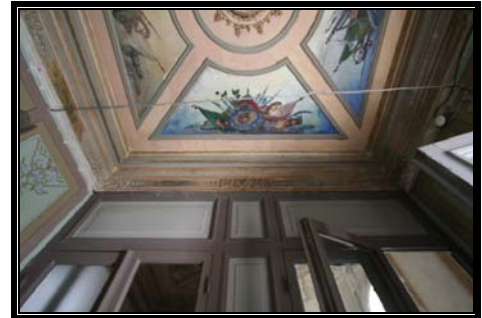
pencere boşluğu bulunmaktadır bunlardan BK 53 OFİS'te bulunan 3 tanesi kapatılmıştır. Bu kattaki pencereler pvc doğramadır.

- Zemin Kat Planı (+1.20 Kotu Planı) (Ek B.6, B.7):

ZK 70 GİRİŞ HOLÜ, ZK 71 SON CEMAAT YERİ, ZK 72 ANA İBADET MEKANI, ZK 73 ABDESTHANE, ZK 74, 75 HOL, ZK 76, 77 ODA, ZK 78 WC mekanı olarak kullanılmaktadır. Bu kattan birinci kata çıkışı sağlayan M1 ve M2 olmak üzere iki adet ahşap merdiven bulunmaktadır. Bu kattaki tüm mekanlar özgün iç duvarlarla bölünmektedir. Zemin kata giriş orta avludan B BÖLÜMÜ GÜNEYBATI ZEMİN GİRİŞİ II'den sağlanmaktadır (Ek B.24). ZK 73 ABDESTHANE'nin de dışarıya açılan bir kapısı vardır ve bu giriş de B BÖLÜMÜ GÜNEYBATI ZEMİN GİRİŞİ I olarak adlandırılmıştır. Bu kattaki mekanların döşemeleri ahşap parkedir, Cezar'a göre böyle zemin başka camilerde pek görülmez (Cezar, 2002, 505). Sadece ZK 73 ABDESTHANE'nin döşemesi taş kaplamadır. ZK 71 SON CEMAAT YERİ'nde 4 adet ahşap dikme bulunmaktadır (Ek B.25). Duvarları sıva üzeri kalem işi, tavanları ise ahşap kaplama üzeri kalem işidir. ZK 70 GİRİŞ HOLÜ mekanının tavanında silah kompozisyonlu kalem işidir. ZK 72 ANA İBADET MEKANI ve ZK 73 ABDESTHANE mekanları iki kat yüksekliğindedir. Ana ibadet mekanının üstü basık kubbelidir, abdesthane ise çatı ışıklığı ile aydınlatılmaktadır. Yükseklik 3.90~3.95m'dir. Ana ibadet mekanında kubbe yüksekliği 16.11m, abdesthanenin ise ~10.26m'dir. Ana ibadet mekanında bulunan pencerelerin cephelere bakanları çift pencerelidir. Dışa bakan pencereler pvc, içtekiler ise ahşap doğramadır. Bu mekanın güneybatı cephesinde 3, kuzeydoğu cephesinde de 3 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. ZK 71 SON CEMAAT mekanında ise ana ibadet mekanına ve abdesthaneye bakan toplam 4 adet özgün pencere boşluğu ile aydınlanmaktadır (Ek B.22). Diğer mekanların ise güneybatı cephesinde 1, kuzeydoğu cephesinde 5 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Dış cepheye bakan tüm pencereler pvc doğrama, kapılar özgün ahşap doğramadır.

Resim 3.123 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ tavanı silah kompozisyonlu kalem işi

Resim 3.124 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ tavanı silah kompozisyonlu kalem işi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.125 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ duvarı

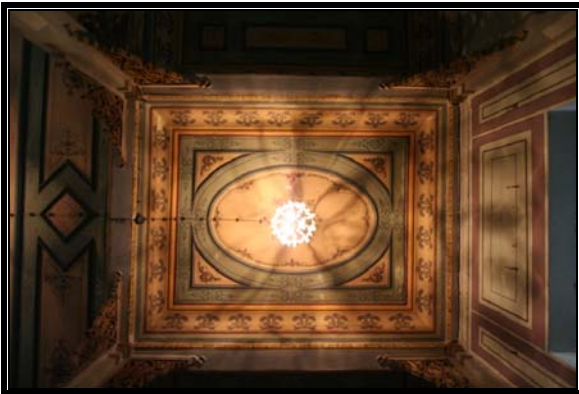
Resim 3.126 ZK 70 GİRİŞ HOLÜ duvarı

Resim 3.127 ZK 71 SON CEMAAT YERİ

Resim 3.128 ZK 71 SON CEMAAT YERİ
tavanı

Resim 3.129 ZK 71 SON CEMAAT YERİ
tavanı

Resim 3.130 ZK 71 SON CEMAAT YERİ
tavanı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.131 ZK 71 SON CEMAAT YERİ
duvarı

Resim 3.132 ZK 71 SON CEMAAT YERİ
duvarı

Resim 3.133 ZK 71 SON CEMAAT YERİ
duvarı

Resim 3.134 ZK 71 SON CEMAAT YERİ
penceresi

Resim 3.135 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
tavanı

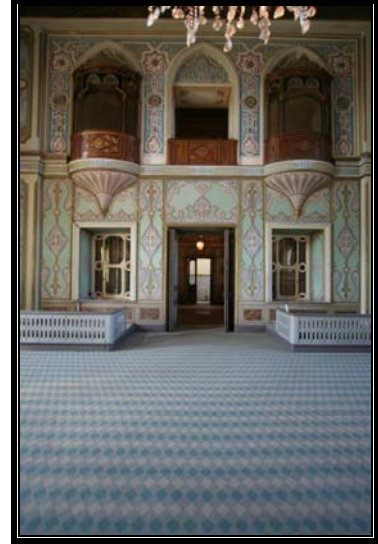

Resim 3.136 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
duvarı

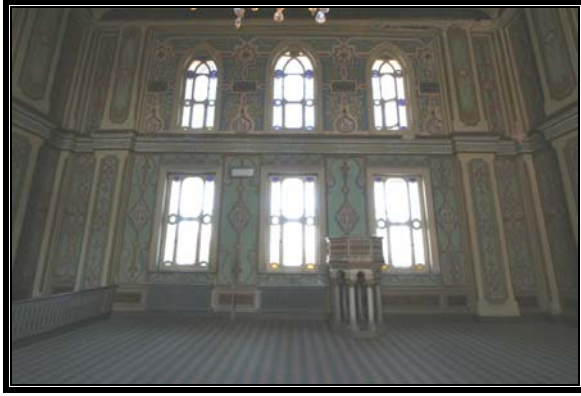
* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.137 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
duvarı

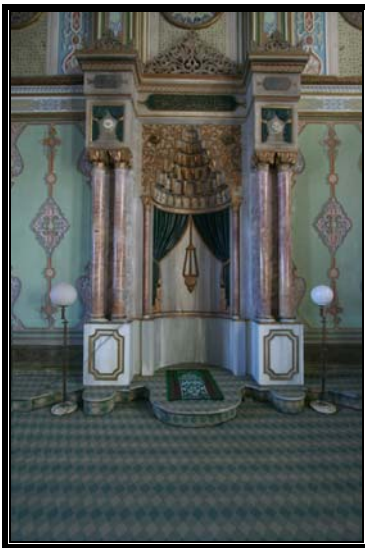
Resim 3.138 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
duvarı

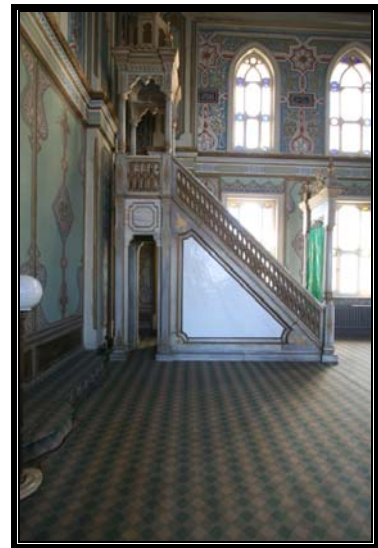
Resim 3.139 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
duvarı

Resim 3.140 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
duvarı

Resim 3.141 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
mihrap

Resim 3.142 ZK 72 ANA İBADET MEKANI
minber

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.143 ZK 73 ABDESTHANE

Resim 3.144 ZK 73 ABDESTHANE tavanı

Resim 3.145 ZK 74 HOL duvarı

Resim 3.146 ZK 74 HOL tavanı

Resim 3.147 ZK 74 HOL kapısı

Resim 3.148 ZK 75 HOL tavanı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.149 ZK 75 HOL duvarı

Resim 3.150 ZK 76 MEKANI kapısı

Resim 3.151 ZK 76 MEKANI tavanı

Resim 3.152 ZK 76 MEKANI duvarı

Resim 3.153 ZK 77 MEKANI kapısı

Resim 3.154 ZK 77 MEKANI tavanı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.155 ZK 77 MEKANI duvarı

Resim 3.156 ZK 78 WC kapısı

Resim 3.157 ZK 78 WC tavanı

Resim 3.158 ZK 78 WC duvarı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Birinci Kat Planı (+5.20 Kotu Planı) (Ek B.8, B.9):

Birinci katta ise plan ana bir hol, bu hole açılan mekanlardan oluşmaktadır. 1K 10 HOL, 1K 11, 12, 13, 14, 15 MEKANI, 1K 16 HOL, 1K 17, 18 MEKANI, 1K 19 WC, 1K 20 MEKANI'ndan oluşan bu kattaki odaların özgün işlevleri bilinmemektedir. 1K 15 MEKANI'nda bir, 1K20 MEKANI'nında iki adet ana ibadet mekanına bakan özgün balkon bulunmaktadır. Bu kata M1 ve M2 ahşap merdivenleri ile zemin kattan çıkış sağlanmaktadır. Yükseklik 4.06'dır. Bu kattaki mekanların döşemeleri ahşap parkedir, duvarları sıva üzeri kalem işi, tavanları ise ahşap kaplama üzeri kalem işidir. Bu kattaki mekanların güneybatı cephesinde 6, kuzeydoğu cephesinde 7 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Ana ibadet mekanının bu kattaki pencereleri de çift pencerelidir. Güneybatı cephesinde 3, kuzeydoğu cephesinde de 3 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. İçteki pencereler ahşap, dışarıdakiler pvc doğramadır. 1K 13 ve 14 mekanları ise galeriye bakan 4 adet özgün pencere boşluğu ile aydınlanmaktadır.

(Ek B.23), bu doğramalar ahşaptır. Dış cepheye bakan tüm pencereler pvc doğramadır. Kapılar ise özgün ahşap doğramadır. Tavan ve duvarlardaki kalem işleri nemden dolayı bozulmaya başlamıştır. Ayrıca tavanlarda strüktürel çatlaklar bulunmaktadır.

Resim 3.159 1K 10 HOL tavanı

Resim 3.160 1K 10 HOL duvarı

Resim 3.161 1K 10 HOL tavanı

Resim 3.162 1K 11 MEKANI kapısı

Resim 3.163 1K 11 MEKANI tavanı

Resim 3.164 1K 11 MEKANI duvarı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.165 1K 11 MEKANI duvarı

Resim 3.166 1K 12 MEKANI tavanı

Resim 3.167 1K 12 MEKANI duvarı

Resim 3.168 1K 12 MEKANI duvarı

Resim 3.169 1K 13 MEKANI kapısı

Resim 3.170 1K 13 MEKANI tavanı

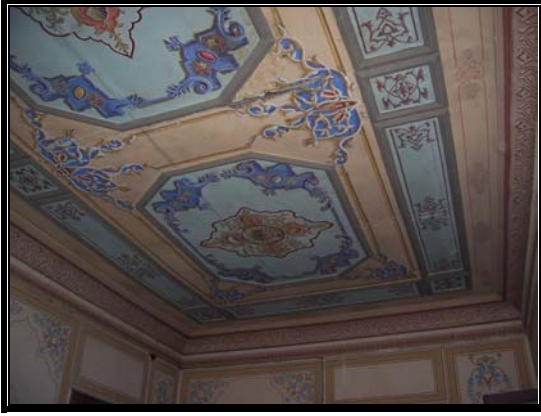
* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.171 1K 13 MEKANI duvarı

Resim 3.172 1K 14 MEKANI kapısı

Resim 3.173 1K 14 MEKANI tavanı

Resim 3.174 1K 14 MEKANI

Resim 3.175 1K 14 MEKANI kapısı

Resim 3.176 1K 14 MEKANI penceresi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.177 1K 15 MEKANI tavanı

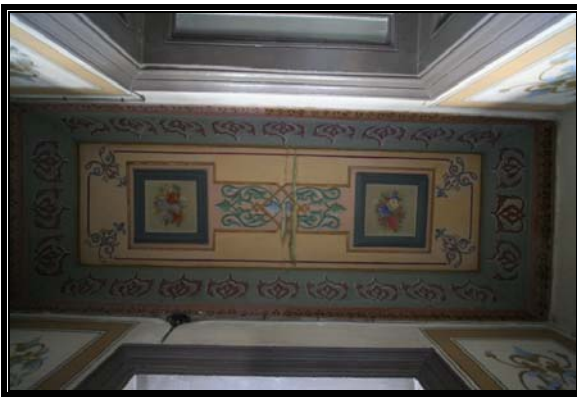
Resim 3.178 1K 15 MEKANI-B1 balkonu

Resim 3.179 1K 15 MEKANI duvarı

Resim 3.180 1K 16 HOL kapısı

Resim 3.181 1K 16 HOL tavanı

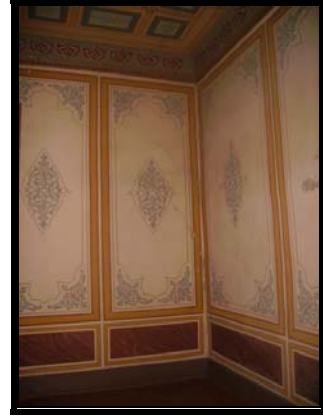

Resim 3.182 1K 16 HOL tavanı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.183 1K 17 MEKANI tavanı

Resim 3.184 1K 17 MEKANI duvarı

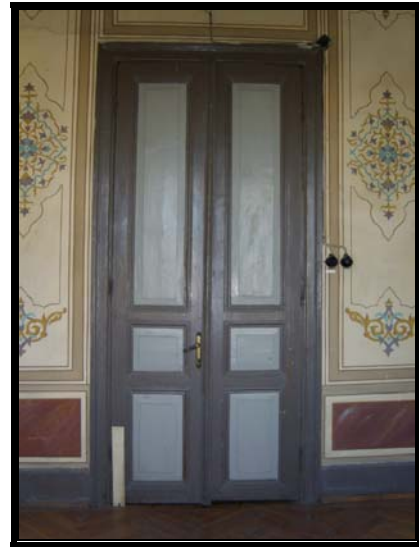
Resim 3.185 1K 17 MEKANI kapısı

Resim 3.186 1K 18 MEKANI tavanı

Resim 3.187 1K 18 MEKANI duvarı

Resim 3.188 1K 18 MEKANI kapısı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

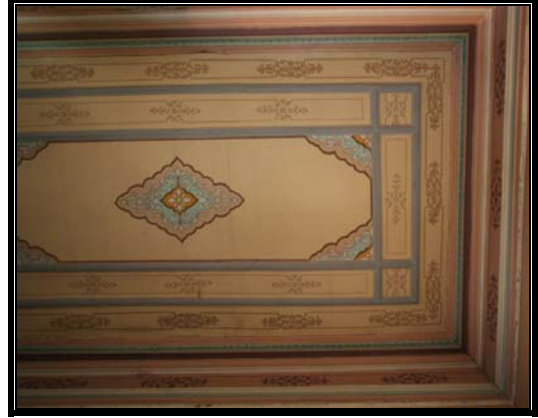
Resim 3.189 1K 19 WC

Resim 3.190 1K 19 WC tavanı

Resim 3.191 1K 19 WC kapısı

Resim 3.192 1K 20 MEKANI tavanı

Resim 3.193 1K 20 MEKANI duvarı

Resim 3.194 1K 20 MEKANI-B2 balkonu

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.195 1K 20 MEKANI-B3 balkonu

Resim 3.196 1K 20 MEKANI kapısı

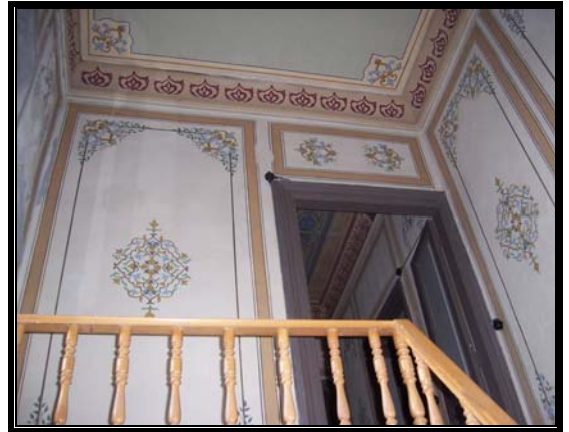
Resim 3.197 M2 MERDİVENİ tavanı

Resim 3.198 M2 MERDİVENİ

Resim 3.199 M2 MERDİVENİ duvarı

Resim 3.200 M2 MERDİVENİ duvarı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.201 M1 MERDİVENİ tavanı

Resim 3.202 M1 MERDİVENİ korkuluk

Resim 3.203 M1 MERDİVENİ minare kapısı

Resim 3.204 M2 MERDİVENİ duvarı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

3.3.2 Cephe Özellikleri:

Kışla ana binasının tam ortasında bulunan üç katlı, basık kubbeli, tek minareli, sade bir cephe düzenine sahip olan cami sağında hünkar dairesi solunda ise kışla ana binasına bitişik olarak inşa edildiğinden iki cephelidir.

- Güneybatı Cephesi (Ek B.15, B.16):

Orta avluya bakan bu cephede bodrum katta; kapatılmış 3 adet 114x64cm düz atkılı, zemin katta; ana ibadet mekanına bakan 3 adet 124x45cm düz atkılı, diğer mekanlara bakanlar ise 1 adet 135x230cm yarım daire kemerli pencere bulunmaktadır. Birinci katta ise ana ibadet mekanına bakan 3 adet 106x256cm sivri kemerli, diğer mekanlara bakan 4 adet 109x240cm basık kemerli pencere bulunmaktadır. Zemin ve birinci kattaki pencerelerin profilli taş söveleri vardır. Tüm pencereler pvc doğramadır. Cami basık kemerli, iki sütunla birinci katta cumba oluşturacak şekilde bir girişle vurgulanmıştır. Giriş kapısı ve abdesthane kapısı çift kanatlı özgün ahşap doğramadır. Bodrum giriş kapısı ise çift kanatlı muhdes demir

doğramadır. Kot farklılığından dolayı bu kapının yarısı görülmektedir. Cephesi sıva ve boyalı olan caminin giriş kısmının üstü derzlidir. Giriş mekanının üstünde ve saçaklarda profilli taş kat silmesi vardır. Ana ibadet mekanının tam ortasında bir kitabe bulunmaktadır. Bu cephesinde kemerli bir alınlık ve bu alınlık içinde sekizgen bir pencere ve avluya bakan bu sekizgen pencerenin altında II. Abdülhamid' in tuğrası bulunmaktadır. Ana ibadet mekanının üstü basık kubbelidir ve kurşun kaplıdır. Kubbenin altında ise aydınlık pencereleri mevcuttur. Diğer kısımların üstü kırma çatılı ve çatı örtüsü marsilya tipi kiremittir. Abdest alma yeri ise çatı ışıklığı ile aydınlatılmaktadır. Bu cephede sıva çatlakları ve boya dökülmeleri görülmektedir.

Resim 3.205 Cami güneybatı cephesi

Resim 3.206 Cami güneybatı cephesi

Resim 3.207 Cami güneybatı cephesi

Resim 3.208 Cami güneybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.209 Cami güneybatı cephesi

Resim 3.210 Cami güneybatı cephesi

Resim 3.211 Cami güneybatı cephesi- ZK 73
ABDESTHANE giriş kapısıResim 3.212 Cami güneybatı cephesi-
giriş kapısı

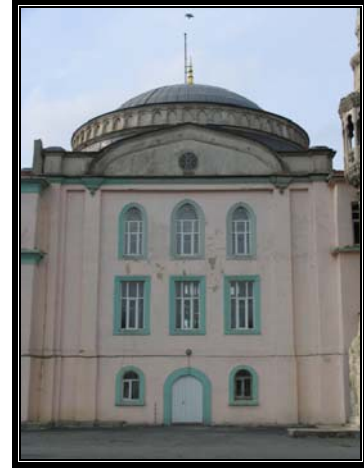
* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Kuzeydoğu Cephesi (Ek B.13, B.14):

Bu cephesinde de bodrum katta; 5 adet 107x150cm yarım daire kemerli taş söveli, zemin katta; ana ibadet mekanına bakan 3 adet 124x250cm, diğer mekanlara bakan 3 adet 96x205cm düz atkılı, birinci katta; ana ibadet mekanına bakan 101x256cm sivri kemerli, diğer mekanlara bakan 4 adet 109x239cm basık kemerli pencere bulunmaktadır. Bodrum giriş kapısı ise yarım daire kemerli, çift kanatlı muhdes demir doğramadır. Bu cephesinde de kemerli bir alınlık ve bu alınlık içinde sekizgen bir pencere bulunmaktadır. Kesme taş minaresi kuzeybatı köşesinde, camiden ayırık olarak inşa edilmiştir. Şerefesinde at nalı kemerler ve mukarnaslar vardır. Cephesi sıva ve boyalı olan caminin bu cephesinde de sıva çatlakları, strüktür çatlağı ve boya dökülmeleri görülmektedir. Minarede ise nemden dolayı taş yüzeyinde kararma görülmektedir.

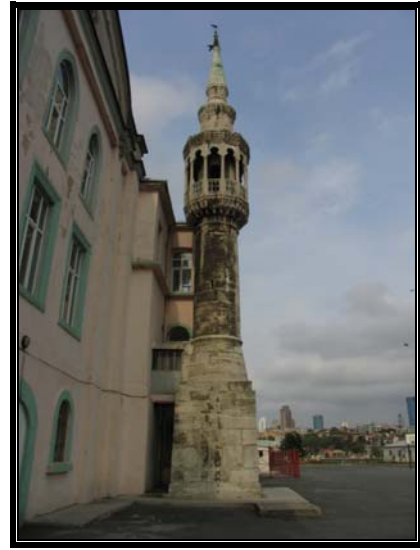
Resim 3.213 Cami kuzeydoğu cephesi

Resim 3.214 Cami kuzeydoğu cephesi

Resim 3.215 Cami kuzeydoğu cephesi

Resim 3.216 Cami kuzeydoğu cephesi

Resim 3.217 Cami kuzeydoğu cephesi

Resim 3.218 Cami kuzeydoğu cephesi-giriş kapısı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

3.3.3 Yapım Sistemi:

Yapım sistemi yığma kagir olan yapının özgün dış beden duvarları ana ibadet mekanının olduğu yerde bodrum katta 130 cm, zemin ve birinci katta ise 105 cm'dir. Diğer kısımlarda ise bodrum katta 110-120 cm, zemin ve birinci katta ise 60-70 cm'dir. Döşemeleri ahşap kirişlemeli ve döşeme kalınlığı 40-45 cm'dir. Bodrum kat BK 50 YEMEK ODASI ve BK 51 BANYO-WC mekanlarının tavanları volta döşemedir. Zemin katta ZK 71 SON CEMAAT YERİ'nde dört tane 22x22cm; bodrum katta da 4 adet 25x25cm ahşap dikme bulunmaktadır.

3.4 Hünkar Dairesi (B Bölümü):

Ana kışla yapısının B Bölümünde bulunan hünkar dairesi üç katlıdır. Ahşap kapıları, ahşap döşemeleri, ahşap merdivenleri ve tavadaki kalem işleriyle özgün olarak günümüze kadar ulaşabilmiştir. Hünkar dairesi; kışlanın ortasında caminin sağ tarafında camiye bitişiktir. Plan düzeni ana bir hol ve bu hole açılan odalardan oluşmaktadır.

3.4.1 Plan Özellikleri:

- Bodrum Kat Planı (-1.90 ve -0.50 Kotu Planı) (Ek B.2, B.3, B.4, B.5):

BK 54, 55 HOL, BK 56, 57, 58, 59 DEPO, BK 60 HOL, BK 61, 62, 63 DEPO olarak kullanılmaktadır. Bu kata caminin bodrum katındaki BK 44 GEÇİŞ HOLÜ'nden ulaşılmaktadır. Döşemeleri taş kaplama, duvarları sıvalı ve boyalı, tavanları ise ahşap çıtalıdır. Yükseklik 3.17m~3.23m'dir. Bu mekanların güneybatı cephesinde 2, kuzeydoğu cephesinde 5 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır.

- Zemin Kat Planı (+1.20 Kotu Planı) (Ek B.6, B.7):

ZK 62 HOL, ZK 63, 64 OFİS, ZK 65 WC, ZK 66 DEPO, ZK 67, 68 OFİS, ZK 69 REVİR olarak kullanılmaktadır. Bu kata B BÖLÜMÜ GÜNEYBATI ZEMİN GİRİŞİ III'den ulaşılmaktadır. Üst kata çıkışı sağlayan bir adet özgün ahşap merdiven bulunmaktadır. ZK 65 WC ve ZK 66 DEPO mekanları ikisinin ortasında bulunan ışıklıktan havalanmaktadır. Tüm mekanların döşemeleri ahşap kaplamadır, sadece ZK 65 WC'nin döşemesi seramik kaplamadır. Tüm duvarları sıvalı ve boyalıdır ancak, ZK 65 WC'nin seramik kaplamadır. Tavanları ise ahşap çıtalıdır, ZK 65 WC ve ZK 66 DEPO'nun sıvalı ve boyalıdır. Yükseklik 3.73~3.82m'dir. Bu mekanların güneybatı cephesinde 2, kuzeydoğu cephesinde 5 adet özgün pencere boşluğu bulunmaktadır. Tüm iç kapılar özgün ahşap, pencereler ise muhdes pvc doğramadır.

Resim 3.219 ZK 62 HOL tavanı

Resim 3.220 ZK 62 HOL döşemesi

Resim 3.221 Ahşap merdiven

Resim 3.222 ZK 63 OFİS tavanı

Resim 3.223 ZK 63 OFİS döşemesi

Resim 3.224 ZK 63 OFİS kapısı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.225 ZK 64 OFİS tavanı

Resim 3.226 ZK 64 OFİS döşemesi

Resim 3.227 ZK 64 OFİS kapısı

Resim 3.228 ZK 65 WC tavanı

Resim 3.229 ZK 65 WC döşemesi

Resim 3.230 ZK 65 WC kapısı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.231 ZK 67 OFİS tavanı

Resim 3.232 ZK 67 OFİS döşemesi

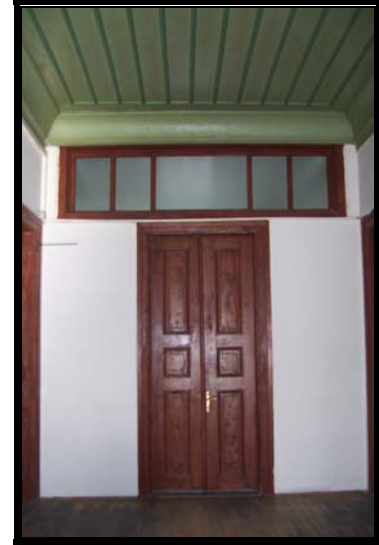
Resim 3.233 ZK 67 OFİS kapısı

Resim 3.234 ZK 68 OFİS tavanı

Resim 3.235 ZK 68 OFİS döşemesi

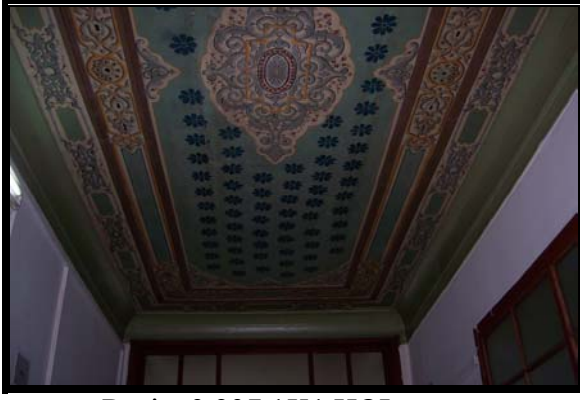

Resim 3.236 ZK 68 OFİS kapısı

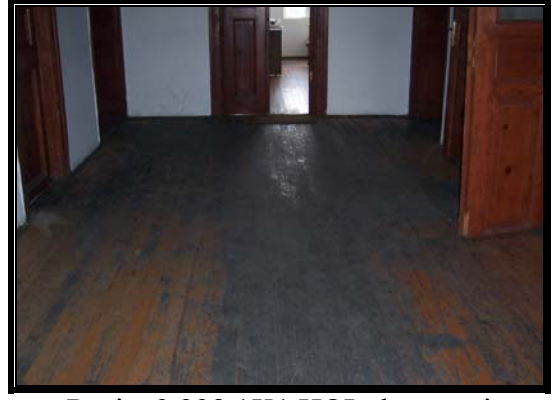
* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Birinci Kat Planı (+5.20 Kotu Planı) (Ek B.8, B.9):

1K 1 HOL, 1K 2, 3, 4 OFİS, 1K 5 WC, 1K 6 DEPO, 1K 7, 8, 9 OFİS olarak kullanılmaktadır. Bu kata çıkış özgün ahşap merdiven ile sağlanmaktadır. 1K 5 WC ve 1K 6 DEPO mekanları ikisinin ortasında bulunan ışıklıklıktan havalandırılmaktadır. 1K 1 HOL ile 1K 8 OFİS arasında kalan ahşap bölücü muhdestir. Tüm döşemeler ahşaptır sadece 1K 5 WC'nin döşemesi seramiktir. Duvarlar sıvalı ve boyalıdır, 1K 5 WC'nin seramik kaplamadır. Tüm tavanlar ahşap döşeme üzeri kalem işi ile süslenmiştir. Ancak bazı odaların tavanlarında hasar görülmektedir. 1K5 WC'nin sıvalı ve boyalıdır. Tüm kapılar özgün ahşap doğrama ancak tüm pencereler muhdes pvc doğramadır.

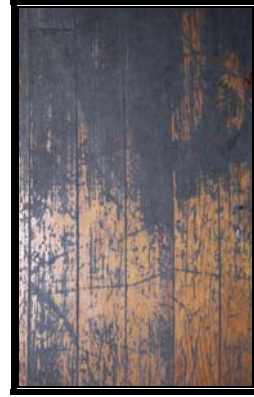
Resim 3.237 1K1 HOL tavanı

Resim 3.238 1K1 HOL döşemesi

Resim 3.239 1K2 OFİS tavanı

Resim 3.240 1K2 OFİS döşemesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.241 1K2 OFİS kapısı

Resim 3.242 1K3 OFİS tavanı

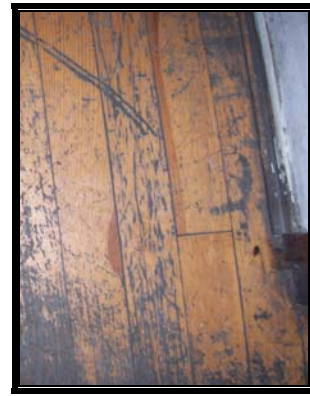
Resim 3.243 1K3 OFİS döşemesi

Resim 3.244 1K3 OFİS kapısı

Resim 3.245 1K4 OFİS tavanı

Resim 3.246 1K4 OFİS döşemesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.247 1K4 OFİS kapısı

Resim 3.248 1K5 WC tavanı

Resim 3.249 1K5 WC döşemesi

Resim 3.250 1K5 WC kapısı

Resim 3.251 1K6 DEPO tavanı

Resim 3.252 1K6 DEPO kapısı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.253 1K7 OFİS önemli bir bölümüne müdahale edilen tavan.

Resim 3.254 1K7 OFİS döşemesi

Resim 3.255 1K7 OFİS kapısı

Resim 3.256 1K8 OFİS tavanı

Resim 3.257 1K8 OFİS döşemesi

Resim 3.258 1K8 OFİS muhdes kapısı

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.259 1K9 OFİS tavanı

Resim 3.260 Ahşap merdiven

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

3.4.2 Cephe Özellikleri:

Üç katlı, sade bir cephe düzenine sahip olan hünkar dairesinin sağında kışla ana binası solunda camiye bitişik olarak inşa edildiğinden iki cephelidir.

- Güneybatı Cephesi (Ek B.15, B.16):

Ana girişi caminin girişi gibi basık kemerli, iki sütunla birinci katta cumba oluşturacak şekilde bir girişle vurgulanmıştır. Bu cephe sıva ve boyalıdır. Girişin üstü ve birinci kat avluya bakan kısmı derzlidir. Zemin ve birinci kat arasında ve saçak uçlarında profilli taş silme vardır. Bodrum katta 2 adet 70x62cm düz atkılı, zemin katta 2 adet 102x213cm yarım daire kemerli, birinci katta ise 4 adet 101x245cm basık kemerli pencere mevcuttur. Bodrum kat pencerelerinin önünde muhdes demir korkuluklar bulunmaktadır. Ana giriş kapısı özgün çift kanatlı ahşap doğramadır. Tüm pencereler ise muhdes pvc doğramadır. Çatısı, marsilya tipi kiremit ile örtülü kırma çatıdır. Ayrıca çatıda ışıklık bulunmaktadır.

Resim 3.261 Hünkar dairesi güneybatı cephesi

Resim 3.262 Hünkar dairesi güneybatı cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.263 Hünkar daresi güneybatı cephesi

Resim 3.264 Hünkar daresi güneybatı cephe girişi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

- Kuzeydoğu Cephesi (Ek B.13, B.14):

Bu cepheye bakan pencereler bodrum katta 5 adet 91x158cm ve zemin katta 5 adet 107x213cm yarım daire kemerli, birinci katta 6 adet 101x217cm basık kemerlidir. Zemin ve birinci kat arasında ve saçak uçlarında profilli taş silme mevcuttur. Saçaklarda da profilli taş silme bulunmaktadır. Sıva ve boyalı olan cephesinde sıva çatlakları ve boyada dökülmeler görülmektedir.

Resim 3.265 Hünkar daresi kuzeydoğu cephesi

Resim 3.266 Hünkar daresi kuzeydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

Resim 3.267 Hünkar daresi kuzeydoğu cephesi

Resim 3.268 Hünkar daresi kuzeydoğu cephesi

* Bu fotoğraflar 2008 yılı haziran ayında çekilmiştir.

3.4.3 Yapım Sistemi:

Yapım sistemi yığma kagir olan yapının özgün dış beden duvarları bodrum katta 110-120 cm, zemin ve birinci katta ise 60-70 cm'dir. Döşemeleri ahşap kirişlemeli ve döşeme kalınlığı 40-45 cm'dir (Ek B17, B.18, B.19, B.20, B.21).

4. ORHANIYE KIŞLASI'NIN 19. YÜZYIL KIŞLALARI İÇİNDEKİ YERİ

Osmanlı Devleti 19. yüzyıla reformlar dönemi ile girmişti. Askeri alanda yapılan en büyük değişiklik, alay, tabur ve bölüklere ayrılmış modernleştirilmiş ordu yapısıydı (III. Selim dönemi (1789–1807)). Modern tarzda talimli asker yetiştirilmesi doğal olarak modern anlamdaki kışla yapılarına olan gereksinimi de beraberinde getirmiştir (Özcan, 1996,127). İstanbul'da 19. yüzyılda yapımı başlanan kışlalar, 1826 da yeniçeri ocağının kaldırılmasından sonra hız kazanmıştır. Bu dönemde Osmanlı Devleti ordusunun kara kuvvetleri için 8 tanesi piyade, 4 tanesi süvari, 2 tanesi topçu kışlası olmak üzere toplam 14 kışla inşa edilmiş ve bunların 11 tanesi günümüze ulaşmıştır (Çiftçi, 2004a, 75). İstanbul'da 19. yüzyılda yapılan kışlaların yapım tarihi, yeri ve mimari özellikleri tablo 5.1'de görülmektedir.

Tablo 4.1 İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışlaların genel özellikleri (Çiftçi, 2004b, 27).

Kışlalar	Yapım tarihi	Yeri	Plan şeması	Camisi	Hünkar dairesi	Kat sayısı	Yapım sistemi	Pencere şekli
Selimiye Kışlası	1800	Üsküdar	Dikdörtgen ortası avlulu	Var	Var	3 katlı	Kargir	Düz atkılı, yarım daire kemerli
Taksim Topçu Kışlası*	1806	Beyoğlu	Dikdörtgen ortası avlulu	Var	Var	2 katlı	Kargir	At nalı kemerli, sivri kemer, yarım daire kemer
Tophane Topçu Kışlası*	1823	Beyoğlu	Ayrık düzende tek blok yapılar	Var	Yok	2 katlı	Kargir	Yarım daire kemerli, düz atkılı
Davutpaşa Kışlası	1826	Esenler	Dikdörtgen ortası avlulu	Var	Var	Bodrum + 2 katlı	Kargir	Yarım daire kemerli, basık kemerli
Rami Kışlası	1826	Eyüp	Dikdörtgen ortası avlulu	Var	Var	Tek katlı	Kargir	Düz atkılı, yarım daire kemerli
Kuleli Kışlası	1828	Üsküdar	Dikdörtgen ortası avlulu	Yok	Var	2 katlı	Kargir	Yarım daire kemer, düz atkılı ve basık kemer

*Bu kışlalar günümüzde mevcut değildir.

Tablo 4.1'in devamı İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışlaların genel özellikleri

Kışlalar	Yapım tarihi	Yeri	Plan şeması	Camisi	Hünkar dairesi	Kat sayısı	Yapım sistemi	Pencere şekli
Kırmızı Kışla	1808-1839 ?	Eminönü	'U' şeklinde ortası avlulu	Yok	Yok	2 bodrum + tek kat	Kargir	Düz atkılı
Demirkapı Kışlası	1839	Eminönü	Dikdörtgen şeklinde tek blok yapı	Var	Yok	2 katlı	Kargir	Basık kemerli
Taşkışla	1847	Şişli	Dikdörtgen ortası avlulu	Yok	Var	Bodrum + 2 kat	Kargir	Yarım daire kemerli, düz atkılı
Gümüştuyu Kışlası	1850	Beyoğlu	Dikdörtgen ortası avlulu	Mescit şeklinde	Var	Bodrum + 2 kat	Kargir	Yarım daire kemerli, düz atkılı
Galatasaray Kışlası	1861	Beyoğlu	'U' şeklinde ortası avlulu	Yok	Yok	3 katlı	Kargir	Yarım daire kemerli, Basık kemerli, düz atkılı
Orhaniye Kışlası	1885	Beşiktaş	'U' şeklinde ortası avlulu	Var	Var	2 katlı	Kargir	Yarım daire kemerli, düz atkılı
Ertuğrul Kışlası *	1876-1909 ?	Beşiktaş	Dikdörtgen ortası avlulu	Yok	Yok	?	?	?
Eminönü'nde ki Kışla	1876-1909 ?	Eminönü	Ayrık düzende tek blok	Yok	Yok	2 katlı	Kargir	Basık kemerli, düz atkılı

*Bu kışlalar günümüzde mevcut değildir.

Tablo 4.2 İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışlaların hava fotoğrafları ve cepheleri

Resim 4.1- 4.2 Selimiye Kışlası		
Resim 4.3- 4.4 Taksim Topçu Kışlası*		
Resim 4.5- 4.6 Tophane Topçu Kışlası*		
Resim 4.7- 4.8 Davutpaşa Kışlası		
Resim 4.9- 4.10 Rami Kışlası		

*Bu kışlalar günümüzde mevcut olmayıp vaziyet planındaki yerleri yaklaşık olarak gösterilmiştir.

Tablo 4.2'nin devamı İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışlaların hava fotoğrafları ve cepheleri

Resim 4.11- 4.12 Kuleli Kışlası		
Resim 4.13- 4.14 Kırmızı Kışla		
Resim 4.15- 4.16 Demirkapı Kışlası		
Resim 4.17- 4.18 Taşkılla		
Resim 4.19- 4.20 Gümüşsuyu Kışlası		

* Bu kışlalar günümüzde mevcut olmayıp vaziyet planındaki yerleri yaklaşık olarak gösterilmiştir.

Tablo 4.2'nin devamı İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışlaların hava fotoğrafları ve cepheleri

Resim 4.21- 4.22 Galatasaray Kışlası		
Resim 4.23- 4.24 Orhaniye Kışlası		
Resim 4.25 Ertuğrul Kışlası *		Ertuğrul Kışlası'na ait cephe fotoğrafı bulunamamıştır.
Resim 4.26- 4.27 Eminönü' ndeki Kışla		

* Bu kışlalar günümüzde mevcut olmayıp vaziyet planındaki yerleri yaklaşık olarak gösterilmiştir.

Orhaniye Kışla yapısının plan şeması; 19. yüzyıl İstanbul kışlalarında görülen “U” şeklinde ortası avlulu bir yapıdır. 19. yüzyılda İstanbul’da “U” formunda üç kışla inşa edilmiştir ve Orhaniye Kışlası bu formda inşa edilen kışla yapılarının sonuncusudur.

İki kattan oluşan kışla yapısının tam orta aksında bir camisi ve hünkar dairesi bulunmaktadır. Diğer kışlaların camileri ana binadan ayrı bir birim olarak bulunmaktayken, Orhaniye Kışlası’nın camisi Demirkapı Kışlası’nda olduğu gibi kışla binasıyla birlikte tamamlanmıştır.

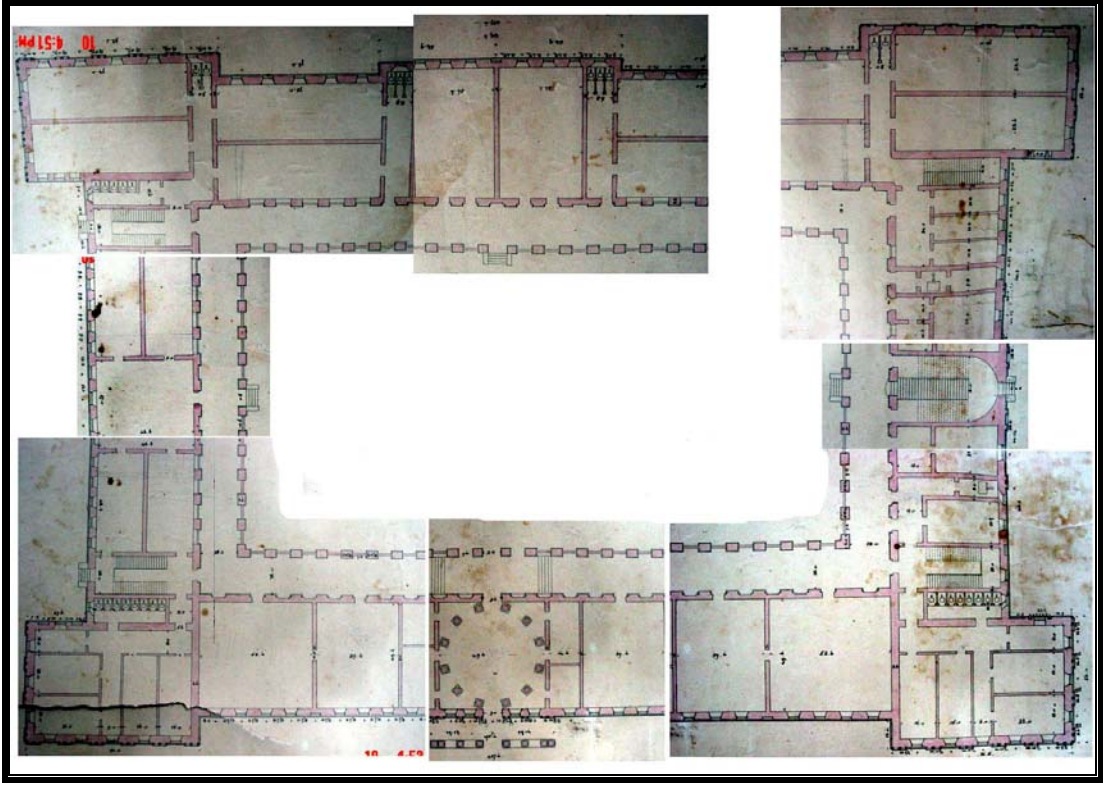
Kışla yapısının köşeleri, genelde 19. yüzyıl İstanbul kışla yapılarında da görüldüğü gibi; ana binadan çıkma yaparak kule görüntüsü vermeye çalışılmıştır ancak, diğer kışlalarda bu köşelerdeki mekanlar yükseltilirken Orhaniye Kışlası’nda köşelerin kat sayısında bir değişiklik yoktur.

Yeni kışlalar yapılırken konut alanlarının dışında, talim ve eğitim işlerinin rahat şekilde yapılabileceği, ulaşımın kolay sağlanabileceği yerler aranmıştır. (Cezar, 2002, 470). Orhaniye Kışlası da konut alanının dışında ve Yıldız Sarayı’nın güvenliğini sağlama açısından İstanbul Boğaz’ına hakim olacak şekilde konumlandırılmıştır.

5. RESTİTÜSYON ÖNERİSİ

Restitüsyon denemelerinde, yapının eski fotoğrafları (Resim 5.2, 5.3, 5.4), 1914-1918 tarihli Rumeli Ciheti Haritası (Resim 2.6), 1894-1908 tarihleri arasındaki döneme ait Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgeleri, bina üzerinde yapılan incelemeler ve aynı dönemde İstanbul'da inşa edilen kışla yapılarına ilişkin veriler esas alınmıştır. Tüm veriler değerlendirildiğinde kışla yapısının günümüze ulaşamayan özgün plan şemasının üç farklı evreye sahip olduğu söylenebilir. Yapının kütlesi için ise iki evre söz konusudur. Yapının cephelerinde açılan-kapatılan pencereler-kapılar, pencereden-kapıya ve kapıdan pencereye dönüştürülen boşluklar ile cami bölümünde kubbe etrafını çevreleyen dört küçük kule dışında temel bir değişiklik gözlemlenmemiştir.

İstanbul'da 19. yüzyılda inşa edilen kışla yapılarının önemli örneklerinden biri olan Orhaniye Kışlası'nın plan şeması zaman içinde gerçekleştirilen kapsamlı onarımlar sırasında tamamen değişmiştir. Yapılan araştırmalarda yapının özgün plan formuna ilişkin verilere ulaşılamamıştır. Bu nedenle kışlanın plan restitüsyonunda analogi yaklaşımına gidilmiştir. İncelenen benzer yapılar arasında sadece Taşkışla'nın özgün plan şemasına ilişkin veriler elde edilmiştir. Buna göre kışlanın özgün plan şeması incelenmiş, iki yapının da boyutları mimari program, yapım sistemleri, cephe özellikleri karşılaştırılmıştır. Ayrıca, Çiftçi tarafından Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgelerinden sağlanan verilerde tanımlan koşu boyutları ve yatak düzenlerine ilişkin veriler de plan restitüsyonu için değerlendirilmiştir. (Çiftçi, 2004a, 79). Elde edilen veriler bir araya getirildiğinde; Taşkışla'nın özgün plan şeması göz önüne alınarak, Orhaniye Kışlası'nın plan restitüsyonu genel yaklaşımında, günümüzde orta koridorun iki yanında sıralanan mekanlara dönüştürülen plan düzeni, özgün halinde iç avluya bakan tek koridor üzerinde sıralanan mekanlara dönüştürülmesi benimsenmiştir. İç avluya bakan koridor genişliği ve koşu boyutları için de yukarıda adı geçen belgeler esas alınmıştır (Resim 5.1). Başbakanlık Osmanlı Arşiv belgelerine göre kışla yapısının iki kanadında uç kısımlara iki kütle eklendiği bilinmektedir. Bu veriye göre iki kütle ilk evrede kaldırılmıştır. Rumeli Ciheti Haritası'na göre ilk evrede orta avluda bulunan ek yapılar oranlanarak restitüsyon denemesine eklenmiştir. Ayrıca ilk evrede nöbetçi kulübeleri ve giriş kapısı da kaldırılmıştır (Ek B.26-B.32). Plan ikinci evrede ise uç kısımlardaki iki kütle ve nöbetçi kulübeleriyle giriş kapısı eklenerek, orta avludaki ek yapılar kaldırılmıştır (Ek B.33-B.39).

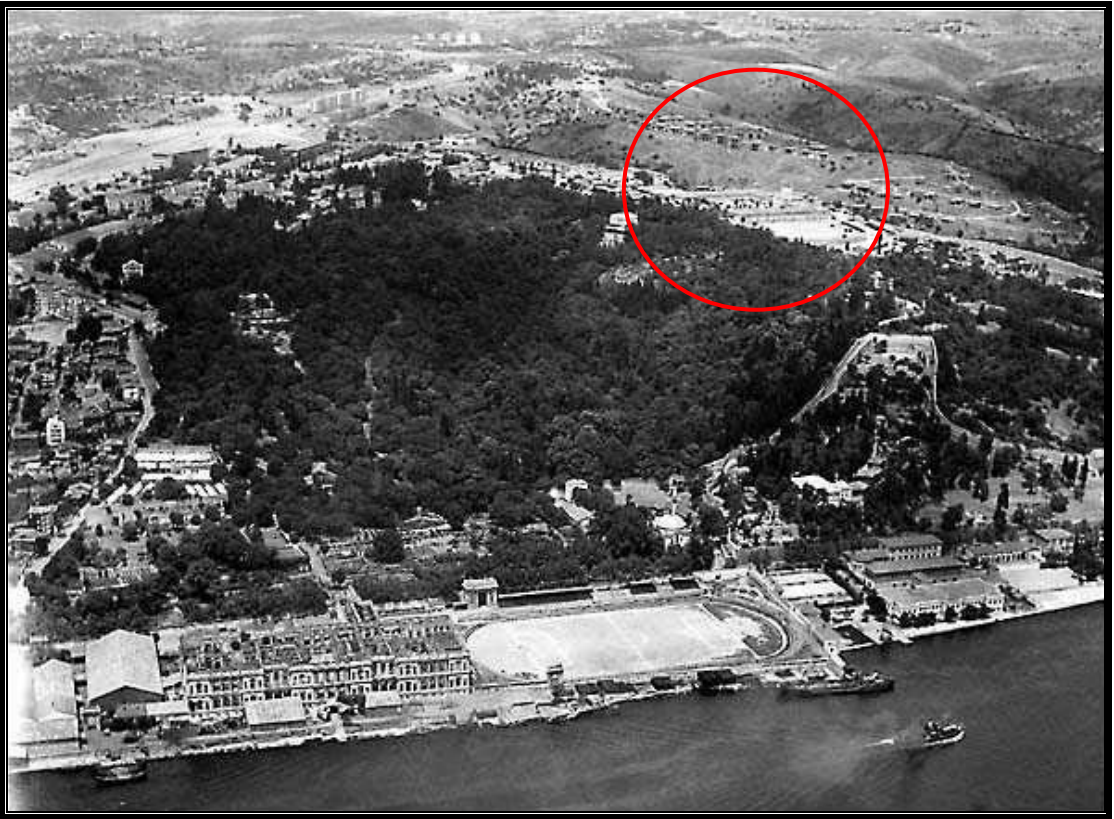

Resim 5.1 Taşkılla özgün planı (Çiftçi, 2004b, 98)

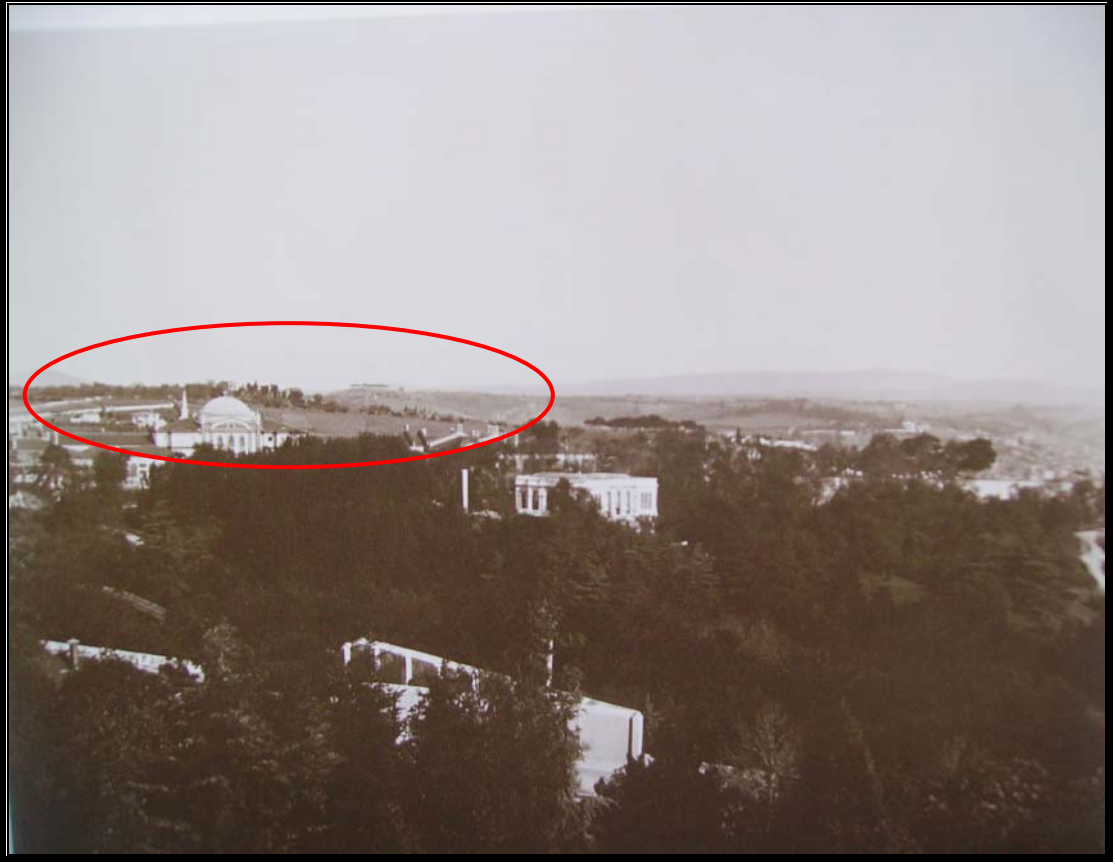
Cephelerde, restitüsyon için kullanılan ve araştırmalar sonucunda elde edilen eski fotoğraflardan en ayrıntılısı Atatürk Kitaplığı'ndan elde edilendir (Resim 5.2). Bu fotoğrafa göre, yapının cephe düzeni, pencere tip ve boyutlarının değişmediği ancak bazı pencerelerin işlev değişikliği nedeniyle ihtiyaç doğrultusunda kapıya dönüştürüldüğü, bazılarının kapatıldığını görülmektedir. Orhaniye Kışlası'nın kuzeydoğu cephesinden çekilen bu fotoğrafta günümüzde mevcut olan muhdes tek katlı yapılar görülmemektedir. Camide ise dört köşesinde günümüzde bulunmayan külahlı bitişler görülebilmektedir. Orhaniye Kışlası'nın elde edilen ikinci fotoğrafı ise (Resim 5.3) yanmış Çırağan Sarayı'nı, Şeref Stadını, Barbaros Bulvarı'nı ve arka planda Ertuğrul Sitesi'ni göstermektedir. 1910 yılında meydana gelen Çırağan Sarayı yangınından sonra 1933 yılında sarayın bahçesine Şeref Stadı inşa edilmiş, 1987 yılında ise yıkılmıştır. Barbaros Bulvarı genişletme çalışmaları 1957-1958 yılları arasında gerçekleştirilmiş olup Ertuğrul Sitesi de 1960'larda inşa edilmiştir. Bu verilere göre fotoğraf 1960-1987 yılları arasında çekilmiş olmalıdır. Orhaniye Kışlası'nın bir diğer fotoğrafı da Sultan Abdülaziz döneminde (1861-1876) yapılmış olan Malta Köşkü ile birlikte görülmektedir (Resim 5.4). Elde edilen ve resimlerin incelenmesi sonucu yaklaşık çekim tarihleri belirlenen fotoğraflardan Orhaniye Kışlası'nın cephesinde meydana gelen değişiklikler izlenebilmiştir.

Resim 5.2 Orhaniye Kışlası eski (tarihi bilinmeyen) fotoğrafı (Atatürk Kitaplığı fotoğraf arşivi)

Resim 5.3 Orhaniye Kışlası eski (1960-1987) fotoğrafı
(<http://www.istanbul.net.tr>)

Resim 5.4 Orhaniye Kışlası eski (tarihi bilinmeyen) fotoğrafı (Atasoy, 2007, 178)

Orhaniye Kışlası'nın özgün yapım sistemine de zaman içinde müdahaleler olmuştur. Buna göre, özgün yapım sistemi yığma kagir olan ve sonradan değişen döşemelerinin, hünkar dairesi ve camideki gibi ahşap mı yoksa bazı mekanlarda rastlanan volta döşeme mi olduğuna ilişkin net bir veriye ulaşılamamıştır.

5.1 Kışla Ana Binası

- Bodrum Kat Planı

Evre -I (Ek B.26, B.27)

Kışlanın özgün planına ulaşılamadığından plan düzeni hakkında bilgi elde edilememiştir. Ancak bodrum kat dış beden duvarları 110-120 cm, iç özgün duvarlar ise 90-100 cm'dir. Bunlar dışındaki tüm muhdes duvar kalınlıkları 17cm'dir. Bu verilere ve 1914-1918 tarihli Rumeli Ciheti Haritası'na göre yapıdaki tüm dış duvarların özgün olduğu anlaşılarak, tüm muhdes iç duvarlar kaldırılmıştır. Orta koridor şeklindeki plan düzeni 19. yüzyıl kışlaları göz önüne alınarak iç avluya bakacak şekilde düzenlenmiştir. Çiftçi'nin Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgelerinden elde ettiği veriler esas alınarak, bir koğuş bir veya yarım bölüğü

barındıracak büyüklükte düzenlenmiş ve koşullardaki yataklar karşılıklı iki sıra halinde yerleştirilmiştir (Çiftçi,2004a,79).

BK 1 VE BK 11 HOL orta avluya bakan hol olarak, BK 3, 5, 8, 10, 12, 14, 15, 17, 19 MEKAN'larının koşu olduğu düşünülerek düzenleme yapıldı, diğer mekanların ise ihtiyaç doğrultusunda subay dairesi, mutfak, yemekhane, merdiven, hamam, hela ve depo gibi mekanlar olduğu düşünülmüştür ancak yerleri konusunda bir bilgi elde edilememiştir. BK 3 MEKANI'nda muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüştür. Kapatılma izine rastlanan pencere boşlukları açılmıştır. Bu mekanın kuzeybatı cephesine bakan kısımdaki muhdes yapılar kaldırılmıştır. BK1 HOL'ün güneydoğu cephesinde; muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüş, kapatılmış özgün kapı boşluğu açılmış, muhdes korkuluklar kaldırılmıştır, güneybatı cephesinde; muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüş ve muhdes pencere boşlukları özgün kapı boşluğuna dönüştürülmüştür. BK 4 ve BK 5 MEKAN'larında tüm muhdes pencere korkulukları kaldırılmıştır. BK 5 MEKAN'ının muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüştür. Ayrıca kapatılma izine rastlanan pencere boşlukları açılmıştır. Bu mekanın kuzeybatı cephesindeki muhdes yapılar kaldırılmıştır. BK 6 MEKAN'ının muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüştür. BK 7, 8 MEKAN'larının muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüş ve kapatılma izine rastlanan pencere boşlukları açılmıştır. Bu mekanın kuzey doğu cephesindeki muhdes yapı kaldırılmış ve muhdes kapı boşluklarının önünde bulunan muhdes merdivenler kaldırılmıştır. BK 10 MEKAN'ının muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüş ve kuzeydoğu cephesindeki muhdes yapı kaldırılmıştır. BK 12 MEKAN'ının muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüş ve inceltmiş iç duvar özgün duvar kalınlığında düzenlenmiştir. BK 14, 15, 16 MEKAN'larının muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüştür. BK 17 MEKAN'ının muhdes pencere korkulukları kaldırılmıştır. BK 18 MEKAN'ının izine rastlanmayan kapatılmış özgün pencere boşluğu doluluk boşluk oranına göre açılmıştır. BK 19 MEKAN'ının muhdes pencere korkulukları kaldırılmış ve muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüştür.

Evre –II (Ek B.33, B.34)

Kışla ana binanın plan kurgusu birinci evrede olduğu gibi aynıdır ancak kışla ana binasının iki kanatlarındaki uç kısımlarına kütleler eklenmiştir. Buna göre bu uç kısımlarda restitüsyon düzenlemeleri şu şekildedir; BK C2, C3, C4, C5, C6, C7 MEKAN'larında tüm muhdes

pencere korkulukları kaldırılmıştır. BK A1, A8 HOL'lerinin BK A2, A3, A4, A5, A6, A7, A9, A10, A11 MEKAN'larının izine rastlanan kapatılmış pencere boşlukları açılmıştır, muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğu olarak ve muhdes pencere boşlukları özgün kapı boşluğu olarak düzenlenmiştir. Muhdes pencere boşlukları ise özgün pencere boşluğuna göre düzenlenmiştir.

- Zemin Kat Planı

Evre-I (Ek B.28)

Zemin kat dış beden duvarları ve iç özgün duvarlar 70-75 cm'dir. Bunlar dışındaki tüm muhdes duvar kalınlıkları 17cm'dir. Bu verilere göre yapıdaki tüm dış duvarların özgün olduğu anlaşılabilir, tüm muhdes iç duvarlar kaldırılmıştır. Orta avluda bulunan muhdes yapılar kaldırılmıştır. Orta koridor şeklindeki plan düzeni 19. yüzyıl kışlaları göz önüne alınarak iç avluya bakacak şekilde düzenlenmiştir. ZK 1 VE ZK 11 HOL orta avluya bakan hol olarak, ZK 3, 5, 8, 10, 12, 14, 15, 17, 19 MEKAN'larının koğuş olduğu düşünülerek düzenleme yapıldı, diğer mekanların ise ihtiyaç doğrultusunda subay dairesi, mutfak, yemekhane, merdiven, hamam, hela ve depo gibi mekanlar olduğu düşünülmüştür ancak yerleri konusunda bir bilgi elde edilememiştir. ZK 1 HOL'ün güneydoğu cephesindeki ve ZK 11 HOL'ün kuzeybatı cephesindeki muhdes merdiven korkulukları özgün korkuluklara göre düzenlenmiştir. ZK 1 HOL'ün güneydoğu cephesindeki muhdes kapı boşlukları özgün pencere boşluğuna dönüştürülmüştür. ZK 12 MEKAN'ında inceltirilmiş iç duvar özgün duvar kalınlığında düzenlenmiştir. ZK 19 MEKAN'ının muhdes pencere korkulukları kaldırılmıştır.

Evre-II (Ek B.35)

Kışla ana binanın plan kurgusu birinci evrede olduğu gibi aynıdır ancak kışla ana binasının iki kanatlarındaki uç kısımlarına kütleler eklenmiştir. Buna göre restitüsyon düzenlemeleri şu şekildedir; ZK C3, C4, C5, C6, C8 MEKAN'larının muhdes pencere korkulukları kaldırılmıştır. ZK 19, A6, A7, A8, A9 MEKAN'larının muhdes pencere korkulukları kaldırılmış, ZK A1 MEKAN'ının muhdes kısımları özgün mekanlar referans alınarak düzenlenmiştir. ZK A2 MEKAN'ının izine rastlanmayan kapatılmış özgün pencere boşluğu doluluk boşluk oranına göre açılmıştır.

- Cepheler (Ek B.31, B.32, B.38, Ek B.39)

Cephe restitüsyonu eski fotoğraflara (Resim 5.2, 5.3, 5.4) ve yapılan gözlemlere göre düzenlenmiştir. İki evrede ele alınan cephe restitüsyon denemelerinde; Evre-I'de kanatların uç kısımlarındaki yapılar, avlu giriş kapısı, nöbetçi kulübeleri ve bahçe duvarı yoktur. Evre-II'de

ise bu yapılar günümüze ulaştığı şekliyle düzenlenmiştir. Cephe düzeni değişmeyen bu yapının tüm cephelerinde bulunan muhdes pvc pencere ve kapı doğramaları özgün ahşap doğrama olarak düzenlenmiştir. Yapılan incelemeler doğrultusunda kapatılmış kapı ve pencere boşlukları açılmış, kapıdan pencereye veya pencereden kapıya dönüştürülen boşluklar özgün haline göre düzenlenmiştir. Kuzeydoğu ve kuzeybatı cephelerinde bulunan muhdes demir merdiven havalandırma bacaları ve kuzeydoğu cephesinde muhdes cephe kaplamaları kaldırılmıştır. Orta avlu kuzeybatı cephesinde muhdes cephe kaplamaları kaldırılmıştır.

5.2 Cami (Ek B.26-Ek B.39)

Yapı tavanında ve duvarlarında bulunan kalem işi süslemeleri ve ahşap kat döşemeleri ile özgün hali korunarak günümüze kadar değişiklik görmeden ayakta kalabilmiştir. Bodrum kat planında sadece; BK B1 GEÇİŞ HOLÜ'nün kapatılma izine rastlanan pencere boşlukları açılmıştır. BK B2 HOL ve BK B3, B4, B5 MEKANLARI'nın kapatılma izine rastlanan pencere boşlukları açılmıştır. Yapıda çatıdaki yalıtım yetersizliğinden kaynaklanan sorundan dolayı M1, M2, 1K B6, B7, B8 MEKANLARI'nın duvar ve tavanlardaki kalem işlerindeki bozulmalar aslına uygun olarak düzenlenmiştir. Cephesinde; tarihi bilinmeyen eski fotoğrafta görünen (Resim 5.1) dört köşesinde günümüzde bulunmayan külahlı bitişler düzenlenmiştir. Cephe düzeni değişmeyen bu yapının tüm cephelerinde bulunan muhdes pvc pencere ve kapı doğramaları özgün ahşap doğrama olarak düzenlenmiştir.

5.3 Hünkar Dairesi (Ek B.26-Ek B.39)

Bu yapı da cami gibi tavanında bulunan kalem işi süslemeleri ve ahşap kat döşemeleri ile özgün hali korunarak günümüze kadar kalabilmiştir. Bodrum kat planında sadece; BK B13, B15 MEKAN'larının tüm muhdes pencere korkulukları kaldırılmıştır. Birinci kat planında ise 1K B11 HOL'de muhdes iç duvar kaldırılmıştır. B14, B17 MEKANLARI'nın duvar ve tavanlardaki kalem işlerindeki bozulmalar aslına uygun olarak düzenlenmiştir. Cephe düzeni değişmeyen bu yapının tüm cephelerinde bulunan muhdes pvc pencere ve kapı doğramaları özgün ahşap doğrama olarak düzenlenmiştir.

6. ORHANIYE KIŞLASI KORUMA SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

19. yüzyıl askeri yapıları içinde önemli bir yere sahip olan Orhaniye Kışlası inşa edildiği dönemden günümüze değin özgün işlevini devam ettirmiştir. Günümüzde İstanbul Merkez Komutanlığı tarafından kullanılan yapı kompleksinin temel koruma sorunları ve çözüm önerilerine ilişkin uluslar arası çağdaş koruma ilkelerine bağlı oluşan genel yaklaşımlar ;

Kışla Yapısının günümüze kadar değişmemiş olan özgün fonksiyonunun devamlılığının sağlanması esas alınmıştır.

Sonradan eklenen iki kanadının uç kısımları ve nöbetçi kulübeleriyle giriş kapısı dönem eki olarak kabul edilip, günümüze ulaştığı şekliyle korunması önerilmektedir.

İstanbul'da 19. yüzyıl "U" şeklinde inşa edilen kışla yapılarının genel olarak özgün plan şeması, orta avluya bakan bir koridor ve bu koridora açılan odalar şeklindedir. Ancak Orhaniye Kışlası'nın günümüzdeki planı orta bir koridor ve bu koridorun iki tarafında da odalar olmak üzere değiştirilmiştir. Kışla ana binasının özgün plan şemasına duyulan ihtiyaç nedeniyle yapılan bu müdahalenin geri alınarak özgün plan şemasına dönülmesi yeni mekan sorunları doğuracağı ve bu işlem için yapıda gerçekleştirilecek fiziki müdahaleler yapıya zarar vereceği için uygun görülmemiştir.

Kışla yapısının kuzeydoğu ve kuzeybatı cephelerinde yer alan tek katlı muhdes yapılar yapının özgün mimari bütünlüğünü bozan, zararlı ek niteliğinde yapılardır. Bu nedenle söz konusu yapıların kaldırılması önerilmektedir. Ancak, orta avluda bulunan ziyaretçi salonu ve elektrik trafosunun, mekansal kurgu açısından ihtiyaç doğrultusunda korunması önerilmektedir. Ancak bu yapıların cephe karakterinin kışla ana yapısına uygun hale getirilmesi yerinde olur.

Cami ve Hünkar Dairesi ise özgün plan düzeni, yapım sistemi, iç mekanda yer alan özgün bezemelerinin nitelikleri, günümüze kadar değişiklik görmeden ayakta kalabilen kısımlardır. Kışla ana binasına bitişik olarak inşa edilen bu binalardan cami bölümü günümüzde kullanılmamakta, Hünkar Dairesi bölümü ise ofis olarak hizmet vermektedir. Bu iki bölümde de bakım ve onarım eksikliğine bağlı gelişen sorunlar gözlemlenmektedir. Cami bölümünde

gerekli onarımların yapılarak yeniden kullanılması, ofis bölümlerinde ise yine temel bakım ve onarımların yapılarak fonksiyonun devam ettirilmesi önerilmektedir.

Yapının bölümlerine göre sorun ve çözüm önerileri ;

6.1 Orhaniye Kışlası Ana Binası

- * İşlev değişikliği olmadığından dolayı tüm iç duvarlar olduğu gibi korunmalıdır.
- * Binanın etrafında sondaj kazısı yapılarak drenaj sorunlarının belirlenmesi ve uygun önlemlerin alınması gerekmektedir..
- * Yapıdaki saçak ve kat silmeleri kontrol edilerek bozulmuş olan kısımlar onarılmalıdır.
- * İçte ve dışta yapılan boyalar ve sıva raspa edilerek tuğla ve taş açığa çıkarılarak taş, tuğla ve harçtan alınacak parçaların incelenerek malzemede meydana gelen bozulmalar ve eksiklikler giderilmelidir.
- * Yapıya sonradan ilave edilen kuzeydoğu ve kuzeybatı cephesindeki muhdes tek katlı birimler yıkılmalıdır.
- * Özgün cephe görünümünü tekrar kazandırmak için kapıya dönüştürülen pencereler ve pencereye dönüştürülen kapılar ilk hallerine çevrilmeli, ayrıca kapatılmış pencere ve kapı boşlukları açılmalıdır.
- * Orta avluda bulunan muhdes ziyaretçi salonu ve trafo binası işlevsel gereklilikten dolayı korunmalı fakat ana kışla yapısına uygun cephe düzenlemesi yapılmalıdır.
- * Muhdes merdiven korkulukları özgün korkuluklara göre düzenlenmelidir.
- * Dökülmüş olan sıva harcı raspa edilerek sıvanıp, boyanmalıdır.
- * Cephedeki muhdes seramik ve taş cephe kaplamaları kaldırılmalıdır.

* Binanın çatısından akan su ve bununla birlikte gelen rutubet için çatıda tamirat ve izolasyon yapılmalı, yapı genelinde kırılan yağmur olukları onarılmalı, kiremitler yenilenmelidir.

6.2 Cami

* Binanın çevresinde sondaj kazısı yapılarak drenaj sorunlarının belirlenmesi ve uygun önlemlerin alınması gerekmektedir.

* Dış duvarlarda bulunan sıva çatlakları tamir edilmelidir.

* Yapıdaki saçak ve kat silmeleri kontrol edilerek bozulmuş olan kısımlar onarılmalıdır.

* İçte ve dışta yapılan boyalar ve sıva raspa edilerek tuğla ve taş açığa çıkarılarak taş, tuğla ve harçtan alınacak parçaların incelenerek malzemede meydana gelen bozulmalar ve eksiklikler giderilmelidir.

* Özgün cephe görünümünü tekrar kazandırmak için kapatılmış pencere boşlukları açılmalıdır.

* Binanın çatısından akan su ve bununla birlikte gelen rutubet için çatıda tamirat ve izolasyon yapılmalı, yapı genelinde kırılan yağmur olukları onarılmalı, kiremitler yenilenmelidir.

* Yapının içindeki duvarlarda ve tavanlardaki kalem işlerinde nemden dolayı meydana gelen bozulmalar özgün haline uygun olarak ve müdahale dönemi hakkında bilgi verecek farklar yaratılarak onarılmalıdır.

6.3 Hünkar Dairesi

* Binanın etrafında sondaj kazısı yapılarak drenaj sorunlarının belirlenmesi ve uygun önlemlerin alınması gerekmektedir.

* Dış duvarlarda bulunan sıva çatlakları tamir edilmelidir.

* Yapıdaki saçak ve kat silmeleri kontrol edilerek bozulmuş olan kısımlar onarılmalıdır.

* İte ve dışta yapılan boyalar ve sıva raspa edilerek tuğla ve taş açığa çıkarılarak taş, tuğla ve harçtan alınacak parçaların incelenerek malzemede meydana gelen bozulmalar ve eksiklikler giderilmelidir.

* Binanın çatısından akan su ve bununla birlikte gelen rutubet için çatıda tamirat ve izolasyon yapılmalı, yapı genelinde kırılan yağmur olukları onarılmalı, kiremitler yenilenmelidir.

* Yapının içindeki tavanlardaki kalem işlerinde nemden dolayı meydana gelen bozulmalar özgün haline uygun olarak onarılmalıdır.

7. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Osmanlı Döneminde İstanbul'da bulunan erken kışla örnekleri, Yeniçeri Ocakları için yaptırılmış olan ve "oda" adı verilen bir tür kışla niteliğindeki yapılardır. Bu klasik dönem ordu barınaklarına ilişkin yeterli fiziksel veri, ordunun kurumsal yapısının değişimi nedeniyle günümüze kadar ulaşmamıştır. Reformlar dönemi ile birlikte ekonomik, siyasal, askeri yapının, bilim ve sanat anlayışı ile mimarinin 18-19. yüzyıldaki değişimleri, batı etkili olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde ordu yapısındaki modernleşme kışla yapılarının da değişimine olanak sağlamıştır. 18. ve 19. yüzyıl ilk çeyreğinde Osmanlı mimarisinde üslup ve ölçek olarak batı mimarisini getiren ilk yapılar cami ve saraylardan çok kışlalar olmuştur. Bu tezin konusu olan, Sultan II. Abdülhamid döneminde 1885-1886 tarihlerinde inşa edilen Orhaniye Kışlası; 'U' şeklindeki plan şeması, orta avlusu, cephe düzeni ve cami-kışla birlikteliği ile 19. yüzyıl kışla mimarisinin özelliklerini yansıtan önemli bir kışla örneğidir.

Tarihi yapıların zaman içinde fonksiyonlarını yitirmesi, işlev değişiklikleri ya da kötü kullanım ve onarımlar yapıların günümüze özgün nitelikleriyle ya da tümüyle ulaşmasını engelleyen başlıca unsurlardır. Orhaniye Kışlası'nın fonksiyon değişikliğine uğramadan günümüze kadar askeri amaçlı kullanılmaya devam etmiş olması özgünlüğünü büyük oranda korumasına olanak sağlamıştır. Özgün kullanımdaki bu devamlılık, İstanbul'da özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında hızlı ve plansız kentleşme baskısıyla yok olan doğal ve kültür mirası alanlarında geniş bir bölgenin korunmasını da olanaklı kılmıştır.

19. yüzyılın ikinci yarısında Yıldız Sarayı Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetim merkezi olması ile bölge stratejik açıdan da önemli bir merkez haline gelmiştir. Yıldız Sarayı'nın doğusunda bulunan Orhaniye Kışlası, yine II. Abdülhamid döneminde yapılmış olan Ertuğrul Kışlası ve Yıldız Bahçesi Mecidiye Kapısı yanında bulunan Maiyet Süvari Kışlaları bu nedenle Yıldız Sarayı'nın çevresini koruma amaçlı olarak inşa edilmiş kışlalardır. Orhaniye Kışlası'nın bir kışla yapısı olmasının yanında, yapıma amaçlarından en önemlisi taşınan yeni saray için güvenlik sağlayan en yakın noktadaki askeri yapı olmasıdır.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde ulaşılan belgeler Orhaniye Kışlası'nın özgün hali ve geçirdiği müdahalelerin değerlendirilmesine olanak sağlamıştır. Buna göre; BOA'den elde edilen ve 1303-1326 /1885-1908 tarihleri arasına ait belgelerde genel olarak kışlada cam kırılmasından çatı aktarılmasına kadar değişen boyutta basit onarımlar ile kışla yapısının orta

avlusuna ve dışına ek yapıların yapılması, kanatlarının uç kısımlarına ek yapıların inşa edilmesi gibi müdahaleler saptanmıştır. Bununla birlikte yapıldığı dönemde kışlaya ilaveten cami, hamam, hastane, çeşme, ek yapılar, maneaj, ahırlar ve silahhaneden oluştuğu anlaşılmıştır.

Yapılan saha çalışmalarıyla Orhaniye Kışlası'nın analitik rölöve ve fotoğrafik belgelemesi yapılarak, yapıya ait özgün bir belge oluşturulmuştur. Günümüzde İstanbul Merkez Komutanlığı olarak kullanılan Orhaniye Kışlası Yıldız Sarayı'nın doğusunda, Ortaköy'den Barbaros Bulvarına bağlantıyı sağlayan Palanga Caddesi üzerinde, İstanbul Beşiktaş ilçesine bağlı Mecidiye Sempti'nde yer almaktadır. "U" şeklinde, ortası avlulu, tam orta aksında 19. yüzyıl İstanbul kışlalarında karakteristik olarak görülen üç katlı bir camisi ve hünkar dairesi bulunmaktadır. Neoklasik dönemin izlerini taşıyan iki katlı son derece sade bir cephe düzenine sahip kışla yapısında yatakhaneler, ofis birimleri, yemekhane, cezaevi, kazan dairesi, mutfak, çamaşırhane, berber, hamam, wc ve depolar gibi mekânlar bulunmaktadır.

Rölöve ve tespit çalışmaları ile; günümüzdeki plan düzeni orta bir koridor ve bu koridora açılan odalar şeklinde olan kışla ana yapısının özgün plan şemasının bozulması, döşemelerinin betonarmeye çevrilmesi, cephelerdeki bazı kapı ve pencerelerin kapatılması, tüm kapı ve pencere doğramalarının pvc olarak değiştirilmesi gibi müdahalelerin analizi yapılmıştır. Cami ve hünkar dairesinde ise zamanla nemden dolayı bazı mekânlarda görülen bozulmalar haricinde duvar ve tavan bezemeleri, ahşap kirişli döşemeleri ve ahşap kapı doğramaları ile özgün olarak günümüze kadar ulaşabildiği görülmüştür.

Çalışma kapsamında, Orhaniye Kışlası'nın daha iyi çözümlenebilmesi için aynı dönemde yapılmış olan diğer 19. yüzyıl İstanbul kışlaları da incelenmiştir. Bu kışlaların mimari özellikleri, gerek görsel gerekse metinsel olarak karşılaştırılıp Orhaniye Kışlası'nın bu kışlalar içindeki yeri analiz edilmiştir.

Elde edilen veriler esas alınarak yapıya ilişkin restitüsyon denemeleri yapılmıştır. Başbakanlık Osmanlı Arşiv belgeleri ve yapılan gözlemlerle yapının uç kısımlarda sonradan eklenen yapıların olduğu ayrıca kışla avlusunda ve dışında kışladan ayrı olarak inşa edilen ek yapıların olduğu anlaşılmış ve restitüsyon denemeleri iki evrede ele alınmıştır. Bununla birlikte özgün plan çizimlerine ulaşamayan Orhaniye Kışlası'nın iç plan düzeninin değiştirilmiş olduğu yapılan gözlemler neticesinde anlaşılmıştır. Buna göre kışlanın planı 19. yüzyıl İstanbul

kışlalarında görüldüğü gibi orta avluya bakan bir koridor ve bu koridora açılan odalar şeklinde düzenlenmiştir.

Çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda günümüzde İstanbul Merkez Komutanlığı olarak kullanılan ve yapıldığı dönemin kışla mimari özelliğini yansıtan Orhaniye Kışlası'nın, günümüzdeki kullanımı da askeri amaçlı olduğundan; işlev değişikliği yapılmadan korunması önerilmiştir. Bu kapsamda hem mekân ihtiyacı olarak bir zorunluluk hem de fiziki müdahalelerin yapıya zarar vereceği düşüncesine bağlı olarak, plan düzeninin olduğu gibi korunması esas alınmıştır. Yapının kanatlarına eklenen kısımların yapıldığı dönemi yansıması nedeniyle faydalı ek olarak kabul edilmesi ve korunması, ancak cephelerinin özgün haline uygun olarak düzenlenmesi, görünümünü etkileyen tek katlı muhdes yapıların ortadan kaldırılması, yağmurdan ve hava kirliliğinden dolayı meydana gelen bozulmalara müdahale edilerek yapının korunması önerisinde bulunulmuştur. Cami ve Hünkâr Dairesi'nde ise özgün plan düzeni, yapım sistemi, iç mekânda yer alan özgün bezemelerinin nitelikleri, günümüze kadar değişiklik görmeden ayakta kalabilen kısımlardır. Camide gerekli onarımların yapılarak yeniden kullanılması, Hünkâr Dairesi'nde ise yine temel bakım ve onarımların yapılarak ofis fonksiyonunun devam ettirilmesi önerilmektedir.

Daha önce üzerinde kapsamlı bir araştırma yapılmamış olan Orhaniye Kışlası hakkında kaynak teşkil etmesi, koruma sorunları ve çözüm önerilerinin irdelenmesi amacıyla hazırlanan bu tez çalışması; Orhaniye Kışlası'nın, gelecek nesillere özgünlüğünü koruyarak ulaşabilmesinde önemli bir katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

Anonim, (2007), Sultan II. Abdülhamid Arşivi İstanbul Fotoğrafları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. ve İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi ortak Yayını, İstanbul.

Arslan, N. (1992), Gravür ve Seyahatnamelerde İstanbul (18. Yüzyıl Sonu ve 19. Yüzyıl), İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul.

Atasoy, N. (2007), Yıldız Sarayı Fotoğraf Albümünden ‘Yadigar-ı İstanbul’, Akkök Yayınları, İstanbul.

Batur, A. (1994), “Selimiye Kışlası”, Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayım, İstanbul, 6:515-516.

Batur, A. (1994), “Taşkışla”, Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayım, İstanbul, 7:221-223.

Binan, C. (1984), Yıldız Sarayı Yanmış Hususi Daire Kuzey Avlusu Mekansal Oluşumu-Sorunları ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), İstanbul.

Can, S.(2002), Osmanlı Mimarlık Teşkilatının XIX. Yüzyıldaki Değişim Süreci ve Eserleri ile Mimar Seyyid Abdülhalim Efendi, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (yayımlanmamış), İstanbul.

Cezar, M. (2002), Osmanlı Başkenti İstanbul, Ekol Kerim Aksoy Kültür, Eğitim, Spor ve Sağlık Vakfı Yayını, İstanbul.

Cezar, M. (1991), XIX. Yüzyıl Beyoğlu’su, Akbank Yayınları, İstanbul.

Cezar, M. (1991), Sanatta Batıya Açılış ve Osman Hamdi-I, Ekol Kerim Aksoy Kültür, Eğitim, Spor ve Sağlık Vakfı Yayını, İstanbul.

Çetiner, Z. (1996), Davutpaşa Kışlası ve İstanbul Kışlaları İçindeki Yeri, Yüksek Lisans Tezi, Y.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü (yayımlanmamış), İstanbul.

Çiftçi, A. (2004a), 19.Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Askeri Mimari ve İstanbul'da İnşa Edilen Askeri Yapılar, Doktora Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), Cilt-I, İstanbul.

Çiftçi, A. (2004b), 19.Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Askeri Mimari ve İstanbul'da İnşa Edilen Askeri Yapılar, Doktora Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), Cilt-II, İstanbul.

Dağdelen, İ. (2005), İstanbul - Rumeli Ciheti Haritaları, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü Yayınları, Cilt-I, İstanbul.

Dağdelen, İ. (2006), İstanbul – Alman Mavileri 1913-1914 I. Dünya Savaşı Öncesi İstanbul Haritaları, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü Yayınları, Cilt-I, İstanbul.

Ebuzyyya, Z. ve Kozikoğlu, S.(1933), 1921-1933 Galatasaray Tarihçesi-1933 Mezunları ve 50 Yılları, Galatasaray Eğitim Vakfı yayını, İstanbul.

Engin, E. (2008), Mekteb-i Sultani'den Galatasaray Lisesi'ne, Giza Yayınları, İstanbul.

Eyice, S. (2006), Tarih Boyunca İstanbul, Etkileşim Yayınları, İstanbul.

Karakaya, E. (2004), "Kışlalar", Geçmişten Günümüze Beyoğlu II, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayını, İstanbul, 561-567.

Kuban, D. (2007), Osmanlı Mimarisi, Yem Yayını, İstanbul.

Kubilay, A.Y. (1994), "Davutpaşa Kışlası", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 3:11-12.

Kubilay, A.Y. (1994), "Gümüşsuyu Kışlası", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 3:450.

Kubilay, A.Y. (1994), "Kalyoncu Kışlası", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt: 4, 401, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 4:401.

Kubilay, A.Y. (1994), "Kışlalar", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 4:7-8.

Kubilay, A.Y. (1994), "Rami Kışlası", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 6:306.

Kubilay, A.Y. (1994), "Topçu Kışlası", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 7:274.

Kubilay, A.Y. (1994), "Tophane-i Amire-Mimari", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 7:278-280.

Maurice, M. C. (1999), Osmanlı Kenti Osmanlı İmparatorluğu'nda 18. ve 19. Yüzyıllarda Kent Uygarlığı ve Mimarisi, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Özcan, A. (1996), "Osmanlı Askeri Teşkilatı", Osmanlı Ansiklopedisi Tarih Medeniyet Kültür, İz Yayıncılık, İstanbul.

Pervititch, J. (2000), Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayını, İstanbul.

Ramazanoğlu, M. G. (2003), Osmanlı Yenileşme Hareketleri İçerisinde Selimiye Kışlası ve Yerleşim Alanı, Doktora Tezi, Y.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü (yayımlanmamış), İstanbul.

Sakaoğlu, N. (1994), "Eski Odalar", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 3:203-204.

Sakaoğlu, N. (1994), "Galatasaray Lisesi" ", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, 3:369-371.

Tuğlacı, P. (1981), Osmanlı Mimarlığında Batılılaşma Dönemi ve Balyan Ailesi, İnkılap ve Aka Yayını, İstanbul.

Uzunçarşılı, İ.H. (1984), Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapıkulu Ocakları I, T.C. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Ankara.

Uzunçarşılı, İ.H. (1984), Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapıkulu Ocakları II, T.C. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Ankara.

Yenen, M. (1994), "Kuleli Askeri Lisesi-Mimari", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul,5:115-117.

Yetişkin, A.N.(2005), "19. Yüzyıl Batılılaşma Döneminden Bir Görüntü: İstanbul'daki Kışla Yapıları (Genel Bir Değerlendirme)", Afife Batur'a Armağan Mimarlık ve Sanat Tarihi Yazıları, Literatür Yayınları, İstanbul.

RESİM KAYNAKLARI

Resim 2.1 Castrum; www.willkommeninkoeln.de/media/bilder/castrum.jpg

Resim 2.2 Mecidiye Sementi – Beşiktaş Haritası; <http://sehirrehberi.ibb.gov.tr>

Resim 2.5 Necip Bey Haritası; Binan, C. (1984), Yıldız Sarayı Yanmış Hususi Daire Kuzey Avlusu Mekansal Oluşumu- Sorunları ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), İstanbul.

Resim 3.1 Orhaniye Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.1 Selimiye Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.2 Selimiye Kışlası Cephe Fotoğrafı;
http://wowturkey.com/t.php?p=/tr118/Faruk_Oncan_FR35885.jpg

Resim 4.3 Taksim Topçu Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.4 Taksim Topçu Kışlası Cephe; Anonim (2007), Sultan II. Abdülhamid Arşivi İstanbul Fotoğrafları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. ve İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi ortak Yayını, İstanbul.

Resim 4.5 Tophane Topçu Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.6 Tophane Topçu Kışlası Cephe Fotoğrafı; Anonim (2007), Sultan II. Abdülhamid Arşivi İstanbul Fotoğrafları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. ve İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi ortak Yayını, İstanbul.

Resim 4.7 Davutpaşa Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.8 Davutpaşa Kışlası Cephe Fotoğrafı; http://lcweb2.loc.gov/cgi-bin/query/I?ils:67:/temp/~pp_oMsg::displayType=1:m856sd=cph:m856sf=3b29046:@@@m

db=fsaall,brum,detr,swann,look,gottscho,pan,horyd,genthe,var,cai,cd,hh,yan,lomax,ils,prok,br
hc,nclc,matpc,iucpub,tgmi,lamb,hec,krb

Resim 4.9 Rami Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.10 Rami Kışlası Cephe Fotoğrafı;
http://wownturkey.com/t.php?p=/tr78/MeReK_rami1.jpg

Resim 4.11 Kuleli Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.12 Kuleli Kışlası Cephe Fotoğrafı;
http://wownturkey.com/t.php?p=/tr23/kemal_bereket_kuleli2r.jpg

Resim 4.13 Kırmızı Kışla Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.14 Kırmızı Kışla Cephe Fotoğrafı; Çiftçi A.(2004b), 19.Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Askeri Mimari ve İstanbul'da İnşa Edilen Askeri Yapılar, Doktora Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), İstanbul.

Resim 4.15 Demirkapı Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.16 Demirkapı Kışlası Cephe Fotoğrafı; Çiftçi A.(2004b), 19.Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Askeri Mimari ve İstanbul'da İnşa Edilen Askeri Yapılar, Doktora Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), İstanbul.

Resim 4.17 Taşkışla Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.18 Taşkışla Cephe Fotoğrafı;
http://wownturkey.com/t.php?p=/tr121/sabahattin_kayis_Taskisla05.jpg

Resim 4.19 Gümüşsuyu Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.20 Gümüşsuyu Kışlası Cephe Fotoğrafı;
http://wownturkey.com/t.php?p=/tr121/sabahattin_kayis_itusabah002.jpg

Resim 4.21 Galatasaray Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.22 Galatasaray Kışlası Cephe Fotoğrafı;
http://wowturkey.com/t.php?p=/tr160/mustafakumbar_gslisesi.jpg

Resim 4.23 Orhaniye Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.25 Ertuğrul Kışlası Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.26 Eminönü'ndeki Kışla Hava Fotoğrafı; <http://www.haritalar.net>

Resim 4.27 Eminönü'ndeki Kışla Cephe Fotoğrafı; Çiftçi A.(2004b), 19.Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Askeri Mimari ve İstanbul'da İnşa Edilen Askeri Yapılar, Doktora Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), İstanbul.

Resim 5.1 Taşkışla özgün planı; Çiftçi, A.(2004b), 19.Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Askeri Mimari ve İstanbul'da İnşa Edilen Askeri Yapılar, Doktora Tezi, YTÜ (yayımlanmamış), Cilt-II, İstanbul.

Resim 5.2 Orhaniye Kışlası Eski (Tarihi bilinmeyen) Fotoğrafı; Atatürk Kitaplığı, fotoğraf albümü

Resim 5.3 Orhaniye Kışlası Eski Fotoğrafı(1960-1987);
http://www.istanbul.net.tr/istanbul_fotograf_lari_liste.asp?whichpage=2&pagesize=18&tur=4

Resim 5.4 Orhaniye Kışlası Eski (Tarihi bilinmeyen) Fotoğrafı; Atasoy, N. (2007), Yıldız Sarayı Fotoğraf Albümünden 'Yadigar-ı İstanbul', Akkök Yayınları, İstanbul.

EKLER A**BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİV BELGERİ****A.1****Tasnif Kodu : Y.PRK – ASK****Dosya No : 35****Gömlük Sıra No : 15****Tarih : 1303.Z.7**

Yıldız Kasr-ı Hümayun civarında Orhaniye Kışla-i Hümayun alt katında mevcut koğuşlar tek tek tarafımızdan muayene edildi. Kışlanın kuzeyinde 2 koğuş ile kuzey doğu ve kuzey batı taraflarında, toplam 4 koğuş ile zeminleri tesviyeden sonra bir zira' yüksekliğinde döşenildiği takdirde her biri 100 neferin istiyabına kafi ve güneydoğu ve güneybatı cihetlerinde mevcut diğer iki koğuşun sakıkları (tavanları) ziyadesiyle basık ve gayet rutubetli olduğundan askerlerin iskanına uygun görülmediğinden bu rapor takdim kılındı.

A.2

Yeniden teşkil olunacak istihkam taburunun iskanı için Yıldız hastanesi civarında 70 yatak istiyab eder bir kapı barakadan başka bulunmayıp, ancak Orhaniye Kışla-i Hümayun'un alt katlarında 400 nefere kafi koğuşların asakir-i şahanenin iskanına elverişli olmadığı bilmuayane tabiblerin efen arz ve takdim kılınan raporlarından anlaşılmakta olduğundan mezkur koğuşların toprak olan zeminleri ber mucab raporlar bir zira yüksekliğinde tahsine ile döşemek; raf, dolap ve silahın ve koğuş kapıları yapılmak üzere emr uygundur.

A.3**Tasnif Kodu : İ.DH****Dosya No : 988****Gömlük Sıra No : 78010****Tarih : 1303.Ş.1 (23 Nisan 1303)**

Orhaniye Kışlası'nın inşası bitmiştir. Ayrıca bununla birlikte kışla camisi de sona ermiştir. Caminin suyunun temin edilmesini padişahımız emretmiş olduğundan gereğini yapın.

A.4**Tasnif Kodu : Y.PRK – ASK****Dosya No : 53****Gömlük Sıra No : 51****Tarih : 1306.C. 17**

Ekte bildirilen ayet, tevhid ve duayı içeren 18 adet levhanın Orhaniye Kışlası Camii'nde saklandığı görülmüştür. Bunlar uygun yerlere asılacaktır, emrolundu.

A.5**Tasnif Kodu : Y.MTV****Dosya No : 46****Gömlük Sıra No : 83****Tarih : 1308.R.7**

Orhaniye Hamam'ındaki suyun yetersizliği, askerlerin zahmet çektiği, suyun nasıl temin edileceği v.s. hakkında

A.6

Orhaniye Hamamı'nın su problemleri hakkında

A.7**Tasnif Kodu : Y.PRK.BŞK****Dosya No : 23****Gömlük Sıra No : 115****Tarih : 1309.Ra.27**

Orhaniye Hamam'ındaki suyun yetersiz olduğu hakkında. Orhaniye Hamamı'nın suyunun yetmemesi nedeniyle 3-4 tabur askerin çarşı hamamlarına gönderildiğine dair.

A.8**Tasnif Kodu : Y.PRK.ASK****Dosya No : 80****Gömlük Sıra No : 9****Tarih : 1309.Ş.12**

Orhaniye Hamam'ına alınacak terkos suyu ile ilgili çalışmalar hakkında.

A.9**Tasnif Kodu** : Y.MTV**Dosya No** : 64**Gömlük Sıra No** : 24**Tarih** : 1309.Z.6

Orhaniye Kışla-i Hümayun'un iki cenahına (kanat, kısım) ileride birer kat çıkıldığı vakit hedm (yıkılmak) edilmek ve masrafı tarafı padişahımızdan ihsan buyrulmak üzere mezkur kışla meydanına inşası emr ve ferman buyrulmuş olan barakaların büyüklük ve mevkilerini gösterir planın meşmul buyrulmak üzere tanzim ve takdim edilmesi ve mezhur Orhaniye Kışlası'nın ıslahına ne gibi tadilat icrasına muhtaç ise onun olaki icrası keşfiyle defterinin resim ve planlarla beraber arz kılınmasını padişahımız emir buyurduğu, padişahın mabeyn başkatibinin tezkiresinden anlaşılmıştır. Barakalar inşa ve ikmal olduğu gibi masraflarını gösteren defteri dahi geçende arz ve takdim kılınmıştır.

Kışlanın ıslah ve genişletilmesi sırası gelmiş olduğundan keşfi icra kılınarak kışlanın iki cenahlarına (kanat, kısım) iki kat koridorla planı gereğince koğuşlar ve zabitan dairesi inşası ve dahilen icabeden bazı tadilatın icrası için dokuz yüz bin dokuz yüz dört kuruş sarfı iktiza edeceği ve ilaveten inşa olunacak mahalın yüzeysel mikdar ve zira'na nazaran beher zira' murabbama (karesine) 140kr masraf isabet ederek bu da had-di itidal ve nisbabda bulunduğu anlaşılabilir ol babda tanzim olunan plan ve keşf defteri hükm-i irade-i seniyyeye tevfiken mezkur barakaların tanzim ettirilmiş olan planla leffen takdim kılınmış olmağla meblağ mezkur inşaat tahsisattan tesviye olunmak üzere bunların takımla padişahımıza arz ve izinle sunulması babında emir buyurun. (14 Haziran 1308)

A.10**Tasnif Kodu** : Y.PRK.BŞK**Dosya No** : 24**Gömlük Sıra No** : 72**Tarih** : 1309.Ca.24

Muhtelif mevkilerde aramsız olan (yerleşen) alay ve taburlar efradının saye-i celileleri askeriye münasebet olamayacak surette açıkta deniz kenarıyla derelerde ve sular terakim etmiş (birikmiş) mahallerde havuzlar derununda hamam etmekte oldukları istihbar kılındığı gibi Selimiye'deki efradın denize girdikleri padişahımızca duyularak menedilerek seri olarak

diğer hamamın inşa ve istar sairenin istihsaliyle efradın tehlikeden korunmalarının makam-ı seraskeriden tezkere ile emrolunmuştur.

Ahval-i mururda gayr-i layıkanın meniyle deniz hamamlarının süratle inşası hususu lazım gelenlere inşar edilmekler beraber bu gibi hallerin katiyen meni emakin-i askeriye dahilinde bulunan ve emru idareleri munhasıran kışlalara aid olup ve evrak-ı tanzim hazinesine teslim ettiilmekte bulunan Orhaniye, Mecidiye, Davutpaşa ve Rami Kışla-i Hümayunlarındaki hamamlardan badema teamül-i kadim vechile amera ve zabitandan maada efrad-ı şahanelerinden hamam ücreti alınmamasına mutevkkif olup, gerçi bu yüzden hamamlarca senevi hasıllattan nakıba(eksiklik) geleceği der-kar ise de efrad-ı şahanelerinin teimin-i sıhhat ve selametleri uğrunda birkaç bin kuruş varidatın fedası istiksar olunamayacağından icra-yı icab hususuna müsaade talebinde Hassa müşirinden makam-ı Seraskeri'ye yazılan tezkere zirinde muharrer cevapta efrad-ı şahanelerinin zeimih-i sıhhat ve selametleri zımında işar vaki' muvafık nefsül emr görünmüş olduğundan gelecek 308 senesi bütçesine hamamlar için masraf-ı muktezaya idhaline icra-yı icabı işaret olunduğundan bahs ile ifa-yı muktezasına dair müşiriyet-i mişarun ilyhe ulaşan tezkere 9 gün evvel ta'mim kılınmıştır.

Bu tezkerenin ahkamı sair hamamlarca hüsn-i ifa olunduğu gibi Orhaniye hamamınca da ücret alınmamasına lüzumlu masrafin bütçesine dahil olacağı bu senenin sonunda başlanılmak lazım gelirken Yıldız Hastanesi'nce sehven bir haftadan beri para alınmamasına başlanıldığı bugün hamamda izdiham vukubulduğuna dair gelen jurnalle üzerine icra kılman tahkikattan anlaşılmıştır. Bundan sonra para istesek üzüntüye neden olacaktır. Ne yapalım?

A.11

Tasnif Kodu : Y.PRK.ASK

Dosya No : 84

Gömlek Sıra No : 32

Tarih : 1310.M.15

Orhaniye Kışlası'nda nöbetçi doktorların nöbetleri haricinde işe çağrılmalarının sıkıntıya sebep olduğu esasında nöbeti biten doktorun çağrılmayacağına karar verilmiş olduğu, ancak buna mugayir (aykırı) iş yapıldığı hakkında.

A.12

Tasnif Kodu : Y.PRK – ASK
Dosya No : 103
Gömlük Sıra No : 92
Tarih : 1312.L.5 (19 Mart 1312)

İki ay evvel ataberi ulgaya arz kılındığı veclile maverz tüfenklerinin suret-i istimalini talim ve anlama için Orhaniye Kışla-i Hümayunu cihetindeki silahhanenin civarında olvakit inşasına başlanmış olan talimhane bu kere saye-i mamuriyet saye-i hazret-i hilafet penahilerinde reside-i hüsn-i hitam oldu. Bu babda muakkaran hassa müşiriyetinden alunup suret-i leffen arz ve takdim kılınan tezkerenin ikinci fırka-i hümayuna aid fıkralarında zıkr olunan talimhaneye on aded mavezr tüfenki ile tophane-i amireden mikdar kafe-i barud seniyye talim fişenki alınarak ve fırka-i mezkuraye mensup taburların her bölükten nöbete birer zabıt ile ikişer çavuş gönderilerek arada ferik ve mirliva Rahmi Paşalar marifetiyle talim ettirilmesi ve işbu tüfenklerin ne surette sökülüp takılacağı ve ne şekilde tamir edileceği...v.s.

A.13

Hassa Müşiriyetinden Mevrud 1 Ramazan 312 tarih ve 5376 numaralı tezkere-i resmînin suretidir. Mavzer tüfeklerinin kullanımı için Orhaniye Kışlası cihetindeki Silahhanenin civarında münasip bir mahalde serian bir talimhane inşası ve müteferriatı hakkında şeref müteallik buyrulan irade-i seniyye-i hazret-i zılluldi mantuk-i munifinin istihkam ve inşaat dairesine tebliğ kılındığı beyanıyla hassa ordusunca da bermantuk emru ferman hümayun gereğince halledilmesine musaraat buyrulması 24 Kanun-i Sani 1310 (24 Aralık-Ocak 1310) tarihiyle işaret olunduğundan bahisle padişaha arz kılınan bazı tedbirler içeren mazbata üzerine şeref müteallik buyrulmuş olup mazbata-i mezkurede ise kuvay-i mürettibenin istikmalleri esbab-ı muvaffakiyeti için yeni silahlar ile teslimine başlanmak üzere evvel emirde mavzer tüfeklerinin...(devamı silah talimiyle alakalı)

A.14

Tasnif Kodu : Y.PRK – ASK
Dosya No : 189
Gömlük Sıra No : 84
Tarih : 1320. L. 23

Mevkii civarındaki karakolhane ve barakalarla, hastane ve Orhaniye Kışla-i Hümayun'un ve sair emakinin nice teftişatını mübeyyen defterlerin takdimine ve Saruklu Zehaf Alayı işçi

efradının bulunduğu mahalde harab ve iskan ve Orhaniye Camii şerifinin cemaat mahalli muhtaç müncer olduğuna ve emakin-i mezkurede su yüzünden müşkilat çekildiğine dair mezkur heyetten

Mülahazat: Orhaniye Camii şerifinin muhtacı tamir olan cemaat mahallinin sūrat-ı tamirinin hazine-i hassa-i şahaneleri nezaretine hususunun baş katib şerif kulunuza tebliğ kılındığı maruzdur.

A.15

Şerefyab telkısı olduğumuz irade-i seniyye-i hazreti hilafet penahileri mantuk-ı münifi vechile ile bugün II. Fırka-i hümayunlarının mevki-i ali civarındaki karakolhaneleri ve barakaları ve hastaneleriyle Orhaniye Kışla-i Hümayun ve sair emakin-i askeriyenin kafesi birer birer gezildi. Saye-i lūtf piraye-i mülukannelerinde efred-ı tacidarilerinin esbab-ı istirahatlerinin mükemmel bulunduğu görüldü. Leffen takdim kılınan eksiklikler cedvelinde kırık camlar ve sair noksanlar hangi binalardan ve hangi kıtaatı askeriye dahilinde bulunduğu ber -vech müfredat arz kılınmış olup bunlar meyanında en ziyade şayan-ı ehemmiyet ve calib-i nazar-ı dikkat olanı Sarıklı Zehaf Alayı aşçı efrad-ı şahanenin ikamet ettikleri mahalin soğuktan ve akan kardan barınamayacak derecede ve gayr-i kabil-i iskan bir halde bulunmasıdır. Müfredat-ı maruz cedvelde muharrir taburların taamlarının tabh edildiği kazanlar kalaysızdır. Orhaniye Camii şerifinin son cemaat mahalli tavanı şiddetle muhtacı tamirdir. Evvelce terkos suyu celbi suretiyle tertib edildiği halde mezkur suyun gelmemekte olmasından asakirler taharet ve abdest için su tedarik ve celbinde ziyadesiyle müşkilat çekilmektedir.

A.16 ve A.17

Orhaniye Kışla-i Hümayun'un Sarıklı Zehaf Alayı

Tabur 1/2 Koğuşunda iki cam kırıktır

Tabur 2/12 Camekanın camları kırık, kapısı yoktur.

Tabur 2/43 Pencere kenarları akıyor, sıvası dökülmüştür.

Tabur 2/21-13 camekan camları kırık kapısı yoktur.

Tabur1 ve Tabur2 Borazancı Koğuşu camları noksandır.

Alay 5 Tabur3 K2 ve K4 koğuşları şiddetle akmaktadır.

Orhaniye Camii Şerifi

Son cemaat yeri üstündeki camekan çürük ve ziyade akıyor ve dahilde iki cam kırıktır ve bazı yerlerde sıvalar dökülmüştür.

Fesli Zehaf Alayı

Tabur 1 K1 ve K2 tavanı akıyor ve bazı sıvalar çatlamıştır. Merdiven başında cam ve çerçeve yoktur. Camekanın camları kırıktır. Helaların camları kırıktır.

Tabur İstihkam K1 sobası muhtac-ı tamirdir, sıvaları muhtac-ı tamirdir.

K3 bir cam noksandır. Koğuşun köşesi akıyor

K4 bir cam kırıktır. Sıvaları dökülmüştür.

Boruzan Koğuşu sıvalar düşmüş, kapı ve cam yoktur.

Sarıklı Zehaf Alayı

Aşçı koğuşu kamilen harab ve iskana elverişli değildir.

Tabur istihkam matbahı kazanları kalaysızdır bir cam kırıktır

Alay 5 Tabur 3 K2 matbahın iki sacı kırık ve sıvası dökülmüştür. Kazganlar kalaysızdır.

Fesli Zehaf Alayı

Matbah bir cam çatlaktır.

Tabur istihkam K12 Cami itihaz edilen safanın sıvaları muhtaç tamirdir. Nerdiban başında bir kapı camekanda bir cam yoktur.

Matar bölüğü ahurda bir cam yoktur

Alay 6 Tabur 2 Kol 2 bir cam kırıktır.

Orhaniye Hamamı

Üstü akmaktadır bir cam kırıktır. Dış camlardan altı dane noksandır. Peştemaller çürüktür.

İstimal edilemez

Hastane

Kapularında birer camekana lüzum vardır ve su yoktur.

Kundura Bölüğü

Beş cam noksandır. Nerdiban başının sıvası düşmüştür. Kapı camekanı muhtaç tamirdir.

Terzihane

Çerçeveleri ve sıvaları muhtac-ı tamirdir. Üç cam kırıktır.

Süvari Bölüğü

Bir cam kırıktır.

Musıka Bölüğü

Nerdiban başı akıyor.

Alay5 Tabur 167

Divanhane şiddetle akıyor. İki cam kırıktır.

Süvari

K3 Kovuşun kenarı akıyor. Bir cam çerçevesi noksandır. Üç cam kırıktır

K2 ahırın kapıları yoktur. Yemeklerin ekserisi muhtac-ı tamirdir.

II. Fırka-i Hümayun Divan Harb Odası

Üstü ve altı şiddetle akıyor.

Kışla Zehaf Alayı

T2 / K2 helaların kapı ve pencereleri yoktur. İki soba yanmıyor.

Tabur 1 K4

Sobanın biri yanmıyor. Bir tavan akıyor hela kapı yoktur.

A.18

Tasnif Kodu : Y.MTV

Dosya No : 292

Gömlek Sıra No : 155

Tarih : 1324.Za.25

Orhaniye Kışlası ile çevresinde bulunan askeri mekanlarda bulunan çürümüş çerçevelerin tamiri için 21830kr ihtiyaç vardır. İzin verilirse ilgili şubeler bu işi halledecektir.

A.19

İkinci fırka-i hümayun imalathanesinde müstahdem imalat bölükleri askerinin ikamet ettikleri Orhaniye Kışlası'nda 4 kapı barakanın sakıflarının (çatı) tamiri için 11033kr harcandı.

A.20**Tasnif Kodu : Y.MTV****Dosya No : 294****Gömlük Sıra No : 118****Tarih : 1324.Z.29**

Orhaniye Kışlası'nın iç kısımlarında sıva ve boya ihtiyaç vardır. Gerekli keşifler yapılmış ve tutanaklar tutulmuştur. İzin verilirse bu meblağ senelik bütçeden aktarılacaktır.

A.21

Orhaniye Kışlası'nda imalat askerlerinin ikamet ettikleri 4 kapı barakanın sakfları için 319 senesinde tamirat yapılmış ve 11033kr harcanmıştır. Padişahımız uygun görürse ödenmesi için gerekli prosedürler icra edilecektir.

A.22**Tasnif Kodu : Y.MTV****Dosya No : 297****Gömlük Sıra No : 158****Tarih : 1325.Ra.30**

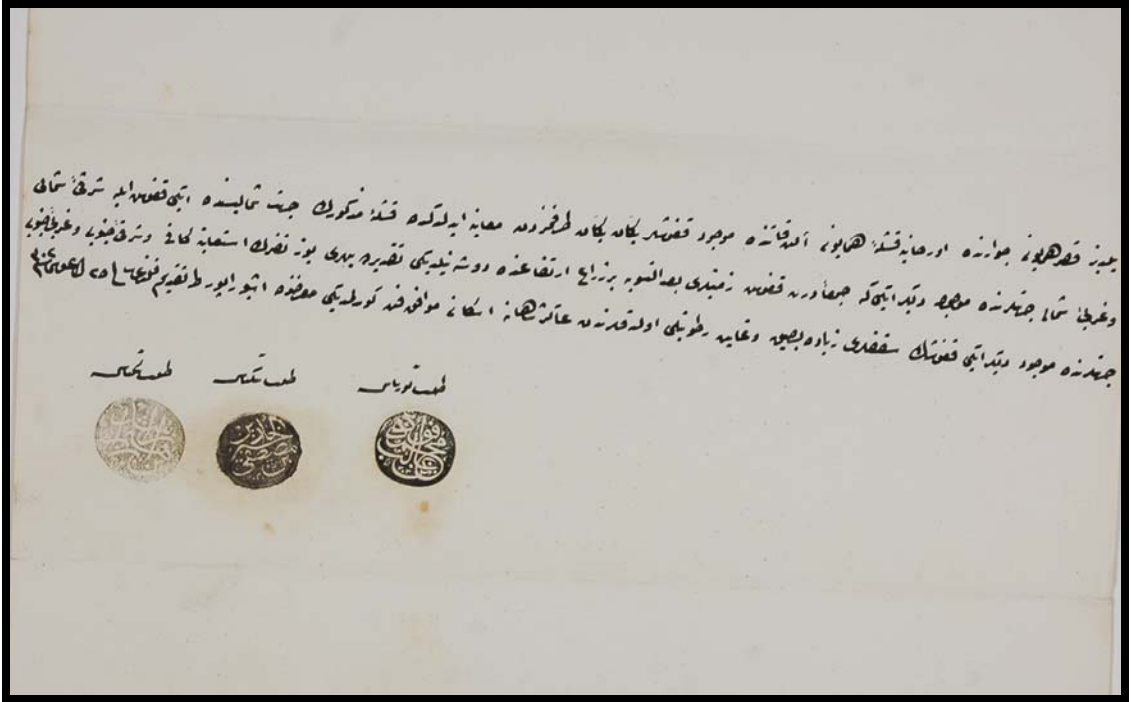
Ortaköy Orhaniye Kışlası bitişiğinde olan ve Feriye v.s. olan arsadan bir kısmının evvelce istimlak edildiği v.s.

A.23**Tasnif Kodu : İRADE ASKERİ****Dosya No :****Gömlük Sıra No :****Vesika No : 30****Tarih : 1326.B.27**

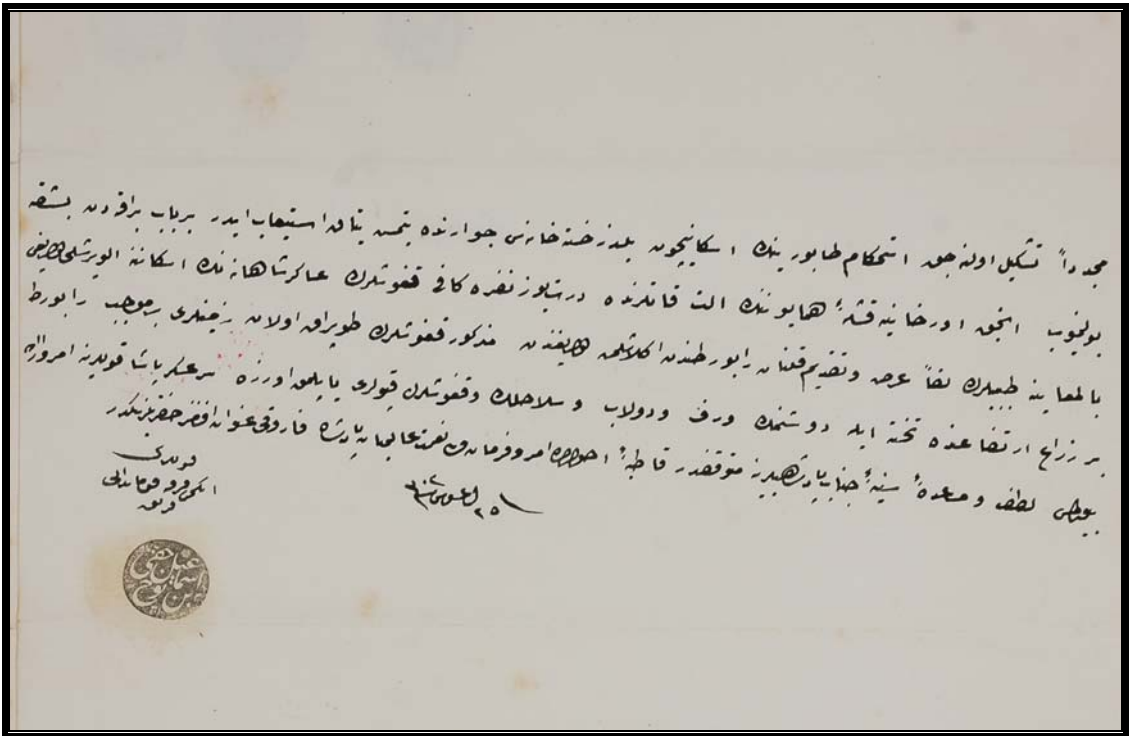
İnşaat Komisyonu Orhaniye Kışlası içerisinde bulunan bazı kısımların sıva ve boyaya ihtiyaç olduğunu, bunun için 30884 kuruşa ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. Bu işin keşfi yapıldıktan sonra padişaha izin için arzedilecektir.

A.24

Padişah İradesi: İkinci fırka inşaat komisyonunun belirtmiş olduğu sıva ve badana ihtiyacı için 30884kr harcamaya izin verilmiştir. Gereği yapılsın.

A.1

A.2

۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خبر و صیغه

سایه عمر نبویه حضرت تاجدار برده انسانی رسیده همه ضام اولاد او رفایه قنده هم بویله جامع شریفی احویه
 مقضی صوبک سرعت کامله به اجرائی برسی شرفعلوه بویله امر وارده سینه ضایاترهای اقتضای عالم سنده
 بولسمه اولغه اولباده مرد فرمايه حضرت علی اولگدر ایوم سعاده ۲۰۲۰ ایام سعاده ۲۰۲۰ سرکار عالی کلاسی
 میرا

A.3

۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۷۷

لغا عرصه و تقدیم قنانه و رفاده محرم آیات و توجید و اربعه و ایلای حاوی و نه کز قطعه لوحه ک اور خایه قنده
 همایونی جامع بفضک محفل هر بوننده محفوظ بولدیگی کولسمه اولدیغنده اراده و فرمايه حکمت بیانه جناب خلد قنانه هدی
 شرفعلوه بولدیگی حالده مذکور جامع بفضک ضاب محلیه تعلیق قلمدی عرصه و سینه قنانه قنانه ۱۷۷۷ مرد و فرما و لغت و کلام و کلام حضرت کده
 سرکار عالی کلاسی ۲۰۲۰ ایام سعاده ۲۰۲۰
 سرکار عالی کلاسی
 بکورد و همرا بولدیگی
 میرا

A.4

نقد و تحریف
استاد آقا میرزا محمد باقر
۱۱۱۶

بعد از موعظت عبادت اوست چون حساب ملوکانه ضابطه بود انوار و مستقار دیگر هم از مقصودها بود که در این کتاب مذکور بود و در هر دو اولی
 از یک نفس مقصد هر دو علمیه است و حساب خودی که در برین فصل اوج کوز و در مرکب اولی و در کمال فاسد و کمال فساد است و در خانه هم در هر دو
 سستی قدر ترقی صوبه و موجود این قیام از اول نقد و ایری مذکور بود که در آن حساب و در هر دو ناقص و نقد و اولی از آن و خصوصاً مشقت کند و در اولی که در
 قان و برتر و در هر دو با در عهد الحسبی بر تیر و عمیانه نسبتاً الحسب موقعت است اما اینجی که در آن کتاب مذکور است که در هر دو با در عهد الحسبی
 مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 انقاسی سببیه صما را جلایر بیله مقدار حد کفایت و اولی نقد مذکور است که در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 حاصله نظیفه و دیگر هم از دست طلبه کمال است و در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 جایداد و دیگر هم از دست طلبه کمال است و در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 بر اعمالی صما را جلایر بیله مقدار حد کفایت و اولی نقد مذکور است که در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 اجناسی نظیفه و دیگر هم از دست طلبه کمال است و در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 بالذکره قرائت بر این مکتوب و مقصد هر دو بر این طریق است و در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 صوبت اندر اجلاس و اولی و در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 سزای در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 استواری است و در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی
 مرکز تحقیقاتی است و در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی مستعد موعظت عالی است اما در هر دو با در عهد الحسبی

سند مذکور در مدرسه معارف عالی
 معارف عالی
 سند مذکور در مدرسه معارف عالی
 معارف عالی
 سند مذکور در مدرسه معارف عالی
 معارف عالی
 سند مذکور در مدرسه معارف عالی
 معارف عالی

کتابخانه

۲۱۱

او - خانہ حامی صوبیک آریض جہد بدنہ - مرفع عالیجنہ بولناہ عاکر شاہانہ لربی ارادہ ابدہ حامی
 بودہ کہ طابور لردہ اوج دست طابور - افرایک ضروری اولدردہ جا - شو حامدینہ کوند - لند
 جہد - ابلکہ اولوب مذکور - حامدہ - جہد کفایہ دہ صورجیانی اسبابک اشکالی خصوصہ دائرہ
 حکمیرہ بانظہ ابدہ بر نتیجہ حال اولدمانہ و سابقہ شاہانہ لردہ استاضب جنود ملوکات لردہ مقصد
 عالیبد انانیہ لردہ مکلف بودہ بر حامی موجود ابلکہ صوبیک قلندہ ناس عاکر شاہانہ لربیک خصوصہ
 فیسہ کوندندہ جا - شو حامدینہ کتدی مطلوب عالی ابدہ جہد تاب بولندہ باؤدہ بودا بدہ و لردہ ارادہ
 نبی جناب غلامتالیہدی نہ صوندہ سرفصلوہ جویریلوہ - ایہ اصابت آندہ اولدینس معروضہ - قاجارہ امیر
 امرو زمانہ و لغت بختیر یاد لکمر اقدار حضرت بیکہ - ایہ مع اولدینس - ایہ لکمرہ اولدینس

مورد
 کور و لکمرہ
 مریاس

ترجمہ صوبی الحد اوزرہ با...

نومرو ۲۱۱
 صورت

اور خانہ حامی صوبیک آریض جہد بدنہ مرفع عالیجنہ بولناہ عاکر شاہانہ لربی ارادہ ابدہ حامی
 ضروری اولدردہ جا - شو حامدینہ کوند - لند جہد کفایہ دہ صورجیانی اسبابک اشکالی خصوصہ
 دائرہ حکمیرہ بانظہ ابدہ بر نتیجہ حال اولدمانہ و سابقہ شاہانہ لردہ استاضب جنود ملوکات لردہ مقصد
 عالیبد انانیہ لردہ مکلف بودہ بر حامی موجود ابلکہ صوبیک قلندہ ناس عاکر شاہانہ لربیک خصوصہ
 فیسہ کوندندہ جا - شو حامدینہ کتدی مطلوب عالی ابدہ جہد تاب بولندہ باؤدہ بودا بدہ و لردہ ارادہ
 نبی جناب غلامتالیہدی نہ صوندہ سرفصلوہ جویریلوہ - ایہ اصابت آندہ اولدینس معروضہ - قاجارہ امیر
 امرو زمانہ و لغت بختیر یاد لکمر اقدار حضرت بیکہ - ایہ مع اولدینس - ایہ لکمرہ اولدینس

مقابله اولدینس
 قولک
 حسبت
 عیہ ملوکات
 زیار

کتاب الفقه
۴۶۹

۵۰

موقعی خلفه ده امام سادات اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه مناسبت ابریه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
تا کم آید محله ده روز در روز آهسته آهسته و اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
حضرت سید بر روی او روح بزرگ منجلیه سریعاً در همانک انشا و وسط ساره نک آنجا که از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
مخاطب روی مقیم ساجیدیه با آنکه سعاد اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
اشعار ایدلکله بجز بوی حلاوتک قطعاً منی اما که ساجیدیه را خنده بماند و ساره اولی مخصوصاً قدره عادت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
سبب اینست که بماند او را خانی و مجید و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
از ادبک ساجیدیه در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
تا بیست و سه روز در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
سراجیه باز بماند آنکه در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
کله یک اوج بوند سکنده بودیم حامدیه که در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
در ویدیه آنکه طغوز کوه اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
آنکه در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
آنکه در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
سراجیه در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
ملاکادی بینه بر صورتی و ملاکادی در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
نعیم خانه آنکه در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
اوج بوند سکنده در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
در روز ماه اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز

اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز

صورت

نوروز ۲۱۴۵

افراد عاقلان که تا آنکه تأیید حجت و سلوتمدی اسبابند اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
بعدها تقاضای تقسیم و جبهه امرا و ضابطه ماعدا ساکنان ساجیدیه فاضله شریفه اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
تفصیلاً در فایده ایجاب طالع اجری طرف ساجیدیه ساجیدیه اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
تیمانی لازم اجرائیه اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
بودیم و اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
و ششمیه عام اجرت المانع با شرفه ای که بکار اجرت طریقه اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
برس اجرت المانع اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
افراد ساجیدیه در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
بیرس ساجیدیه اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
در هر روز جمیع اوقات در وقت اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز

مقابله ایست
اولی و دوازدهم از ادبک ساجید علیه صورتی آهسته ذکر نماید در هر روز
عبدالله

موقع على ارض بطنه قولى عاندرنده وقوعولانه مستطابك معانه ونداوسى ضمه
 منج على انايه قره غوفانه سياه او حايه قده لقي مولى دراقه موقعدنده نوبت طوتانه
 الهياك خدمتانه نقيه كلامك اوزره بوشلورله نوبته معانه الهياك اعزام اولمى
 بالاشاره قراره وپرلىكده قوماندانه ياشا قولى طرفنده كدوسيه معا ويريلله قراره
 مطبر اولره او حايه قده لقي بوشه نوبت لمدانه صافير خاف الايك ايجي طابري طيبى
 قول اغاس امر قولى قولديك كرك قوماندانه ياشا ورك معني عاندرليك تداوسيو بلالجر
 جيب ايدلكده وديا بده بركونا معلومات مملوكانه اولمى كى طيب موم اليك نوبت زمانه
 برسد قده انقضى وقتك لطبيعت برغاسى خداندره محذوره تده سالم اولمى جيب
 كى قوماندانه ياشا قولدي قديمى اولانه منج على انايه قره غوفانه سياه براقه وضه خانه الهياكده
 بيسى جيب ايجوبده بوندره نوبه بعد ج بولمانه قده نوبت لطبيعت جيب ايجى و برسدت قده
 وقتور سز برغاسى اسلاي مملوكه نوبت مجرول وانبوكونه دغ موم اليك نوبت بولمى حاله نيم جيب
 ايدلسه اولمى معروضه اولبايه امر قوما دل لغت مقرر باد ساهر اولمى مقرر نوبت - ۸۱ - ۷۹

صالح
 مرالى دولدى

بجی ای اول عتبه علیا عرصه قدسی و جرد ماوراء قفقاز است صورت استغای ضابطه تعلیم و تفریح اخوتی اور خایه قلمه ایون حقیقه که
 سلاطینک جواریده اولوقت انسانه باسلانده لیسه اولان تعلیماته بکره سابه معمور بواجبه حضرت خلداتلیانصارنده سیده شهسختام اولدی
 بو بایده مؤخرأ خاصه سیرتینه انلوب صورتی لغا عرصه و تقدیم قلمانه تذکره نیک ایچی فرقه همایونه علامه فخره لنده ذکر اولانله
 تعلیماته اوده عدد ماوراء قفقاز ای طوبخانه علامه ده مقدار کاف باروتس تعلیم قلمانی اذرقه و فرقه مذکورده میسوب لیاورک
 لهر بولنده سادته بر ضابطه ایو ایلیشیر جاوسه کوندر بزرگ اوراده فریق قاهر بوضر و بر لوارجی باسار معرفتیه تعلیم ابدی لسی
 واسه قفقازک نه صورت سولوب طابقی و نه و جهل تعمیر و نظیر ایدر بیکلی اولر نیک اورده ای و طابور لری قفقاز بیک دی طوبخانه
 علامه کوندر طبری و ایچی فرقه همایونده بودجه ای سیدر بزرگ معلم ضابطانه و جاوسانده ایچی اردوی همایونه ایو ضابطه ایو
 اوج درت جاوسه بالاقاب موی لره بر صدفه قفقاز الی بایکت باروتس تعلیم قلمانی دی تودیعاً اردوی همایونه مذکور مرکزیه
 اعزام ایلی لری سر و صدار اولانله اراده سینه حضرت خلداتلیانصاری افضای علی سنده بولدیغی نلیج و اشعار اولقمه اولدیفنده تعلیم قضوی
 قفقاز و باروتس قفقازک نه طرفه ایدر بیکلی اجرائی تعلیمه نه وقت باسلاندر لسی قفقاز بیک سمدیده طوبخانه علامه و بورا ده اسباب
 ملله ایو سر و صدار ملی ضابطانه سیدر لند کد نعلده بولنده انتخاب اولر نلیج معلم ضابطانه ایو جاوسانک دی ایچی اردوی همایونه کوندر بزرگ
 کوندر طبری همیوه صدارده عرصه و استیانه جرات قونقی معروضدر قاطبه جواریده امر و فرمانه و طی سیرت بیک باسار اولر نلیج همیوه سیدر

ماه سلطانی ۱۹ مارسللی
 عید معلول طبری
 ایچی فرقه همایون قوندر بزرگ
 فریق

عزیزان تلقی اولدغی ارام و سنی حضرت خلافتنا هیلدی منظومه نین و جریله بوکود
 ایکی فرقه هایلونلرینله موقع عالی جوارنده کی قره غولنی آری و براتر لریله خسته خانه و
 اور خانه قنده هایلونلری و سائر اماکر عکریه ناک کافه سی برر برر کز لدی سایه
 لطف برایه ملوکانه لرنده ازار تا جداریلرینه اسباب استراحتلرینه مکمل بولنلر کولدی
 لفا تقدیم قلناه نواقص جدولنده قریوه جامله و سائر نقصانله هانکی بنا لر در و ننده
 وهانکی قطعاه عکریه داخلنده بولنلرین بر و مه مضر دات عرصه قلنله اولوب بولر
 میانده ال زیاده عایانه اهمیت و جانب نظر وقت اولدی صایه قلی ز صاف اولدی
 اسجی ازار عاهاه سنک اقامت ایتدکلری مملک صغوقده و آقانه قارده باینه مه
 درجه در خراب و غیر قابل ال کانه بر حالده بولنلرین مضر داتی معروفه جدولده محرر طابور
 طعاملرینه لطیف ایلدی قزغانلر قلا یزدر اور خانه جامع کرضلک صول جماعت محلی
 طوفانی شدتله محتاج تعمیر در اوله تر قوس صولی جللی صورتله ترتیب ایلدی حالده مذکور صول
 کلاما مکده اولمندنه عکریه موقع عالی جوارنده کی اطفال اولدی بلوکلری حیواناتی ایچونه
 مکملده لری قویورده صولیکه لک حیوانلری صولده موه مجبوتینده بولنلرین عرصه
 عاکر شاهانه لری قویورده صولیکه لک حیوانلری صولده موه مجبوتینده بولنلرین عرصه
 اولنور فرمانه

تفتیه عکری قومیونه
 عالی اعضا سنده میرلوا
 قوللری

یا واره شریا یلرینه
 ایگانه عریه میرلوی
 قوللری

تفتیه عکری قومیونه
 عالی اعضا سنده قاسمقام
 قوللری

تفتیه عکری قومیونه
 عالی اعضا سنده بیکلی
 قوللری

یا واره شریا یلرینه
 قول آغاسی
 قوللری

یا واره شریا یلرینه
 جریه یوز باکیس
 قوللری

EK B LİSTESİ

- EK B.1 Vaziyet planı
- EK B.2 Bodrum kat -1.90 kotu planı
- EK B.3 Bodrum kat -1.90 kot analiz planı
- EK B.4 Bodrum kat -0.50 kotu planı
- EK B.5 Bodrum kat -0.50 kot analiz planı
- EK B.6 Zemin Kat Planı +1.20 kotu planı
- EK B.7 Zemin Kat Planı +1.20 kot analiz planı
- EK B.8 Birinci Kat Planı +5.20 kotu planı
- EK B.9 Birinci Kat Planı +5.20 kot analiz planı
- EK B.10 Çatı planı
- EK B.11 Çatı analiz planı
- EK B.12 Cami ve Hünkar Dairesi Tavan plan ve detayları
- EK B.13 Güneybatı cephesi, güneydoğu cephesi, kuzeybatı cephesi, kuzeydoğu cephesi
- EK B.14 Güneybatı cephesi, güneydoğu cephesi, kuzeybatı cephesi, kuzeydoğu cephesi analizi
- EK B.15 Orta avlu kuzeybatı, güneybatı, güneydoğu cephesi
- EK B.16 Orta avlu kuzeybatı, güneybatı, güneydoğu cephesi analizi
- EK B.17 Hünkar Dairesi sistem detayı(1.90ve +1.20 kotu planı)
- EK B.18 Hünkar Dairesi sistem detayı (+5.20 kot planı)
- EK B.19 Hünkar Dairesi sistem detayı (tavan planı)
- EK B.20 Hünkar Dairesi sistem detayı (kesit)
- EK B.21 Hünkar Dairesi sistem detayı (güneybatı cephesi)
- EK B.22 Kapı ve pencere detayları (ZK 72 ana ibadet mekanı ahşap pencere)
- EK B.23 Kapı ve pencere detayları (1K 14 mekanı ahşap pencere)
- EK B.24 Kapı ve pencere detayları (ZK 70 giriş holü ahşap kapı)
- EK B.25 Kapı ve pencere detayları (ZK 71 son cemaat yeri ahşap dikme)
- EK B.26 Bodrum kat -1.90 kotu restitüsyon planı evre-1
- EK B.27 Bodrum kat -0.50 kotu restitüsyon planı evre-1
- EK B.28 Zemin Kat Planı +1.20 kotu restitüsyon planı evre-1
- EK B.29 Birinci Kat Planı +5.20 kotu restitüsyon planı evre-1
- EK B.30 Çatı restitüsyon planı evre-1
- EK B.31 Güneybatı cephesi, güneydoğu cephesi, kuzeybatı cephesi, kuzeydoğu cephesi restitüsyonu evre-1

- EK B.32 Orta avlu kuzeybatı, güneybatı, güneydoğu cephesi restitüsyonu evre-1
- EK B.33 Bodrum kat -1.90 kotu restitüsyon planı evre-11
- EK B.34 Bodrum kat -0.50 kotu restitüsyon planı evre-11
- EK B.35 Zemin Kat Planı +1.20 kotu restitüsyon planı evre-11
- EK B.36 Birinci Kat Planı +5.20 kotu restitüsyon planı evre-11
- EK B.37 Çatı restitüsyon planı evre-11
- EK B.38 Güneybatı cephesi, güneydoğu cephesi, kuzeybatı cephesi, kuzeydoğu cephesi restitüsyonu evre-11
- EK B.39 Orta avlu kuzeybatı, güneybatı, güneydoğu cephesi restitüsyonu evre-11

135-174 sayfaları arasında Orhaniye Kışlası'na ait rölöve ve restitüsyon çizimleri bulunmaktadır. Ancak güvenlik nedeniyle sınırlandırma yapılmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Doğum tarihi 12.11.1983

Doğum yeri Van

Lise 1999-2001 Van Gölü Anadolu Lisesi

Lisans 2001-2006 Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü

Yüksek Lisans 2006-2009 Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı Rölöve-Restorasyon
Programı

Çalıştığı kurum

2006-2009 Metot Mimarlık Limited Şirketi